

ผลการเล่นนิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย

ปริญญานิพนธ์
ของ
นฤมล จิวแพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มีนาคม 2549

ผลการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย

ปริญญานิพนธ์

ของ

นฤมล จิวแพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

มีนาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการเล่นนิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย

บทคัดย่อ
ของ
นฤมล จิวแพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มีนาคม 2549

นฤมล จิวแพ. (2549). ผลการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย.

ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร. สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, รองศาสตราจารย์
นิภา ศรีไพโรจน์.

การศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อ
พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย – หญิง ที่มีอายุ 5-6 ปี จำนวน 15 คน ที่
กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสวัสดิวิทยา สำนักงานเขตวัฒนา
สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยการสุ่มอย่างง่าย เด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์
เล่านิทานประกอบภาพ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 24 ครั้ง
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ การเล่านิทานประกอบภาพ และ
แบบทดสอบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

จากการศึกษาพบว่า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพก่อนมีพฤติกรรม
ความเอื้อเฟื้อสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF PICTURE STORY TELLING ON SHARING
BEHAVIORS OF YOUNG CHILDREN

AN ABSTRACT
BY
NARUMOL CHIUPHAE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University
March 2006

Narumol Chiuphae. (2006). *The Effect of Picture Story Telling on Sharing Behaviors of Young Children*.

Master thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok : Graduate School,

Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Dr. Suchinda Kajonrunsilp, Assoc. Prof.Nipa Sripairot.

The purpose of this research was to study the effect of picture story telling on young children sharing behaviors, The randomized sample were 15 boys and girls aged 5-6 years studying in kindergarten 2 during the first semester of the 2005 academic year, in Sawasdee School, Watana District, Bangkok Metropolitan. The subject experienced 30 minutes picture story telling a day, three days a week, for 24 times in 8 consecutive weeks. The instruments used in the study were Lesson Plan of picture story telling and Test for sharing behaviors. The data were analyzed by using statistics program.

The result was as follow

After experiencing picture story telling, the young children in this study possessed higher sharing behaviors scores with significantly difference at .01 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ผลการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย

ของ
นฤมล จิวแพ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)
วันที่..... เดือนพ.ศ. 2549

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร. สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาในการให้คำแนะนำและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ดร. สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ รองศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุทธภา โชติติประดิษฐ์ อาจารย์รุ่งนภา รทสา อาจารย์พีระพร รัตนเกียรติ อาจารย์กมลพรรณ อุ่นแก้ว อาจารย์อาจารย์พงศธร โพธิ์พลศักดิ์ และอาจารย์นันทชนนภพ ปาลินทร ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ความช่วยเหลือแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการสร้างเครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนสวัสดิวิทยา อาจารย์ใหญ่โรงเรียนถาวรวิทยา คณะครู และขอบคุณนักเรียนอนุบาลปีที่ 2/2 ที่กรุณาให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดีในการวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน ST. Ann Mary School คุณบุญสถิต มั่นศิลป์ และท่านอาจารย์ใหญ่ ศรีสกุล มั่นศิลป์

ขอขอบคุณ Mr. Mukhiya Gurung คุณฉันทลักษณ์ ศรีผา คุณวีรศักดิ์ ชมพูนันท์ คุณปาริณท์ พิทยาพล คุณสุพัทธา เอี่ยมสอาด คุณเพชร กิ่งพัฒน์ และเพื่อนนิสิตปริญญาโทสาขาวิชาการศึกษาระดับมหาบัณฑิตและภาคพิเศษ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้ช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณพ่อสมศักดิ์ จิวแพ คุณแม่สมหมาย จิวแพ และครู อาจารย์ ที่เป็นผู้อบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ คุณพีทศนะ จิวแพ และคุณพีชรัตน์ จิวแพ ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยดี

นฤมล จิวแพ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	7
ความหมายของนิทาน.....	7
ความหมายของการเล่านิทาน.....	7
ประเภทของนิทาน.....	8
ความสำคัญและคุณค่าของการเล่านิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย.....	9
คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย.....	9
การเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย.....	11
เทคนิควิธีในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย.....	11
รูปแบบการเล่านิทาน.....	13
วิธีการเล่านิทาน.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	16
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทพนิทานประกอบภาพ.....	17
ความหมายของภาพ.....	17
คุณค่าและประโยชน์ของภาพ.....	18
ชนิดและลักษณะของนิทานประกอบภาพ.....	19
หลักการเลือกและใช้ภาพประกอบการสอน.....	20
ลักษณะของภาพประกอบที่ดี.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานประกอบภาพ.....	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคม.....	22
พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย.....	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเอื้อเฟื้อ.....	24
ความหมายของความเอื้อเฟื้อ.....	24
การแบ่งประเภทของความเอื้อเฟื้อ.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
(2)ต่อ ลักษณะและความสำคัญของความเอื้อเพื่อ.....	25
ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเกิดและพัฒนาการของความเอื้อเพื่อ.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเอื้อเพื่อ.....	26
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	28
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ.....	28
วิธีการดำเนินการทดลอง.....	31
การดำเนินการทดลอง.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	40
วิธีดำเนินการทดลอง.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	41
อภิปรายผล.....	42
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	43
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	44
บรรณานุกรม.....	45
ภาคผนวก.....	51
ภาคผนวก ก.....	52
ภาคผนวก ข.....	65
ภาคผนวก ค.....	75
ภาคผนวก ง.....	97
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	102

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	32
2 ดำเนินการทดลอง	33
3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	39
4 การเปรียบเทียบคะแนนคะแนนพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อก่อนและหลังการใช้นันทน ประกอบภาพของกลุ่มทดลอง	39
5 บันทึกการพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยจากการสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรม ความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยระหว่างที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทาน ประกอบภาพรายสัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง	77
6 บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย จากการสังเกตเป็นรายครั้งจากรายการ 5 เป็นรายบุคคล	96

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ทำให้เรามีความเป็นอยู่ที่ดี สะดวกสบายขึ้น หากเรามองย้อนกลับไปในอดีตเราจะพบว่าสิ่งต่างๆ ที่กำลังเจริญขึ้นในสังคมเรานั้น ล้วนเป็นไปในด้านวัตถุเสียเป็นส่วนใหญ่ แต่ความเป็นมนุษย์และจิตใจที่มีคุณธรรมและจริยธรรมของผู้คนกลับมิได้พัฒนาขึ้นไปด้วย หากแต่จะยิ่งถดถอยลงไปเรื่อยๆ (ภวยา แสงเพชร. 2542 : 1)

ดังที่ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2530 : คำนำ) ที่กล่าวไว้ว่า คุณธรรมและจริยธรรมความเอื้อเฟื้อเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในปัจจุบัน โดยเฉพาะในสังคมที่มีระบบการแข่งขันกันสูงขึ้น ความเห็นแก่ตัวเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางเยาวชนของชาติซึ่งเคยชินกับระบบการแข่งขัน ตั้งแต่เข้าเรียนในระดับอนุบาลจนถึงระดับมหาวิทยาลัย จนกระทั่งแข่งขันเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งระบบการแข่งขันนี้ย่อมจะมีผลทำให้คนขาดคุณธรรมและจริยธรรมที่สำคัญไปอย่างมาก ฉะนั้นการพัฒนาคนในภาวะที่สังคม เศรษฐกิจและการเมืองมีแต่การแข่งขัน จึงจำเป็นต้องเน้นให้คนมีคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปกับการศึกษาส่วนอื่นด้วย จากที่กล่าวมาทำให้เห็นว่าเราจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของคนในสังคม

ในการดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคนในสังคมนั้นจะต้องรีบปลูกฝังเสียแต่วัยเด็ก เพราะเด็กยังเป็น “ไม้อ่อนที่ดัดง่าย” (จิรพรรณ สุขตลอดศัพท์. 2530 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของบลูม (Bloom. 1964 : 40 และ กีเซล (Gesell. 1943 : 167 - 168) ที่กล่าวทำนองเดียวกันว่า วัย 6 ปี แรกของชีวิตนั้นมีความสำคัญในการพัฒนายิ่งกว่าวัยอื่น ๆ ทั้งหมด และถ้าเด็กปฐมวัยไม่ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องแล้วความสามารถในการเรียนรู้ จะถูกยับยั้ง ล้าช้า และชะงักงันได้

รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ดังปรากฏให้เห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการในหมวดที่ 1 บททั่วไป มาตราที่ 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 : 5) ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 : 35)

การพัฒนาพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น รัฐบาลได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยในหลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2546 (อายุ 3-5 ปี) โดยมุ่งพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เกิดทักษะที่สำคัญ สำหรับการสร้างสรรค์องค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่างๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อไปพร้อมกันด้วย จริยธรรมที่สำคัญประการหนึ่งที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก คือ

พฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อ เพราะสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน เปลี่ยนไป ทางวัตถุ วัฒนธรรม ด้านความเอื้อเฟื้อในวิถีชีวิตของคนไทยลดน้อยลง ทำให้การดำเนินชีวิตของคนไทยมีการแก่งแย่ง เห็นแก่ตัวมากขึ้น ดังเห็นได้จากข้อความที่เขียนบนรถประจำทางว่า โปรดเอื้อเฟื้อ แก่เด็ก สตรี และคนชรา เป็นต้น อันเป็นข้อยืนยันว่า จริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อนั้นได้ถูกละเลยไปมาก (รัตนา บำรุงญาติ. 2532 : 2) ซึ่งในเรื่องนี้สอดคล้องกับดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 : 53) ส่วนในด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในวัยนี้ ส่วนใหญ่นิยมตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อน และสามารถที่จะอยู่ร่วมกับเพื่อนๆ และผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมต่อไป กับงานวิจัยของอัสนา ภรรยาบรรณ (2533 : 2) ที่กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมเอื้อเฟื้อมีความสำคัญกับการอยู่ร่วมกันในสังคม จะทำให้ช่วยกันลดความเห็นแก่ตัวให้กับบุคคลในสังคมทำให้เกิดความเห็นใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า ความเอื้อเฟื้อ เป็นสิ่งสำคัญในสังคมที่ทำให้สังคมอยู่อย่างสงบสุข และเจริญก้าวหน้า รวมถึงประเทศชาติ เราจึงต้องมีการปลูกฝังจริยธรรมตั้งแต่วัยเด็ก

ดังนั้นจึงสมควรหาวิธีการสอนพฤติกรรมของความเอื้อเฟื้อให้กับเด็กปฐมวัยให้มีความเหมาะสมกับความสามารถและพัฒนาการที่แท้จริงของเด็กปฐมวัย ซึ่งในเรื่องนี้ปราณี รามสูตร (2528 : 88) กล่าวว่า วิธีการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมแก่เด็กที่จะให้ได้ผลดีนั้น ควรให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย การอ่านเรื่องจากหนังสือ หรือการเล่านิทาน

ซึ่งนิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ของเด็ก กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541 : 10) และ สุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521 : 73) พบว่าเด็กที่ฟังนิทานประเภทใดแล้วเด็กสามารถเลียนแบบตัวอย่างในนิทาน ตามที่ผู้เขียนนิทานจะชักจูงหรือกระตุ้นให้เป็นไปตามแนวคิดนั้นๆ เช่น ตัวแบบในนิทาน เป็นคนขยัน มุมานะ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ตัวแบบ ของแบนดูรา (Bandura. 1977 : 3 -37) ที่เห็นว่า การเลียนแบบมีบทบาทสำคัญมากในวัยเด็กเพราะเป็นการวางรากฐานของบุคลิกภาพ และแบบแผนแห่งพฤติกรรมซึ่งจะมีการพัฒนาต่อไป เด็กเริ่มเลียนแบบตั้งแต่วัยทารกโดยจะทำตามตัวแบบที่เด็กได้พบเห็นซ้ำๆ อาจเป็นการเลียนแบบตัวเอง หรือบุคคลอื่นๆ การเลียนแบบนั้นเกิดขึ้นต่อไปทุกๆ ระยะของพัฒนาการ และจะเป็นไปตามโครงสร้างของประสบการณ์ที่มีอยู่ ซึ่งจะเป็นเครื่องวางแนวทางแห่งการกระทำ และตัดสินใจว่าพฤติกรรมใดของบุคคลใดที่ควรเลียนแบบ

การใช้สื่อการสอนเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาช่วยในการสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรมได้เพราะสื่อการสอนมีความสัมพันธ์กับประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนังของผู้เรียน โดยเฉพาะตา หู จะใช้มากที่สุด (กองบรรณาธิการ. 2526 : 5) อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ยากได้ง่ายยิ่งขึ้น จดจำเรื่องราวต่างๆ ได้มากขึ้นเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม และยังเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในลักษณะที่คงทนถาวรมากกว่าเดิม (สมนึก ลิ้มทอง และชาติรี อายุวัฒน์. 2522 : 270) ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้การเล่านิทานประกอบภาพเป็นสื่อการสอนโดยใช้ตัวละครจากนิทานแสดงบทบาทที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเป็นสื่อการสอนนำไปทดลองศึกษาผลของการจัดกิจกรรมว่าสามารถช่วยพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อได้อย่างไร เพื่อนำผลจากการศึกษาทดลองไปใช้ประโยชน์และเป็นแนวทางแก่ครูในการนำวิธีการนี้ไปใช้วัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาผลการใช้นิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสวัสดิวิทยา สำนักงานเขตวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้นิทานประกอบภาพ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษา ครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนและผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้เลือกใช้เป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรมการเสริมประสบการณ์ การเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนสวัสดิวิทยา สังกัดสำนักงานเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 15 คน โรงเรียนสวัสดิวิทยา สำนักงานเขตวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

- 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเล่านิทานประกอบภาพ
- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ

4. ระยะเวลาในการทดลอง

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ครั้งละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1) เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กปฐมวัยชาย – หญิง จำนวน 15 คน อายุระหว่าง 5 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล ปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสวัสดิศึกษา สำนักงานเขตวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2) การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใสมีลักษณะการจัดดังต่อไปนี้

- ในการเล่านิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใสในแต่ละเรื่องมีการดำเนินการตามขั้นตอนการเล่านิทานประกอบภาพดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำ ครูนำเด็กเข้าสู่เรื่องราว เช่น การร้องเพลง การสนทนา การใช้คำถามและสร้างข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างครูกับเด็กในการปฏิบัติตัวระหว่างฟังนิทาน

2. ขั้นเล่านิทานครูเล่านิทานประกอบภาพ ในระหว่างการเล่ามีการสนทนาซักถาม หรือให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่า เช่น ให้เด็กแสดงความคิดของเด็กเกี่ยวกับนิทานออกมา เพื่อให้เด็กได้พฤติกรรมความเอื้อเพื่อ ตามจุดประสงค์ของการเล่านิทานประกอบภาพเรื่องนั้น

3. ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสนทนา สรุปเนื้อหาของนิทานประกอบภาพ และร่วมกันทำกิจกรรมทบทวนนิทานที่ได้มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเพื่อตามจุดประสงค์ของนิทานเรื่องนั้น

- ในการเล่านิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษในแต่ละเรื่องมีการดำเนินการตามขั้นตอนการเล่านิทานประกอบภาพดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำ ครูนำเด็กเข้าสู่เรื่องราว เช่น การร้องเพลง การสนทนา การใช้คำถามและสร้างข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างครูกับเด็กในการปฏิบัติตัวระหว่างฟังนิทาน

2. ขั้นเล่านิทานครูเล่านิทานประกอบภาพ ในระหว่างการเล่ามีการสนทนาซักถาม หรือให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่า เช่น ให้เด็กแสดงความคิดของเด็กเกี่ยวกับนิทานออกมา เพื่อให้เด็กได้พฤติกรรมความเอื้อเพื่อ ตามจุดประสงค์ของการเล่านิทานประกอบภาพเรื่องนั้น

3. ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสนทนา สรุปเนื้อหาของนิทานประกอบภาพ และร่วมกันทำกิจกรรมทบทวนนิทานที่ได้มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเพื่อตามจุดประสงค์ของนิทานเรื่องนั้น

3) นิทาน หมายถึง นิทานที่มีลักษณะส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเพื่อในเด็กปฐมวัย มีจำนวนทั้งสิ้น 24 เรื่อง แบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังต่อไปนี้

- นิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใส จำนวน 12 เรื่อง มีลักษณะดังนี้

1. เรื่อง “หนูน้อยไม่ชอบสวมรองเท้า”	7. เรื่อง “พ่อจ๋า แม่จ๋า”
2. เรื่อง “แขกของคุณอัน”	8. เรื่อง “เลี้ยงน้อง”
3. เรื่อง “ลูกแมวกับเต่า”	9. เรื่อง “อ่องกระต่ายน้อย”
4. เรื่อง “ดอกไม้แต่...ป่าพร”	10. เรื่อง “ฉันเป็นต้นไม้ใหญ่”
5. เรื่อง “งูใจดี”	11. เรื่อง “เพื่อนแท้”
6. เรื่อง “นกเขาใจอารี”	12. เรื่อง “รถไม้...ของขวัญ”

- นิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษ จำนวน 12 เรื่อง มีลักษณะดังนี้

1. เรื่อง “หมู่น้อยขี่หวง”	7. เรื่อง “ให้ฉันเล่นบ้างสิ”
2. เรื่อง “แบะๆ มอๆ ช่วยด้วย เราจะทำอย่างไรดี”	8. เรื่อง “ตุ๊กตาของหนูหน่อย”
3. เรื่อง “ผีเสื้อน้อยผจญภัย”	9. เรื่อง “แบ่งกันนะ”
4. เรื่อง “กระรอกเก่ง กระต่ายดี”	10. เรื่อง “น้องจ๋ายาร้องไห้”
5. เรื่อง “เพื่อนใหม่ของลุงหมี”	11. เรื่อง “น้องจอย เด็กดี”
6. เรื่อง “ลูกก๊อของหมีน้อย”	12. เรื่อง “ช่วยกันคิด”

4) พฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อ หมายถึง การที่เด็กแบ่งปันสิ่งของหรือของใช้ให้กับเพื่อน ให้คำแนะนำเพื่อน ทำกิจกรรมด้วยกัน ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้แบ่งไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

4.1 การแบ่งปัน หมายถึง การที่เด็กแบ่งปันสิ่งของหรือของใช้ให้กับเพื่อน ด้วยความเต็มใจ

4.2 การให้คำแนะนำ หมายถึง การที่เด็กให้คำแนะนำกับเพื่อนในสิ่งที่เพื่อนไม่เข้าใจ ด้วยความเต็มใจ

4.3 การปลอบโยนเพื่อน หมายถึง การที่เด็กปลอบโยนเพื่อนที่กำลังเสียใจด้วยคำพูด ด้วยความเต็มใจ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นนิทานประกอบภาพมีพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อสูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
 - 1.1 ความหมายของนิทาน
 - 1.2 ความหมายของการเล่านิทาน
 - 1.3 ประเภทของนิทาน
 - 1.4 ความสำคัญและคุณค่าของการเล่านิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย
 - 1.5 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอน
 - 1.6 การเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.7 เทคนิควิธีในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.8 รูปแบบการเล่านิทาน
 - 1.9 วิธีการเล่านิทาน
 - 1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทพนิทานประกอบภาพ
 - 2.1 ความหมายของภาพ
 - 2.2 คุณค่าและประโยชน์ของภาพ
 - 2.3 ชนิดและลักษณะของนิทานประกอบภาพ
 - 2.4 หลักการเลือก และใช้ภาพประกอบการสอน
 - 2.5 ลักษณะของภาพประกอบที่ดี
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานประกอบภาพ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพฤติกรรมทางสังคม
 - 3.1 พัฒนาการทางสังคมของเด็กระดับปฐมวัย
 - 3.1.1 ความหมายและความสำคัญของพัฒนาการทางสังคม
 - 3.1.2 ลักษณะพฤติกรรมทางสังคม
 - 3.1.3 พฤติกรรมทางสังคมของเด็กระดับปฐมวัย
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเอื้อเฟื้อ
 - 4.1 ความหมายของความเอื้อเฟื้อ
 - 4.2 การแบ่งประเภทของความเอื้อเฟื้อ
 - 4.3 ลักษณะและความสำคัญของความเอื้อเฟื้อ
 - 4.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดและพัฒนาการของความเอื้อเฟื้อ
 - 4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเอื้อเฟื้อ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

1.1 ความหมายของนิทาน

วลัย ขวลิตรำรง (2525 : 22 - 26) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบเนื่องต่อกันมาเป็นทอดๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน อาจเป็นเรื่องที่อิงความจริงหรือมีการเล่าเสริมต่อให้สนุกสนาน ตื่นเต้น ลึกซึ้งหรือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมาจากจินตนาการของผู้เล่าเอง

ชุดิมา สัจจานนท์ (2525 : 10) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่มีการเล่าให้เกิดความสนุกสนาน สร้างสรรค์จินตนาการและยังช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหนังสือให้กับเด็กอีกด้วย

สุทธาวดี โยพิมล (2532 : 24) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรือมีผู้แต่งขึ้น เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและสอดแทรกความคิด คุณธรรม จริยธรรม อันดีงามเข้าสู่จิตใจเด็ก เป็นแนวทางการปฏิบัติตนที่ถูกที่ควรในการดำรงชีวิตในสังคม

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534 : 32) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาที่มีได้เจาะจงแสดงประวัติความเป็นมาของเรื่อง จุดใหญ่ก็เพื่อความสนุกสนาน และความพอใจทั้งผู้เล่าและผู้ฟังที่จะสนองความต้องการด้านจิตใจของผู้ฟัง ในบางครั้งก็สอดแทรกคติสอนใจเอาไว้ด้วย

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539 : 8) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่โบราณเป็นการผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ตลอดจนแทรกแนวความคิดเพื่อให้เด็กนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า นิทานคือเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรือมีผู้แต่งขึ้น เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน สร้างสรรค์จินตนาการ สอดแทรกความคิดและจริยธรรมอันดีงาม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนที่ถูกที่ควร นอกจากนี้ยังช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหนังสือให้กับเด็กอีกด้วย

1.2 ความหมายของการเล่านิทาน

สรรัช ศรีสุข. (2530 : 26) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทานไว้ว่า การเล่านิทานหมายถึง เครื่องมือที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างดีเราสามารถนำเอานิทานมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนได้หลายประการดังนี้

1. เป็นการลดความตึงเครียดที่จัดความเบื่อหน่ายของนักเรียนในขณะที่เรียน
2. การนำเข้าสู่บทเรียน หรือเตรียมความพร้อมเด็ก
3. เป็นการเปลี่ยนเจตคติหรือความเชื่อที่ผิด ๆ บางประการ
4. ใช้สอนจริยธรรมแก่เด็ก เช่น ในเรื่องความซื่อสัตย์ ความกตัญญู เป็นต้น
5. ใช้สอนวิชาเรียงความ เช่น ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่ตนเองชอบ เป็นต้น
6. ใช้สอนหรือฝึกทักษะทางภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เป็นต้น
7. เป็นการฝึกทักษะทางด้านการอ่าน ช่วยให้เกิดรักการอ่าน เป็นต้น
8. ฝึกให้เด็กมีความกล้าแสดงออก เช่น การแสดงท่าทางประกอบเรื่องราวที่กำหนดให้
9. เป็นการสร้างความสนิทสนมและความเข้าใจในตัวละครให้เกิดขึ้นกับเด็ก
10. ช่วยพัฒนาในด้านความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับเด็ก

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การเล่านิทานหมายถึง การช่วยพัฒนาทางภาษาความคิดและจินตนาการของเด็กปฐมวัยอันเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

1.3 ประเภทของนิทาน

นิทานแบ่งออกเป็นหลายประเภท โดยการอาศัยวิธีกำหนดต่างกันออกไป ซึ่งได้มีผู้แบ่งประเภทของนิทานต่างๆ กันดังนี้

กิ่งแก้ว อรรถากร (2513 : 444) ได้แบ่งรูปแบบนิทานตามเนื้อหาโวหาร และโครงสร้างออกเป็น 6 ชนิดคือ

1. นิทานไม่รู้จบ เป็นนิทานที่มีการเล่าซ้ำเป็นช่วงๆ จะเปลี่ยนเฉพาะคำบางคำเท่านั้น
2. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นเนื้อเรื่องที่มีสัตว์เป็นตัวละคร
3. นิทานคติ มีเนื้อหาเชิงสอนใจ โครงสร้างของเรื่องเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม
4. มุขตลก เป็นเรื่องสั้นที่ตลกขบขัน แสดงถึงความโง่ หรือปัญญาโง่ของตัวละคร
5. เรื่องไม้ เป็นเรื่องเหลือเชื่อ ไม่สมเหตุผล
6. นิทานทรงเครื่อง เนื้อหาเกี่ยวกับบุคคล เหตุการณ์และบรรยากาศที่วิจิตรพิสดาร

นอกจากนี้ วรณี สิริสุนทร (2539:13-19) ยังได้แบ่งนิทานสำหรับเด็ก ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. นิทานพื้นบ้าน (folk tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลานานแบ่งออกเป็น
 - 1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้
 - 1.2 นิทานไม่รู้จบ
 - 1.3 นิทานตลกขบขัน
 - 1.4 นิทานอธิบายเหตุมีเนื้อเรื่องที่อธิบายหรือตอบคำถามของเด็กๆ ว่า

"ทำไม..." เช่น ทำไมกระต่ายจึงหางสั้น ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม

1.5 เทพนิทาน ตัวละครจะมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์หรือเป็นผู้วิเศษสามารถทำสิ่งที่มนุษย์ทั่วไปทำไม่ได้

2. นิทานสอนคติธรรม (fables) เป็นเรื่องสั้นๆ ตัวละครมีทั้งคน และสัตว์มีโครงเรื่องง่ายๆ ใช้บทเรียนที่สอนใจ เช่น นิทานอีสป นิทานประเภทนี้จะรวมนิทานเทียบสุภาษิตและนิทานชาดกไว้ด้วย

3. เทพปกรณัม (myth) เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึง เหตุการณ์ และเรื่องราวในบรรพกาลเกี่ยวกับพื้นโลกท้องฟ้า และพฤติกรรมของมนุษย์มีเทพเจ้าเป็นผู้ควบคุมปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

4. มหาकाพย์และนิทานวีรบุรุษ (epic and hero tales) คล้ายกับเทพปกรณัมต่างกันแต่ว่าตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ ไม่ใช่เทพเจ้า มีการกระทำที่กล้าหาญฟันฝ่าอุปสรรคและประสบความสำเร็จในที่สุด

5. หนังสือภาพที่เป็นเรื่องราวอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวละครเป็นสัตว์ (Animal Stories)

คูเบอร์ (Cuber. 1960 : 282-285) ได้แบ่งคติชาวบ้าน (Folklore) ออกเป็น 5 รูปแบบคือ

1. ตำนาน เป็นเรื่องเก่าแก่ที่อธิบายชีวิต ปรากฏการณ์ธรรมชาติ และสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในโลก
2. นิทานคติ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ จบลงด้วยคติสอนใจ สอนแนวทางดำรงชีวิต

แก่คน

3. นิทานท้องถิ่น เป็นเรื่องสอนใจ เช่นเดียวกันแต่ให้ความรู้สึกว่าเป็นเรื่องจริงมากกว่า นิทานคติ นิทานท้องถิ่นเป็นเรื่องที่มีเค้าเรื่องจริงและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงผสมไม่จริง

4. นิทานปรัมปรา เป็นเรื่องเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน จะกล่าวถึงดินแดนมหัศจรรย์ และเรื่องราวของการใช้อิทธิฤทธิ์ทั้งหลาย

5. รูปแบบอื่นๆ เช่น เพลงชาวบ้าน สุภาษิต คำพังเพย ปริศนา มุขตลก กลอนชาวบ้าน และบทร้องสำหรับเด็ก

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ในการแบ่งประเภทของนิทานนั้นสามารถแบ่งได้หลายประเภท โดยใช้หลักเกณฑ์การแบ่งที่แตกต่างกันตามรูปแบบและเนื้อหาของการเล่านิทาน

1.4 ความสำคัญและคุณค่าของการเล่านิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย

ความสำคัญของการเล่านิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย

การเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่ครูอนุบาลใช้มากเป็นประจำสม่ำเสมอในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และแนวคิดไปสู่เด็กปฐมวัย โดยที่ไม่เป็นการขัดกับความต้องการของเด็ก เพราะเป็นกิจกรรมที่ผู้ฟังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ในแง่ของการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก นิทานยังเป็นการสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษา เพราะช่วยให้เด็กได้มีโอกาสฝึกทักษะการฟังการพูดในด้านการพัฒนาการทางอารมณ์ และสังคม นิทานช่วยให้เด็กได้แสดงออกสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็กด้วยกัน และระหว่างครูกับเด็ก ส่วนในด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาและร่างกาย นิทานยังช่วยให้เด็กได้ฝึกคิดพิจารณา เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และหากว่าเด็กได้เป็นผู้เล่านิทานให้เพื่อนและครูฟัง หรืออ่านหนังสือนิทานในมุมหนังสือ การที่เด็กได้หยิบจับหนังสือ เปิดหน้าหนังสือ จะช่วยให้นิ้วมือน้อยๆ และกล้ามเนื้อของเด็กแข็งแรง ดังนั้น การเล่านิทานให้เด็กฟังเสมอๆ จึงเป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทั้งด้านภาษา สติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกาย ทั้งยังช่วยให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อีกด้วย

1.5 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กโดยใช้นิทาน นำไปสู่ประสบการณ์ด้านต่างๆ เพราะการเล่านิทานนั้นมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพและช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ให้แก่เด็กคือ (ศิริกาญจน์ โกศล, 2520 : 37-39)

1. ช่วยให้เกิดความรู้สึกรอบรู้ มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะขณะที่ฟังนิทาน เด็กจะได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

2. ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ได้ฟัง เช่น เรื่องนางฟ้า เรื่องสัตว์ต่างๆ หรือเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติต่างๆ

3. ช่วยให้เกิดรู้จักโลกในแง่เล็กๆ น้อยๆ จากนิทานที่ได้ฟังทำให้ตัดสินใจและสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง มองโลกในแง่ดี เกิดทัศนคติที่ดีต่อโลกและชีวิต

4. ทำให้เด็กได้พักผ่อน คลายความเคร่งเครียด ได้รับความเพลิดเพลิน ความสดชื่น การเล่านิทานมีประโยชน์และมีคุณค่ามากมายเช่น (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2522 : 80-81)

1. ช่วยชดเชยประสบการณ์ทางภาษาแก่เด็กชนบทให้เท่าเทียมเด็กในเมืองเพราะบิดามารดาของเด็กในชนบทไม่มีเวลาหรือไม่เห็นคุณค่าในการเล่านิทานให้เด็กฟัง

2. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ทางความคิด และมีจินตนาการ

3. ฝึกเด็กให้เป็นนักฟังที่ดี เก็บความเรื่องที่ฟังได้ตามสมควรแก่วัย

4. สร้างความเพลิดเพลินให้แก่เด็ก

การเรียนการสอนจะประสบผลดีได้นั้น ย่อมมาจากความสนใจความต้องการของตัวผู้เรียนเอง เมื่อใดที่ผู้เรียนมีความสนใจต้องการอยากจะเรียน หรืออยากรู้แล้ว ประสบการณ์ที่ผู้สอนจัดให้เด็กจะรับรู้ได้ดี นิทานเป็นสิ่งที่เด็กต้องการและสนใจอยากรู้ เพราะเด็กมักจะรบเร้าให้ผู้สอนเล่านิทานให้ฟังเสมอ นิทานจึงมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยมาก คือ

1. ช่วยลดความตึงเครียดหลังจากที่ครูสังเกตเห็นว่านักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายจากการเรียน หรือทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เด็กผ่อนคลาย
2. ใช้นิทานเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน
3. นิทานช่วยเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดีหรือผิดบางประการของเด็ก เกี่ยวกับความเชื่อ ความกลัว
4. ใช้นิทานสอนจริยธรรมแก่เด็ก เช่น ความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อ
5. ใช้นิทานสอนเรียงความ เช่น ให้นักเรียนเขียนบรรยายลักษณะตัวละคร
6. ใช้นิทานสอนและฝึกทักษะทางภาษา คือ ฝึกการฟัง พูด อ่าน และเขียน ฝึกให้นักเรียนฟังเป็นผู้มีมารยาทในการฟัง
7. ใช้นิทานส่งเสริมการอ่าน
8. ใช้นิทานเพื่อสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเด็ก ซึ่งจะส่งผลไปถึงการปกครองเด็ก (ศ. ศุภนิมิตร. 2522 : 28-32)

นอกจากนี้สมบุญ คิงขมานันท์ (2522 : 26-32) ได้กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นศิลปะเพื่อความบันเทิงที่ถูกต้องที่สุด เป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถหาความรู้ ฝึกฝนให้เกิดความชำนาญและถ่ายทอดกันต่อไป การเล่านิทานเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่แสดงออกถึงความรักและความเอาใจใส่ของผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็ก การเล่านิทานให้เด็กฟังเสมอๆ จึงเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาอารมณ์ของเด็ก ในมีจินตนาการได้รับรู้อารมณ์ทางด้านความรัก ความอยากรู้ อยากเห็น และช่วยพัฒนาอารมณ์ด้านลบ คือ ความโกรธ ความกลัว ความอิจฉาริษยา ความเสียใจตามเนื้อเรื่องที่พ่อแม่และครูแสวงหา

ฉวีวรรณ กิณาวาส (2526 : 126) ได้กล่าวว่าการเล่านิทานนั้นมีอิทธิพลและคุณค่าต่อเด็กมาก โดยเฉพาะเด็กก่อนระดับวัยประถมศึกษาการที่ผู้ใหญ่และครูได้ใกล้ชิดเด็ก โดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น การเล่านิทานมีคุณค่าดังนี้

1. ช่วยขัดเซาะและเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิด และจินตนาการ
2. ฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เก็บความเรื่องที่ฟังได้ตามควรแก่วัย
3. สร้างความเพลิดเพลินให้แก่เด็ก
4. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบฟังนิทาน และความรู้สึกชื่นชมในหนังสือนิทานหรือก่อนที่จะอ่านอย่างเข้าใจ
5. ปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้าง ยอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน
6. ช่วยให้ครูและผู้ใหญ่ ได้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของเด็กจากการสนทนาหรือซักถามในขณะฟัง

จากที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า การเล่านิทานเป็นศิลปะเพื่อความบันเทิงที่ถูกต้องที่สุด เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาอารมณ์ สังคมของเด็ก ช่วยฝึกทักษะทางภาษา คือ การฝึกการฟัง พูด อ่าน เขียน ส่งเสริมการอ่าน สร้างความเพลิดเพลิน ความสุขสดชื่นให้แก่เด็ก ช่วยให้เด็กได้รู้จักแง่มุมเล็กๆ น้อยๆ จากนิทาน ช่วยสอนจริยธรรมแก่เด็ก เช่น ความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อ นอกจากนี้การเล่านิทานยังเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่แสดงออกถึงความรักและความเอาใจใส่ของผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็ก

1.6 การเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

ทิพย์สุดา นิลสินธุ (2524 : 80-82) ได้กล่าวถึงการเลือกนิทานสำหรับเด็กว่า ผู้เล่านิทานควรได้ศึกษาและมีความรู้ในเรื่องต่อไปนี้

1. ความสนใจของเด็ก ดูว่าเด็กในวัยไหนชอบฟังนิทานประเภทใด ความยาวของนิทานควรเหมาะสมกับวัยและช่วงสมาธิของเด็ก นิทานบางเรื่องสนุกแต่ยาวมาก เด็กเล็กๆ อาจหมดความอดทนในการฟัง

2. เนื้อหาในนิทานสอดแทรกข้อคิดอะไรให้กับเด็ก ปลุกฝังคุณธรรม และมีคุณค่าหรือไม่มากนัก เพียงใด

3. ควรมีรูปภาพประกอบนิทานที่มีขนาดพอเหมาะ ภาพชัดเจน มีสีสันสวยงามเพื่อดึงดูดความสนใจ ภาคควรสื่อความหมายหรือสร้างอารมณ์ได้อย่างชัดเจน เด็กจะชอบภาพลายเส้นมากกว่าภาพเลียนแบบของจริงหรือภาพเหมือน

สำหรับเยาวพา เดชะคุปต์ (2528 : 58-59) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือที่เด็กชอบ ดังนี้

1. เป็นเรื่องที่เด็กนึกฝันต่ออย่างสดใส
2. เด็กชอบเรื่องที่จบด้วยรูปของกิน เพราะเด็กชอบกิน
3. เด็กชอบเรื่องบันเทิง เรื่องเศร้าเด็กไม่ชอบ
4. ชอบดูภาพมากกว่าชอบอ่านเรื่อง เมื่อเด็กเปิดหนังสือ สิ่งแรกที่เด็กจะดูคือ ภาพและเด็กจะดูทุกอย่างที่อยู่ในภาพ ดังนั้นหนังสือภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

ฉวีวรรณ กิณาวลี (2526 : 127) ได้กล่าวถึง ลักษณะของหนังสือนิทานที่ไม่ควรนำมาเล่าให้เด็กฟังดังนี้

1. เป็นเรื่องที่หวาดเสียว น่ากลัวอย่างไม่มีเหตุผล เช่น เรื่องเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ
2. เรื่องที่เกี่ยวกับรักใคร่ การหนีตามกันของหนุ่มสาว
3. เรื่องที่เกี่ยวกับการพลัดพรากจากพ่อแม่ และการถูกทอดทิ้ง
4. เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความโหดร้ายทารุณ มีการลงโทษอย่างรุนแรงเกินไป มีการลงโทษอย่างเหมาะสมกับความรู้สึกรู้สึกของเด็ก และมีเหตุผลในการลงโทษนั้น และควรมีการให้อภัยซึ่งกันและกันเพื่อให้เห็นว่าความยุติธรรมยังมีในโลก

5. เรื่องที่ผู้เล่า (ครูและผู้ใหญ่) ไม่ถนัดที่จะเล่า จะทำให้เด็กมีเจตคติที่ไม่ดีได้

6. เรื่องที่สอดแทรกศีลธรรมมากเกินไป บ่อยเกินไปจนเด็กเบื่อ

จากที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า ในการเลือกนิทานให้กับเด็กนั้น ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระข้อคิดและคุณธรรมจริยธรรมจากนิทาน ภาษาที่ใช้ ขนาดรูปเล่มนิทาน รูปภาพประกอบ ตัวละคร ความยาวของนิทาน วัยของเด็ก และความสนใจของเด็กด้วย

1.7 เทคนิควิธีในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

การเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่สำคัญ และจำเป็นในการสอนเด็ก ซึ่งครูแต่ละคนก็จะมีเทคนิคในการเล่าที่แตกต่างกันออกไป วรรณิ สิริสุนทร (2539) ได้เสนอแนะเทคนิคการเล่านิทานสำหรับครูผู้สอนเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. การปรับเสียงให้ดี มีความชัดเจน มีการเน้นเสียงให้กับคำที่เปล่งออกมา และใช้เสียงสูงต่ำได้อย่างมีความหมาย

2. การทรงตัวที่ดีโดยการนั่งในท่าที่สบายแต่ให้หลังตรง
3. การเลือกใช้คำพูด เพื่อกระตุ้นและสร้างความสนใจของผู้ฟัง
4. การใช้ภาษาถิ่นควรใช้เมื่อจำเป็นและต้องใช้อย่างระมัดระวัง
5. การใช้ท่าทางประกอบควรเป็นไปตามธรรมชาติ
6. เลือกหนังสือนิทานที่มีภาพประกอบ
7. มองสบตาผู้ฟังทุกคน

8. ถ้ามีการขัดจังหวะในขณะที่เล่านิทาน ผู้เล่าต้องยอมรับการขัดจังหวะอย่างอดทน และดำเนินการเล่านิทานต่อไป เมื่อเด็กพร้อมที่จะฟัง

9. ในขณะที่เล่านิทานควรสังเกตผู้ฟังว่ามีความพึงพอใจหรือไม่ เพื่อเป็นการทดสอบผู้ฟัง
10. สืบหาข้อดีและข้อบกพร่องของตัวเอง โดยดูตัวเองในกระจกเงา หรืออัดเสียงลงเครื่องบันทึกเทป

11. ศึกษาหาความรู้และฝึกฝนตนเองเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการเล่านิทาน
ฉวีวรรณ กีนาวงศ์ (2526: 125-126) ได้เสนอหลักการเล่านิทานไว้ดังนี้

1. การวางจุดมุ่งหมายของการเล่านิทานไว้อย่างแน่นอน
2. ศึกษาภูมิหลังของเด็กก่อนลงมือเล่า
3. ผู้เล่าโครงเรื่องอย่างรัดกุม คือ
 - 3.1 เรื่องที่จะเล่ามีชื่อเรื่องเร้าใจ เนื้อหาน่าสนใจ
 - 3.2 มีสาระแนวคิดเหมาะกับเด็ก
 - 3.3 เป็นเรื่องสั้นๆ ง่ายๆ มีใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว
 - 3.4 มีลักษณะเหมาะสมกับวัยของผู้ฟัง
 - 3.5 มีข้อคิดเตือนใจ
4. ใช้ภาษาเล่าเรื่องโดยเฉพาะซึ่งมีความไพเราะแตกต่างกับภาษาพูดและภาษาเขียนแต่เน้นภาษาเร้าอารมณ์เป็นสำคัญ

เขียนแต่เน้นภาษาเร้าอารมณ์เป็นสำคัญ

- 4.1 เป็นภาษาเร้าใจ
- 4.2 เป็นภาษาง่าย
- 4.3 เป็นภาษาไทยพื้นๆ ไม่หยาบโลน
- 4.4 เป็นภาษาที่คงไว้ซึ่งแบบแผนทางจริยธรรม
5. ใช้เทคนิคการเล่าเรื่องให้สนุกสนาน
 - 5.1 ขึ้นต้นเรื่องด้วยลีลาจูงใจ (motive style)
 - 5.2 ความยาวของเรื่องไม่เกินช่วงความสนใจของเด็ก
 - 5.3 ดำเนินเรื่องต่อไปตามเค้าโครงที่กำหนด
 - 5.4 ใช้คำพูดที่เร้าความสนใจและบุคลิกภาพชวนมอง
 - 5.5 อุปกรณ์ประกอบ เช่น ภาพ ดนตรี เสียงเพลง
 - 5.6 อาจจัดให้มีการแสดงละคร บทบาทสมมติ

6. ปลุกฝังมโนทัศน์ในทางคุณธรรม คติชีวิต แนวประพฤติปฏิบัติโดยคาดหวังว่าจะได้เกิดพัฒนาการในชีวิตของเด็กเป็นสำคัญ

7. นำไปสู่กิจกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษา เช่น

7.1 เขียนภาษาตามเรื่อง

7.2 อภิปราย

7.3 รายงาน

8. การประเมินผลการเล่านิทาน ทำได้หลายกรณี เช่น

8.1 ประเมินจากพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม

8.2 ประเมินได้จากการอภิปรายและรายงาน

8.3 ประเมินโดยแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ง่าย ๆ

จะเห็นได้ว่า การเล่านิทานจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่นั้น ควรคำนึงถึงเทคนิคต่างๆ ในการเล่านิทานด้วย อาทิเช่น การใช้น้ำเสียง ท่าทาง คำพูดประกอบการเล่า เพื่อกระตุ้นความเข้าใจ ความสนใจ การเลือกนิทาน การศึกษาภูมิหลังของเด็ก อุปกรณ์ต่างๆ เช่น ดนตรี ภาพประกอบ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับเด็กมากที่สุด

1.8 รูปแบบการเล่านิทาน

การเล่านิทานถ้าจะเล่าโดยการอ่านหรือการเล่าปากเปล่า โดยไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบวิธีการเลย จะทำให้ความสนใจของเด็กลดลง ฉะนั้น ควรมีทั้งรูปแบบและวิธีการที่จะช่วยให้บรรยากาศของการฟังนิทานน่าสนใจยิ่งขึ้น พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข (2525:37) ได้เสนอแนะถึงรูปแบบของการเล่าให้น่าสนใจ

1. การเล่าโดยไม่ใช้อุปกรณ์ใดๆ เลย แต่ใช้เสียงประกอบการเล่าให้น่าสนใจ
2. การเล่าโดยใช้ภาพประกอบขณะที่เล่า
3. การเล่าโดยแสดงท่าทางประกอบตามตัวละครในเรื่อง
4. การเล่าโดยแสดงหุ่นประกอบการเล่า โดยใช้หุ่นตัวละครตามเนื้อเรื่องที่เล่า

อาจจะเป็นหุ่นนิ้วมือ หุ่นกระบอก หุ่นเงา เป็นต้น

ฉวีวรรณ กินาวด์ (2526:131-132) ได้เสนอแนะถึงรูปแบบของการเล่านิทาน ดังนี้

1. การอ่านจากหนังสือนิทาน
2. การใส่หน้ากาก หรือแสดงตัวละครในเรื่องโดยคาดไว้บนศีรษะคนเดียว อาจแสดงได้หลายๆ บท โดยเปลี่ยนหน้ากาก และเปลี่ยนเสียงไปตามตัวละครนั้นๆ
3. การเล่าโดยใช้เสียงประกอบ ผู้เล่าจะใช้เสียงเพลง หรือเสียงดนตรีประกอบจะช่วยให้เรื่องสนุกสนานหรือน่าตื่นเต้นขึ้น
4. การเล่าโดยใช้นิทานที่ครูอาจจะสร้างขึ้น
5. การเล่าโดยการฉายสไลด์ประกอบ
6. การเล่านิทานโดยการใช้นิ้วมือ ใช้สำหรับนิทานเรื่องสั้นๆ หรือกลอนสั้นๆ โดยเด็กได้มี

โอกาสรวมกิจกรรม

7. การเล่านิทานประเภทหุ่นต่างๆ เช่น หุ่นมือ หุ่นเชิด หุ่นชัก ฯลฯ

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539 :37) ได้เสนอรูปแบบของการเล่านิทาน ไว้ดังนี้

1. การเล่านิทานแบบปากเปล่า

2. การเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป
3. การเล่านิทานใช้สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบ

ดังนั้น ในการเล่านิทานแต่ละครั้งของครู ควรคำนึงถึงรูปแบบและวิธีการอยู่เสมอ เพื่อสร้างความสนใจของเด็ก ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเล่ายิ่งขึ้น

1.9 วิธีการเล่านิทาน

ก่อนการเล่านิทาน ครูควรตกลงกับเด็กว่าขณะฟังนิทานเด็กต้องอยู่ในระเบียบและสำรวจดูว่าเด็กมองภาพในนิทาน หรือมองหน้าครูได้ทั่วถึงหรือไม่ เพราะบางทีเด็กมองไม่เห็นทำให้ไม่รู้เรื่อง ความสนใจของเด็กจะลดลงไป การเล่านิทานควรปฏิบัติดังนี้

1. การเริ่มต้นเล่า ควรหาวิธีจูงใจให้เด็กสนใจ เช่นเอ่ยถึงตัวละครในนิทาน สนิทสนมเกี่ยวกับเรื่องในนิทาน ทายปริศนา หรือให้ดูรูปภาพที่เกี่ยวกับนิทาน เพื่อให้เด็กพร้อมที่จะฟัง
2. ให้เด็กนั่งตามสบาย ขณะที่ฟังนิทาน
3. ผู้เล่าต้องรู้สึกสนุกกับเรื่องที่เล่า การเล่าจึงจะออกรส
4. ใช้เสียงดังพอเหมาะ เด็กได้ยินชัดเจน พูดไม่ซ้ำหรือเร็วจนเกินไป มีจังหวะเป็นไปตามบทของเรื่องที่เล่า

5. ทำท่าทางประกอบให้เห็นจริงจัง และสนุกสนานตามท้องเรื่องถ้ามีภาพประกอบด้วยยิ่งดี เพราะจะทำให้เด็กสนุกและจำเรื่องได้

6. มองสบตากับเด็กทุกคนในขณะที่เล่า อย่าใช้สายตาจับที่เด็กคนใดคนหนึ่งนานเกินไป
7. ลำดับเรื่องเล่าให้เด็กเข้าใจ ใช้ภาษาง่ายๆ เหมาะสมกับเด็ก
8. แสดงจุดสำคัญของนิทานตามแนวที่ผู้เล่าต้องการ อย่าเน้นหรือสอนเด็กจนเด็กหมดสนุก
9. ตอนจบควรทำให้เด็กรู้สึกว่านิทานสนุกและเสียดายอยากมีโอกาสฟังอีก

หลังจากครูเล่านิทานจบ ควรซักถามเด็กเกี่ยวกับเรื่องในนิทาน เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กฟังเข้าใจหรือไม่ เปิดโอกาสให้เด็กแสดงร่วมด้วยเช่น การให้เด็กเล่าซ้ำหรือเล่าเรื่องอื่นๆ ให้เพื่อนฟัง พร้อมกับแสดงบทบาทอย่างตัวละครในนิทาน พยายามนำเรื่องนิทานที่เล่าไปแล้วมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสอน ภาษา สอนเลข และวิชาอื่นๆ ให้มากที่สุด (รัชณี ศรีไพรวรรณ. 2518 : 37-41)

ลัดดา นิลละมณี (2527 : 248) ได้เสนอแนะวิธีการเล่านิทาน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศในขณะที่เล่านิทานไว้ดังนี้

1. การเริ่มต้นเล่า ครูควรจะมีวิธีการที่จะจูงใจเด็กด้วยวิธีต่างๆ ที่น่าสนใจ เช่น การใช้เพลง การใช้ปริศนาคำทาย การใช้รูปภาพ เป็นต้น
2. ขณะที่เล่าควรให้เด็กมีอิสระทั้งในด้านร่างกายและความรู้สึก
3. ผู้เล่าควรมีอารมณ์ร่วม ตามเนื้อเรื่องที่เล่า
4. ครูควรมีการใช้น้ำเสียงในการเล่าตามตัวละครหรือเหตุการณ์นั้นๆ ในขณะเล่า
5. ควรใช้ภาพหรือท่าทางประกอบในขณะที่เล่า
6. ควรลำดับเรื่องราวให้เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนจนเกินไป
7. ควรให้ความสนใจกับเด็กทุกคนอย่างทั่วถึง
8. ควรใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเด็ก
9. ไม่เน้นการสั่งสอนมากเกินไปจนเด็กขาดความสนุกสนาน

วิธีการเล่านิทานดังกล่าวช่วยให้เด็กเกิดความสุขสบายใจ มีความรู้สึกที่เป็นอิสระทั้งทางร่างกาย และจิตใจและเกิดทัศนคติที่ดี นอกจากนี้การเล่านิทานไม่ควรซ้ำซาก และจำเจควรพยายามแสวงหาวิธีต่างๆ ในการเล่านิทานให้น่าสนใจ เพื่อช่วยให้การเล่านิทาน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง สมบูรณ์เป็นวิธีการหนึ่งซึ่งช่วยเสริมสร้างความคิด พัฒนาทักษะการฟัง การพูด และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดง ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่ง ลิโว และริทซ์ (Livo and Riet. 1986 : 384) กล่าวถึงการเล่านิทานว่า "ผู้เล่าและผู้ฟัง ต่างมีประสบการณ์ร่วมกันในการเล่านิทานและแสดงออกในทางสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์จากการฟัง นิทานเกิดจากความสามารถซึ่งไม่ใช่เพียงการได้เห็นเท่านั้น แต่เป็นการเฝ้าดูอย่างพินิจพิจารณาไม่ใช่เพียง การได้รับเท่านั้น แต่เป็นการฟังอย่างตั้งใจ ไม่ใช่การเลือกแบบแต่เป็นการคิดสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ และไม่ใช่เพียง การสังเกต แต่เป็นการได้มีประสบการณ์และรับรู้สิ่งใหม่ๆ ในทันทีทันใด" ดังนั้น การเล่านิทานจะช่วยจูงใจให้ เด็กสนใจที่จะดูฟัง และคิดต่อต่อเชื่อมโยงเรื่องราว ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความคิด ที่จะถ่ายทอดเป็น ภาพตามจินตนาการให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังมี ทิพย์สุตา นิลสินธุพ (2524 : 80-82) ยังได้แนะนำกิจกรรมหลังการเล่านิทาน ไว้ดังนี้

1. ให้เด็กตอบคำถามครู เพื่อทบทวนเรื่องหรือสิ่งที่ต้องการให้เด็กจำ
2. ให้เด็กลำดับเหตุการณ์ในเรื่องว่า ตอนใดมาก่อนมาหลัง
3. ให้ฝึกบรรยายสี่ โดยตั้งเอาภาพหนึ่งภาพใดในเรื่องตอนที่นำเสนอออกมาให้เด็กบรรยายสี่
4. ให้เด็กแสดงละครสั้นๆ จากเรื่องที่เล่า โดยใช้คำพูดที่เด็กคิดขึ้นเอง

วาทินี ฐาปนวงศ์สานติ. (2521 : 92) กล่าวว่า

ในการเล่านิทานจะต้องเลือกวิธีการเล่าให้เหมาะสมกับผู้ฟังตามอายุ และความรู้ ซึ่งวิธีการเล่า อาจทำได้ดังต่อไปนี้

1. เล่าปากเปล่า โดยผู้เล่าทำท่าทางหรือเสียงประกอบในการเล่าให้คล้ายกับ ตัวละครในเรื่อง เช่น เสียงคนแก่ เสียงเด็ก หรือเสียงสัตว์ เป็นต้น
2. เล่านิทานจากหนังสือ วิธีนี้ผู้เล่าเลือกหนังสือที่มีภาพประกอบสวยๆ ผู้เล่าไม่จำเป็นต้อง ท่องนิทานทุกตัวอักษร เพียงแต่จำเค้าโครงของเรื่องกับคำสนทนาที่สำคัญให้ได้ หนังสือที่เลือกมาเล่าควรมี ขนาดใหญ่พอสมควร มีภาพชัดเจน ขนาดของภาพใหญ่พอที่จะให้เด็กเห็นทั่วถึง ภาษาสละสลวย และเรื่องมี คุณค่า
3. เล่าเรื่องจากภาพ วิธีนี้ผู้เล่าจะมีภาพสำคัญเพียง 3-5 ชิ้น เป็นภาพสำคัญของเนื้อเรื่องที่ จะเล่า
4. เล่าเรื่องประกอบรูปภาพ มีรูปภาพของตัวละครในเรื่องหรือส่วนประกอบที่สำคัญ เช่น ต้นไม้ ภาพยานพาหนะ เป็นอุปกรณ์ร่วมเมื่อเริ่มเล่าก็จะใช้รูปภาพต่างๆ ขึ้นมาติดแผ่นป้ายสำคัญประกอบ

จากที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า วิธีการเล่านิทานเพื่อให้เด็กมีความสนใจสนุกสนาน จำเรื่องราว ที่เล่าได้ และเพื่อให้เด็กสามารถนำข้อคิดจากนิทานไปปรับใช้ให้เข้ากับชีวิตประจำวันได้นั้น ครูควรเลือกวิธีเล่า ให้เหมาะสมกับผู้ฟังตามอายุและความรู้ ควรมีการใช้ภาษาที่เหมาะสม ลำดับเรื่องราวไม่ซับซ้อน มีอารมณ์ร่วม ในการเล่า ที่สำคัญหลังการเล่านิทานจบ ครูต้องดึงจุดสำคัญในนิทานออกมา สนทนาแลกเปลี่ยนความคิด กับเด็ก เพื่อเน้นย้ำให้เด็กเข้าใจถึงคุณธรรม จริยธรรม เพื่อปลูกฝังในจิตใจเด็ก

1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

1.10.1 งานวิจัยในประเทศไทย

สุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521 : 68-73) ได้ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1-4 อายุ 7-10 ปี โรงเรียนวัดศรีสุทธาราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 80 คน โดยวิธีเล่านิทานที่มีเนื้อเรื่องกระตุ้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กให้ฟัง จำนวน 10 เรื่อง เป็นเวลา 3 วัน วันละ 3-4 เรื่องให้ฟังนิทานครั้งละ 5 คน การเล่านิทานผู้วิจัยเล่าเอง และมีผู้เล่าอื่นอีก 3 คน รวมเป็น 4 คน วิธีการเล่านิทานผู้เล่าจะทำท่าทาง สุ่มเสียงประกอบการเล่า และยังมีการแสดงรูปภาพประกอบมีการให้เด็กได้แสดงท่าทางในนิทาน (Role-Play) แต่ละเรื่องด้วย แล้ววัดพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กโดยให้เล่นเกมที่ยาก 3 ชั้น ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้ฟังนิทานที่มีตัวแบบมีความเพียรพยายามฝ่าฟันอุปสรรคจนบรรลุความสำเร็จ มีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กซึ่งฟังนิทานไม่มีคุณค่า และยังพบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ฟังตนเอง มีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ฟังตนเองซ้ำ

อรทัย จันทวิชานวงษ์ (2523 : 46-52) ได้ศึกษารูปแบบของนิทานที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของเด็ก และผลของการฟังนิทานที่มีต่อความรับผิดชอบที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู แบบฝึกให้ฟังตนเอง และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบยับยั้งการฟังตัวเอง ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 160 คน โดยเล่านิทาน 3 รูปแบบ คือ นิทานปรัมปรา นิทานเรื่องสัตว์ และนิทานท้องถิ่น รวม 45 เรื่อง เล่าให้ฟังกลุ่มละ 15 เรื่อง ครั้งละ 30 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้เล่าเอง วิธีการเล่านิทานมีการเล่าโดยใช้น้ำเสียง ท่าทาง และอุปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผ่นป้ายคำศัพท์ หุ่นมือ และเทปประกอบการเล่านิทาน เหมือนกันทุกกลุ่มทดลอง ยกเว้นกลุ่มควบคุม ผลการทดลองพบว่ารูปแบบของนิทานส่งผลต่อความรับผิดชอบของกลุ่มไม่แตกต่างกัน และไม่พบความแตกต่างสำหรับความรับผิดชอบของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

บรรพต พรประเสริฐ (2530) ได้ศึกษาเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนวัยอนุบาลโดยใช้นิทานและเกม พบว่า เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนเกี่ยวกับจริยธรรมในเรื่องความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี และความมีเมตตากรุณา โดยใช้นิทาน และโดยใช้เกม พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีมโนทัศน์ทางจริยธรรมสูงขึ้นภายหลังการสอน และทั้งสองกลุ่มมีมโนทัศน์ทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

ทรงพร สุทธิธรรม (2534 : 85-89) ได้ศึกษาความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทาน เพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี จำนวน 30 คน กลุ่มทดลอง จำนวน 15 คน ได้รับการจัดกิจกรรมจำนวน 15 คน ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจากผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างได้รับการทดสอบและหลังการทดลองเป็นรายบุคคลด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จันทร์เพ็ญ สุภาพผล (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรี และนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการช่วยเหลือกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 30 คน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรีควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการช่วยเหลือมีพฤติกรรมทางสังคมหลังจากการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.10.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ดิกสัน จอห์นสัน และซอลส์ (Dixon, Johnson; & salts. 1977 : 367 - 379) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้กับเด็กอนุบาล อายุ 3 - 4 ปี ที่โรงเรียนในเมืองดีทรอยต์ เด็กในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 146 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มแรก เล่านิทานให้ฟัง แล้วให้เด็กแสดงบทบาทประกอบตามเรื่อง กลุ่มที่สอง เล่านิทานให้ฟังพร้อมพาไปดูของจริงนอกสถานที่ เช่น ไปซื้อของ ไปสวนสัตว์ กลุ่มที่สาม สนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่เล่าให้ฟัง กลุ่มที่สี่ เป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลองปรากฏว่าถ้าเด็กได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วยจะพัฒนาจิตลักษณะต่างๆ ได้ดีที่สุดแสดงว่าเมื่อเด็กฟังนิทานแล้วเด็กย่อมมีความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตัวชอบหรือตัวละครที่ได้รับความสำเร็จจากพฤติกรรมนั้นๆ นอกจากนี้ยังพบว่า เนื้อหานิทานถ้าเป็นเรื่องใกล้ความจริง เช่น เทพนิยาย จะให้ผลดีต่อจิตลักษณะของเด็กดีกว่านิทานที่มีเนื้อหาไกลชีวิตเด็กจริงๆ

จากเอกสารงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พอสรุปได้ว่า นิทานเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนที่มีคุณค่า และมีความสำคัญต่อเด็กมากโดยเฉพาะเด็กระดับปฐมวัย เพราะนิทานช่วยให้เด็กมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่างๆ เช่น ร่างกาย อารมณ์ สังคม ภาษา สติปัญญา เพิ่มทักษะในการฟัง เสริมสร้างจินตนาการ และนิทานยังมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในเด็กก่อนวัยเด็กได้เป็นอย่างดี

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานประกอบภาพ

2.1 ความหมายของภาพ

เกอร์แลค และอีลี (Gerlach; & Ely. 1971 : 365) ได้ให้ความหมายของภาพไว้ว่า เป็นภาพนิ่ง เป็นวัสดุ 2 มิติ ที่บันทึกหรือแสดงเหตุการณ์ สถานที่บุคคลหรือสิ่งของเอาไว้ อาจเป็นลักษณะที่เป็นภาพถ่าย ภาพวาด ภาพการ์ตูน ภาพสเก็ตช์ ภาพผนัง รวมทั้งแผ่นภูมิ แผนที่สถิติ และแผนที่ ภาพสามารถใช้ในการสอนเป็นรายบุคคลหรือสอนเป็นกลุ่มในเวลาเดียวกันก็ได้

จินตนา ไบกาซูยี (2534 : 64-65) ได้ให้ความหมายของภาพประกอบว่า หมายถึง การนำเอาความรู้หรือประสบการณ์ที่ผู้เขียนมีอยู่เขียนออกมาเป็นเรื่องราวให้เหมาะสมกับวัยของผู้อ่านโดยคำนึงถึงการใช้คำประโยค สำนวนและภาษาที่แจ่มแจ้ง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ภาพประกอบนิทาน คือ รูปภาพที่เป็นภาพนิ่งที่แสดงเหตุการณ์ประกอบเนื้อหาเพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของนิทาน

2.2 คุณค่าและประโยชน์ของภาพ

ภาพเป็นวัสดุที่กล่าวได้ว่า ราคาไม่แพง วิธีใช้ก็ง่ายใครๆ สามารถใช้ได้ ภาพยังเป็นวัสดุพื้นฐานที่มีอิสระในตัวของมันเอง สามารถใช้ได้โดยไม่ต้องอาศัยสิ่งอื่นช่วย ใช้ได้ทุกสถานทุกสถานที่ และทุกเวลา ภาพนับว่าเป็นส่วนประกอบพื้นฐานส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีทางการศึกษา จากการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การเตรียมและการใช้ภาพ ซึ่งเป็นทัศนวัสดุ โดยสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา ช่วยให้เด็กประสบผลดีในการเรียน ถึงแม้ว่า ภาพจะให้ประสบการณ์ได้น้อยกว่าสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือของจริง แต่ก็มีข้อดีที่สามารถนำผู้ดูเข้ามาใกล้ชิดความจริง ช่วยเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นนามธรรมให้แก่ผู้เรียนโดยตรง ซึ่งนับว่ามีอัตราในการรับรู้มากที่สุด เมื่อเทียบกับประสาทสัมผัสส่วนอื่นๆ กล่าวคือ (เริงลักษณะ มหาวิณัจฉยมณตรี. 2517 : 8)

ก. การได้เห็นโดยทางตา	75 เปอร์เซนต์
ข. การได้ยินโดยทางหู	13 เปอร์เซนต์
ค. การได้รู้สึกโดยทางผิวหนัง	6 เปอร์เซนต์
ง. การได้รับรสโดยทางลิ้น	3 เปอร์เซนต์
จ. การได้กลิ่นทางจมูก	3 เปอร์เซนต์

สโปลดิง (Spaulding) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้ภาพประกอบ แล้วสรุปผลและเสนอแนะไว้ ดังนี้ (เริงลักษณะ มหาวิณัจฉยมณตรี. 2517 : 23 ; อ้างอิงจาก Spaulding. n.d.)

1. รูปภาพนั้น เป็นเครื่องมือที่ใช้ดึงดูดความสนใจอย่างได้ผล
2. รูปภาพ ช่วยให้ผู้อ่านตีความหมาย และจดจำเนื้อหาได้ดี
3. ผู้อ่านจะตีความหมายของภาพ ตามประสบการณ์เดิมของเขา ดังนี้ ผู้สอนจะต้อง

พิจารณาภูมิหลังและประสบการณ์ของผู้อ่าน ก่อนที่จะเลือกภาพมาใช้ในการสอนเสมอ

4. เพื่อให้เกิดผลดี เนื้อหาของรูปภาพควรจะสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันและความสนใจของผู้อ่านด้วย

5. ควรจัดลำดับของรูปภาพเสียก่อน เพื่อที่จะไม่ให้อ่านเกิดความขัดแย้งขณะที่อ่าน

วิททิช และชัลเลอร์ (Wittich; & Schuller. 1957 : 75-79) ได้กล่าวถึงคุณค่าของรูปภาพต่อการสอนไว้ดังต่อไปนี้

1. ถึงแม้ภาพจะเป็นวัสดุ 2 มิติ แต่ก็สามารถทำให้ผู้ดูเข้าใจในลักษณะของมิติที่ 3 ได้ โดยใช้เทคนิคของแสง สี และเงาเข้าช่วย ทำให้ภาพมองดูลึก ตื้น ไกล และใกล้ได้
2. สามารถแสดงสิ่งที่ไม่มีการเคลื่อนไหวให้พิจารณารายละเอียดได้อย่างชัดเจน เช่น ภาพทิวทัศน์ ภูเขา ป่าไม้ ต้นไม้ คน สัตว์ ฯลฯ วัตถุที่อยู่ในอริยาบถต่างๆ นักเรียนสามารถนำมาดูซ้ำหรือดูนานเท่าไรก็ได้ ภาพนั้นจะไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม
3. สามารถทำให้มีความรู้สึกในเรื่องการเคลื่อนไหวได้ เช่น ภาพคนเดิน ม้าวิ่ง กิ่งไม้กำลังแกว่งไปมาด้วยลมแรง เป็นต้น
4. สามารถเน้นความรู้สึกนึกคิดของผู้ผลิตภาพได้ เช่น ความโกรธ ความกลัว ความตื่นเต้น เป็นต้น
5. สามารถใช้ภาพเพื่อเป็นการเรียนเป็นรายบุคคลได้ โดยนักเรียนสามารถจะนำไปศึกษารายละเอียดนานเท่าไรหรือบ่อยครั้งเท่าไรก็ได้ตามที่ต้องการ
6. สามารถใช้ภาพประกอบการสอนได้หลายวิชา และใช้ได้กับเด็กทุกชั้นทุกวัย

เท่าที่กล่าวมาสรุปว่า ภาพเป็นสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อการเรียนรู้ เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้จากสื่อที่เป็นรูปธรรมในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์แก่เด็กควรใช้ภาพที่ชัดเจน เพราะภาพจะช่วยให้เด็กเข้าใจในเรื่องของนิทานได้ดีขึ้น เช่น การใช้นิทานที่ประกอบภาพ ในการเล่านิทาน เพราะจะช่วยส่งเสริม ความเข้าใจ ความสนใจและความสามารถในการฟังของเด็กให้ดียิ่งขึ้น

2.3 ชนิดและลักษณะของนิทานประกอบภาพ

บันลือ พุกกะวัน (2534 : 73) แบ่งชนิดของภาพที่ใช้ประกอบหนังสือสำหรับเด็กประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. ภาพเขียน อันได้แก่ ผลงานของช่างฝีมือ หรือผู้ใดผู้หนึ่งเขียนขึ้น

1.1 ภาพสเก็ตช์ (Sketch) ภาพลายเส้นหยาบๆ แสดงให้เห็นเค้าโครงร่างของสิ่งนั้นๆ เมื่อระบายสีลงไปย่อมช่วยให้ภาพเหล่านั้น เป็นภาพที่เด่นชัดช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านได้ง่ายขึ้นภาพประเภทนี้นอกจากจะช่วยการอ่านแล้วยังทำให้เด็กอยากลองวาด เพราะเห็นว่าเป็นภาพง่ายสามารถทำได้ไม่ยาก

1.2 ภาพการ์ตูน เป็นภาพที่คงลักษณะจุดเด่นของตัวละครไว้ส่วนหนึ่ง และการแสดงออกในรูปแบบของความรู้สึกนึกคิด ความมีชีวิตชีวาช่วยให้เด็กผู้อ่านเข้าใจอารมณ์นั้นๆ ได้ดีทั้งยังช่วยเสริมจินตนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี

2. ภาพถ่าย ใช้เทคนิคการถ่ายภาพจากสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง เพื่อต้องการให้เด็กผู้อ่านได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ ได้ถูกต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง (Authentic) เช่น สถานที่ คน สัตว์ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็กเล็กมาก ๆ เด็กไม่เคยพบเห็นภาพเหล่านี้ การถ่ายภาพหรือใช้ภาพถ่ายในหนังสือย่อมให้ประสบการณ์ที่เสมือนความจริงทั้งยังสามารถที่จะแสดงให้เห็นภาพทิวทัศน์สภาพแวดล้อมจริงได้ดีแต่โดยมากภาพถ่ายมักจะใช้ในหนังสือแบบเรียนมากที่สุด หนังสืออื่นๆ มักใช้น้อยในเมื่อไม่สามารถจะหานักเขียนที่ดีได้ก็มักจะใช้ภาพประเภทนี้

3. ภาพไดอะแกรมหรือแผนผัง (Diagram) เป็นภาพแสดงให้เห็นสิ่งที่กล่าวถึงอย่างย่อเยาะสามารถช่วยสร้างความเข้าใจในการอ่านได้ดี ใช้แสดงการเดินทาง สถานที่ ตำแหน่ง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ได้ดี เช่น แผนที่แสดงการเดินทางของมาร์โคโพลีไปเมืองจีน แผนผังแสดงพระราชวังโบราณ และอื่นๆ ช่วยในการเรียนภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ได้ดี ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการเขียนแบบแปลนการวางผังงานและอื่นๆ ได้ดี ไดอะแกรมดังกล่าวมักจะเน้นในเรื่องของทิศและความสืบเนื่องความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่กล่าวถึง

ธวัช ทรายชู (2532 : 52-53) แบ่งลักษณะของภาพประกอบตามวิธีการผลิตได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. ภาพถ่าย คือ ภาพที่ได้จากการถ่ายรูปด้วยกล้อง ภาพถ่ายที่จะนำมาลงพิมพ์ประกอบตัวเรียงพิมพ์ ควรจะมีการจัดองค์ประกอบที่ดีการให้แสงเงา ตลอดจนการจัดกรอบอันจะทำให้ได้ภาพถ่ายที่มีทั้งคุณลักษณะที่อธิบายเรื่องราว และช่วยตกแต่งสิ่งพิมพ์ให้สวยงามชวนดูยิ่งขึ้น

2. ภาพเขียน คือ ภาพที่เขียนขึ้นด้วยหมึกและสีต่างๆ มีรูปร่างลักษณะต่างๆ ตามที่ออกแบบ อาจเป็นภาพเหมือน ภาพจินตนาการภาพที่เกิดจากการสเก็ตช์ ภาพการ์ตูนเป็นแผนภาพ แผนผังสถิติหรือกราฟ ฯลฯ ซึ่งใช้สำหรับนำลงพิมพ์ประกอบตัวเรียงพิมพ์ที่เหมาะสม จำเป็นต้องใช้เพื่อบรรยายหรืออธิบายเรื่องราวและช่วยตกแต่งสิ่งพิมพ์ให้สวยงามซึ่งการเขียนภาพ ประกอบโดยทั่วไปทำได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 ภาพวาดเส้น (Drawing) คือภาพที่เขียนด้วย ดินสอ ปากกา พู่กัน

วิธีที่ 2 ภาพระบายสี (Painting) คือ ภาพที่สร้างขึ้นโดยใช้สีโปสเตอร์ สีน้ำ สีฝุ่น สีน้ำมัน เป็นต้น

3. ภาพปะติด (Collage) คือ ภาพที่ได้จากการนำภาพหรือวัสดุสำเร็จรูป เช่น กระดาษสี เศษผ้า วัสดุเหลือใช้ ฯลฯ มาประกอบเข้าด้วยกันหรืออาจเขียนตกแต่งเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดภาพที่ต้องการ

4. ภาพพิมพ์ คือ ภาพที่เกิดขึ้นจากการทำแบบพิมพ์ แล้วนำไปพิมพ์เป็นภาพออกมาด้วยวิธีต่าง ๆ กัน เช่น ภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพพิมพ์อื่นๆ เพื่อสร้างสรรค์เป็นแบบต่างๆ เหมือนกับภาพเขียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า นิทานประกอบภาพมีลักษณะแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้ ภาพเขียน ภาพการ์ตูน ภาพถ่าย ภาพไดอะแกรม ภาพปะติด และภาพพิมพ์ที่มีลักษณะของภาพแตกต่างกันออกไป ในแต่ละประเภทรวมถึงการนำไปใช้งาน

2.4 หลักการเลือกและใช้ภาพประกอบการสอน

เริงลักษณ์ มหาวิจิณัยมนตรี (2517 : 44) ได้กล่าวว่า การเลือกรูปภาพในการสอน จะต้องเลือกให้ตรงกับวัตถุประสงค์การสอนให้ตรงกับเนื้อหาที่สอน เพื่อให้ภาพนั้นมีคุณค่าและสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ของการสอน ในการใช้รูปภาพจะพบว่า สามารถใช้ได้ในทุกช่วงเวลาระหว่างทำการสอน เช่น ขึ้นนำมาสู่บทเรียน ขึ้นสอน ขึ้นสรุป และขึ้นประเมินผลครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเรื่องของเวลาด้วย เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนพัฒนาขึ้น

ดังนั้นในการเลือกใช้ภาพประกอบการสอนผู้สอนควรคำนึงถึงความเหมาะสมของรูปภาพที่นำมาใช้ในการสอนให้ตรงกับวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนภาพที่นำมาใช้สามารถตอบสนองต่อการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้มีพัฒนาการยิ่งขึ้น

2.5 ลักษณะของภาพประกอบที่ดี

รัถพร ชังธาดา (2531 : 44-45) ได้เขียนเกี่ยวกับภาพประกอบที่ดีในหนังสือสำหรับเด็กควรมีลักษณะดังนี้

1. ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กควรเป็นภาพเขียนมากกว่าเป็นภาพถ่าย เพราะภาพเขียน ผู้เขียนภาพสามารถเขียนภาพประกอบเรื่องได้อย่างกว้างขวาง เก็บรายละเอียด และเน้นบางส่วนของที่ต้องการได้ดีกว่าภาพถ่าย อีกทั้งภาพเขียนมีความสวยงามน่าสนใจให้จินตนาการ และอารมณ์ขันได้ดีกว่าภาพถ่าย

2. ภาพประกอบจะต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

3. ภาพประกอบที่ดีเมื่อเด็กดูแล้วสามารถที่จะเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี

4. ภาพประกอบที่ดีสามารถเล่าเรื่องในตัวของมันเอง

5. ภาพประกอบมีชีวิตชีวา มีความเคลื่อนไหวอยู่ในภาพประกอบที่ดีดูแล้วต้องให้ความรู้สึกก่อให้เกิดจินตนาการที่แปลกใหม่เป็นภาพที่ให้อารมณ์ขัน

6. ควรมีภาพประกอบทุกหน้าในหนังสือสำหรับเด็กเล็ก

7. ขนาดของภาพสำหรับเด็กเล็กควรใช้ภาพขนาด 3/4 ของหน้ากระดาษ ตัวอักษร 1/4 ของหน้ากระดาษ และลดขนาดของภาพให้เล็กลงเมื่อเด็กโตขึ้นตามลำดับ เช่น เด็กระดับ ป. 3-4 อาจใช้ภาพขนาด 1/2 ของหน้ากระดาษ และตัวอักษร 1/2 ของหน้ากระดาษ

8. การให้สีภาพ ควรให้สีสดใสสวยงาม เพราะเด็กชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำโดย

เฉพาะอย่างยิ่งเด็กเล็กชอบภาพที่ใช้สีสดใสประเภทแม่สี โดยไม่คำนึงถึงรายละเอียดและความเป็นจริง เช่น ชอบภาพวาดสีแดง สีเขียว เป็นต้น เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะชอบสีที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติ และความเป็นจริงมากขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ

9. เป็นภาพง่ายๆ ขนาดใหญ่และชัดเจนไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียดในภาพมากนักโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับเด็กเล็ก

10. ภาพจะต้องถูกต้องตรงตามความเป็นจริง โดยเฉพาะสำหรับเด็กเล็กภาพไม่ควรจะให้ขาดหาย เช่น ภาพคนไม่ควรใช้ครึ่งตัว เพราะเด็กเล็กไม่สามารถที่จะเข้าใจภาพที่ขาดหายครึ่งตัวได้

จากที่กล่าวสรุปได้ว่า หนังสือนิทานประกอบภาพมีความสำคัญต่อเด็กอย่างยิ่ง สัดส่วนของภาพและเนื้อเรื่องขึ้นอยู่กับวัยของเด็ก ยิ่งเด็กอายุน้อยจำเป็นต้องใช้ภาพมาก หากเด็กอายุมากภาพที่ใช้จะน้อย หนังสือนิทานประกอบภาพ ที่ดีจะช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องของนิทาน ได้อย่างดีและรวดเร็ว

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานประกอบภาพ

งานวิจัยในประเทศ

รัญจวน ประโมจน์ย์ (2544 : 65) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ โดยทดลองกับเด็กกลุ่มเดียว จำนวน 10 คน พบว่าความสามารถด้านการเรียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้นทุกคน

งานวิจัยต่างประเทศ

วิปเปิล (Whipple. 1953 : 262-269) ได้ศึกษาและสรุปผลการวิจัย เกี่ยวกับความสนใจภาพของเด็กไว้ดังนี้

1. ภาพที่แสดงการเคลื่อนไหว ได้รับความสนใจสูง
2. ภาพที่ได้รับความสนใจ ล้วนเป็นภาพที่ไม่ละเอียดซับซ้อน มีจุดสนใจ
3. ภาพสี ได้รับความสนใจมากกว่าขาว-ดำ
4. ภาพขนาดใหญ่ ได้รับความสนใจมากกว่าภาพขนาดเล็ก
5. หนังสือที่มีภาพประกอบมาก ได้รับความสนใจมากกว่าหนังสือที่มีภาพประกอบน้อย
6. ภาพที่มีเนื้อหาตรงกับหัวเรื่อง ได้รับความสนใจมากกว่าภาพที่มีเนื้อหาไม่ตรงกับหัวเรื่อง
7. ภาพที่แสดงการผจญภัย น่าตื่นเต้น ได้รับความสนใจสูง

จากการวิจัยสรุปได้ว่า นิทานประกอบภาพนั้นมีความสำคัญต่อเด็กมาก เนื่องจากช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจเพิ่มพูนความคิด จินตนาการ ำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัย

3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคม

3.1 พัฒนาการทางสังคมของเด็กระดับปฐมวัย

3.1.1 ความหมายและความสำคัญของพัฒนาการทางสังคม

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1978: 228) ได้กล่าวถึง ความหมายของพัฒนาการทางสังคม หมายถึง การพัฒนาความสามารถในการแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ เพื่อจะเข้าสังคมได้ การที่เด็กจะเข้าสังคมได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. ลักษณะพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งหมายความว่า เด็กจะเข้ากับสังคมได้ดีต้องประพฤติตามแนวที่สังคมยอมรับ และนิยมชมชอบ ซึ่งสังคมแต่ละสังคมย่อมมีมาตรฐานของตนเองว่าอย่างไร จึงจะเหมาะสม เด็กจะต้องเข้าใจมาตรฐานและปฏิบัติให้สอดคล้องกัน

2. บทบาทในสังคม ซึ่งหมายความว่า แบบแผนพฤติกรรมที่ยึดถือปฏิบัติเป็นธรรมเนียมในสังคม ซึ่งในแต่ละสังคมไม่เหมือนกัน บทบาททางสังคมดังกล่าวได้แก่บทบาทของพ่อแม่ของเด็ก ของครู ฯลฯ บทบาทเหล่านี้กำหนดขึ้นเป็นมาตรฐานสำหรับสมาชิกในสังคม การปฏิบัติตนไม่สมกับบทบาทที่สังคมกำหนดทำให้เกิดปัญหาทางการปรับตัวเข้ากับสังคม และจะอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขไม่ได้

3. ทักษะติดต่อสังคม ซึ่งหมายความว่า ความรู้สึกของเด็กที่มีต่อสังคมเด็กจะต้องรู้สึกที่ตนเองเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม มีหน้าที่ที่จะต้องเกี่ยวข้องกันและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในสังคม คนที่เข้าสังคมได้ดีจะรู้สึกพอใจในกิจกรรมทางสังคม

อรรถพร สุ่มประดิษฐ์ (2533: 12) ได้ให้ความหมายของพัฒนาการทางสังคม ไว้ว่า เป็นการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ที่สังคมนั้นๆ ยอมรับ และสามารถปฏิบัติตนตามบทบาทได้อย่างถูกต้องโดยที่รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้นๆ

ดังนั้น พอจะสรุปได้ว่า พัฒนาการทางสังคม หมายถึง การพัฒนาความสามารถของบุคคล ในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ทำให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เช่น การแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน การช่วยเหลือ เป็นต้น

3.1.2 ลักษณะพฤติกรรมทางสังคม

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2523: 51-54) ได้แบ่งพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในวัยต่างๆ ตั้งแต่แรกเกิด – 6 ปี แต่ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะวัย 4 – 5 ปี ดังต่อไปนี้

อายุ 4 ปี สามารถใช้ศัพท์ได้ประมาณ 1,500 คำ จะตั้งคำถามที่ขึ้นต้นด้วย เมื่อไร อย่างไร และทำไม ชอบเล่าเรื่องต่างๆ หรือนิทาน ซึ่งบางครั้งก็เป็นเรื่องที่เกิดจากความคิดฝันของตัวเอง อาจพูดคำหยาบหรือคำไม่สุภาพในบางครั้ง เล่นกับเพื่อนๆ เป็นกลุ่ม และกลุ่มที่เล่นก็ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่เขาสนใจทำ กิจกรรมอะไร กลุ่มอาจจะสลายตัวไป บางครั้งก็รวมกลุ่มใหม่ในกิจกรรมใหม่ เริ่มเลือกคบเพื่อนบางคนที่ถูกใจ จะเล่นโดยการสมมติหรือใช้จินตนาการที่มีความหมายมากขึ้นเรื่อยๆ มีความรู้สึกห่วงใยหรือกังวลกับเด็กที่ได้รับบาดเจ็บสามารถที่จะรอคอยจนถึงเวลาที่จะทำกิจกรรม แต่ก็ไม่แนบชิดไปสำหรับการรอคอย เมื่อเจ็บเหนื่อย หรือไม่สบาย ตกใจกลัว ก็จะหนีไปหาผู้ใหญ่เพื่อให้ปลอบโยน

อายุ 5 ขวบ ใช้ศัพท์ได้ประมาณ 3,000 คำ ชอบซักถาม มีความพอใจที่จะเล่นคนเดียวได้เป็นเวลานานๆ ขึ้น ชอบฝึกหัดที่จะทำอะไรใหม่ๆ เล่นกับเพื่อนๆ โดยเฉพาะการช่วยกันสร้างสิ่งต่างๆ หรือการเล่นสมมติ ชอบการเล่นแข่งขันและร่วมทีมกับเพื่อนๆ ในการแข่งขัน ในการแข่งขันต้องให้ผู้อื่นตัดสิน

บางครั้งรู้สึกไม่พอใจที่เห็นเด็กโตกว่าเล่นอย่างรุนแรงในสนามเด็กเล่น โดยทั่วไปต้องการการยอมรับจากผู้ใหญ่

สุมน อมรวิวัฒน์ (2534: 147) ได้รวบรวมลักษณะค่านิยมเชิงพฤติกรรมที่สำคัญซึ่งเป็นพื้นฐานของเด็กไทยในระดับปฐมวัยไว้ ดังต่อไปนี้

1. กิริยามารยาทเรียบร้อยตามธรรมเนียมไทย
2. สำรวมและควบคุมตนเองได้
3. มีสัมมาคารวะ
4. มั่นใจในตนเอง
5. มีระเบียบวินัย
6. กล้าแสดงออก
7. แก้ไขปัญหาได้
8. มีเหตุผล
9. ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้
10. มองโลกในแง่ดี
11. มีสุนทรียภาพ
12. รับผิดชอบ
13. เป็นประชาธิปไตย
14. ขยัน
15. ประหยัด
16. ซื่อสัตย์
17. เมตตาและเอื้อเฟื้อ

ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้เลือกลักษณะพฤติกรรมทางสังคมเพียง 1 ด้าน คือ พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ

3.1.3 พฤติกรรมทางสังคมของเด็กระดับปฐมวัย

1. ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมทางสังคม

อิงลิช (English. 1958: 506) ได้ให้ความหมาย พฤติกรรมทางสังคมไว้ว่า เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมของกลุ่มบุคคลอื่น หรือ พฤติกรรมที่แสดงออกโดยได้รับการควบคุมจากองค์กรทางสังคมที่มีการจัดรูปแบบแล้ว เช่น ครอบครัว โรงเรียน เป็นต้น

กู๊ด (Good. 1965: 44) ได้ให้ความหมาย พฤติกรรมทางสังคมไว้ว่า เป็นการแสดงออกที่แตกต่างกันไปแต่ละบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมหรือเป็นการแสดงออกของกลุ่มบุคคล

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาของแต่ละบุคคล โดยพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกมานั้น ได้รับการควบคุมจากองค์กรทางสังคมที่มีการจัดรูปแบบแล้ว เช่น ครอบครัว และโรงเรียน เป็นต้น

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเอื้อเฟื้อ

4.1 ความหมายของความเอื้อเฟื้อ

กรมการศาสนา (2521 : 28) ได้ให้ความหมายของความเอื้อเฟื้อไว้ว่า ความเอื้อเฟื้อ หมายถึง การแสดงความปรารถนาดีต่อผู้อื่นด้วย กาย วาจา ตลอดจนการให้ปันวัตถุสิ่งของไม่ใจแคบเห็นแก่ตัว

จรรยา สุวรรณทัต และคณะ (2521 : 32) ได้ให้ความหมายของความเอื้อเฟื้อไว้ว่า ความเอื้อเฟื้อ หมายถึง การทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (2517 : 14) ได้สรุปความหมายของความเอื้อเฟื้อว่ามีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ความเอื้อเฟื้อ เป็นการกระทำเพื่อผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงความทุกข์และความลำบากของตนเอง
2. ความเอื้อเฟื้อ เป็นการแสดงถึงการเสียสละ ใจกว้าง โอบอ้อมอารี ความเห็นใจ และความเข้าใจถึงความลำบากของผู้อื่น

เลมโบ (Lembo. 1976 : 70 – 73) ได้ให้ความหมายของความเอื้อเฟื้อไว้ว่า ความเอื้อเฟื้อ เป็นลักษณะของบุคคลที่จะแสดงความต้องการและความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ที่พบในชีวิตประจำวัน ความต้องการดังกล่าวเกิดจากความบังเอิญ และบุคคลนั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความเอื้อเฟื้อ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่จะแสดง ความปรารถนาดีต่อผู้อื่นด้วยกาย วาจา ใจ ตลอดจนเห็นใจผู้อื่น โดยไม่นึกถึงความทุกข์ของตน

4.2 การแบ่งประเภทของความเอื้อเฟื้อ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ม.ป.ป. : 187 – 188) ได้แบ่งประเภทของความเอื้อเฟื้อได้ดังนี้

1. ทางกำลังกาย ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกายในการช่วยทำธุรการงาน ให้การสงเคราะห์เท่าที่กำลังจะช่วยได้ด้วยด้วยความยินดีเต็มใจ แม้งานเล็กน้อย
2. ทางวาจา ได้แก่ ช่วยเหลือให้คำแนะนำ ช่วยเจรจาเอาเป็นธุระให้สำเร็จประโยชน์เพื่อ บำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ผู้อื่น และช่วยพูดปลอบใจเมื่อเพื่อนฝูงได้รับความเดือดร้อน
3. ทางกำลังสติปัญญา ได้แก่ ช่วยแสดงความคิดเห็น ช่วยแก้ปัญหาเดือดร้อน ช่วยค้นหาแนวทางที่ถูกที่ชอบ และช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้อื่นตามกำลังสติปัญญาของตน
4. ทางใจ ควรฝึกจิตใจของตนเองให้รู้จักเห็นใจผู้อื่น มนุษย์เราย่อมมีความทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น ถึงแม้ว่าเราจะเห็นว่าผู้มีความทุกข์นั้น ได้ก่อให้แก่ตนเองก็ไม่ควรสมน้ำหน้าหรือกล่าวซ้ำเติมเขา ควรให้อภัยในความผิดของผู้อื่นเสมอ ไม่อาฆาตจองเวร

ความเอื้อเฟื้อในแต่ละชนิด แสดงออกเป็นพฤติกรรมได้ดังนี้

1. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทางกาย
 - ช่วยหิ้วหรือถือของหนัก
 - ช่วยจูงคนข้ามถนน
 - สละที่นั่งบนรถประจำทาง
 - ช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับอุบัติเหตุ

- ช่วยทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียน เช่น ช่วยทำงานในห้องสมุด
 - ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน วัด
2. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทางวาจา
- พุดจาปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับทุกข์
 - บอกทางให้กับผู้ที่ไม่รู้จักให้ไปถึงที่หมายได้
 - พุดจาว่ากล่าวตักเตือนเพื่อนด้วยความจริงใจ
 - ช่วยเหลือให้คำแนะนำ
 - ช่วยเจรจาเป็นธุระให้ได้ผลสำเร็จ
3. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทางสติปัญญา
- ช่วยแสดงความคิดเห็น
 - ช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อน
 - ช่วยหาแนวทางที่ถูกต้อง
 - ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับบุคคลอื่น
 - รายงานข่าว เล่าประสบการณ์
4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทางใจ
- รู้สึกสงสารบุคคลที่มีความทุกข์
 - ไม่สมน้ำหน้าหรือกล่าวซ้ำเติมบุคคลที่ผิดพลาด
 - เอาใจใส่และสังเกตความรู้สึกของบุคคล
 - สนใจทุกข์สุขของบุคคลอื่น
 - ให้อภัยในความผิดพลาดของผู้อื่น

ดังพอสรุปได้ว่า ความเอื้อเฟื้อแสดงออกเป็นพฤติกรรมได้โดยทางกาย วาจา ทางสติปัญญา และทางใจ

4.3 ลักษณะและความสำคัญของความเอื้อเฟื้อ

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (กรมการศาสนา. 2521 : 7) ได้ให้ลักษณะและความสำคัญของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไว้ดังนี้

1. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นคุณธรรมที่ผู้ใดประพฤติปฏิบัติได้ย่อมแสดงว่าผู้นั้นมีลักษณะน้ำใจดี มีคุณธรรมในการผูกพัน ความมีไมตรีของหมู่คณะไว้
2. ผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ย่อมเป็นคนมีเสน่ห์ มีผู้รักนับถือ จะทำการสิ่งใดมักมีผู้เต็มใจช่วยเหลือให้กิจกรรมสำเร็จ
3. การแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต้องเป็นไปด้วยน้ำใจจริง และต้องแสดงถึงพร้อมด้วยกาย วาจา ใจ
4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ที่แท้จริงนั้น ย่อมไม่หวังผลตอบแทน ไม่ได้ทำไปหวังให้ผู้อื่นยกย่องหรือต้องการให้เขาให้แก่เราบ้าง ถ้าแสดงโดยไม่หวังผลตอบแทนแล้ว จะทำให้ผู้ปฏิบัติมีความสุขใจ คนที่ขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จะเป็นคนใจแคบ ไม่เห็นใจผู้ใด คิดจะเบียดเบียนให้เขาได้รับความเดือดร้อน โดยหาประโยชน์ให้แก่ตนฝ่ายเดียว

การแสดงความเอื้อเฟื้อสามารถแสดงแก่บุคคลที่อยู่ใกล้ชิดสนิทสนม แล้วแผ่ออกไปจนถึงบุคคลที่อยู่ห่างออกไปทุกที่ตลอดจนถึงสังคมบ้านเมือง และประเทศชาติ และการแสดงความ

เอื้อเพื่อจะเริ่มจากระดับที่เห็นได้ง่ายไปจนถึงระดับที่เห็นได้ยาก ดังนี้ คือ จากการสละทรัพย์สินของ กำลังกายและแนวทางวาจา ช่วยให้มีสติปัญญาไปจนถึงทางใจ

4.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเกิดและพัฒนาการของความเอื้อเพื่อ

ทฤษฎีที่ผู้วิจัยยึดถือเป็นหลักในการวิจัย ได้แก่ ทฤษฎีการคล้อยตามของแบบสังคม (Social Conformity Theory) ซึ่งผู้เป็นเจ้าของทฤษฎีนี้ คือ เบอร์กอวิทซ์ และแดเนียล (Berkowitz and Daniels. 1963 : 429 – 436) ผู้เห็นด้วยกับทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange Theory) ที่ว่าความเอื้อเพื่อเกิดจากความคาดหวังของบุคคลที่จะได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการช่วยเหลือผู้อื่น และถือว่าความเอื้อเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการแลกเปลี่ยนทางสังคม บุคคลจะเปรียบเทียบแรงงานหรือการลงทุน (Cost) กับประโยชน์ที่จะได้รับซึ่งเกิดจากสัมพันธภาพระหว่างบุคคล แต่แนวคิดของทฤษฎีการคล้อยตามแบบสังคมมีความเห็นต่างออกไปจากแนวคิดของนักทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคมที่ว่า บางครั้งความเอื้อเพื่อเกิดจากแรงจูงใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน แต่บุคคลกระทำเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม การปลูกฝังแรงจูงใจดังกล่าวให้แก่บุคคลจะทำให้ได้โดยผ่านกระบวนการอบรมเลี้ยงดู

ทฤษฎีซึ่งจะช่วยให้อธิบายให้เห็นว่าองค์กรประกอบใดบ้างมีผลต่อการปลูกฝังแรงจูงใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ตลอดจนช่วยให้เห็นพัฒนาการของแรงจูงใจดังกล่าว คือ ทฤษฎีบุคลิกภาพของเลวิน (Lewin) ซึ่งไรท์ (Wright. 1924 : 485 – 486) ได้นำมาอธิบายไว้ว่า ความเอื้อเพื่อเป็นผลมาจากแรงจูงใจสองแรงของบุคคล ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลสนองความต้องการของตนเองและสนองความต้องการของผู้อื่นซึ่งเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน เมื่อบุคคลนั้นอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องช่วยเหลือผู้อื่น แรงจูงใจทั้งสองชนิดดังกล่าวจะปะทะกันอยู่ตลอดเวลา ถ้าแรงจูงใจที่จะสนองความต้องการของตัวเองมากกว่า บุคคลผู้นั้นก็จะไม่ช่วยเหลือผู้อื่น แต่ถ้าแรงจูงใจที่จะสนองความต้องการ ความต้องการของผู้อื่นมากกว่า บุคคลผู้นั้นก็จะช่วยเหลือผู้อื่น การที่บุคคลจะมีแรงจูงใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่าแรงจูงใจที่เห็นแก่ตัวเองนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยของ พ่อแม่ และจากการเรียนรู้ฐานะและบทบาทของตัวเด็กกับคนอื่น

จากทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเกิดและพัฒนาการของความเอื้อเพื่อที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าความเอื้อเพื่อเกิดจากแรงจูงใจที่จะกระตุ้นให้ บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ดีด้วยการช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งพฤติกรรมความเอื้อเพื่อเกิดจากการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเอื้อเพื่อ

4.5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับความเอื้อเพื่อในประเทศไทย

พริ้มเพรา มิตรมร (2526 : 59) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้หนังสือภาพที่มีตัวละครสัตว์ กับหนังสือภาพที่มีตัวละครเป็นคน ต่อคุณธรรมความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ของผู้อื่น 2 กลุ่มอายุ ผลการวิจัย พบว่า คุณธรรมความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่จากการอ่านหนังสือภาพที่มีตัวละครเป็นคนกับหนังสือภาพที่มีตัวละครเป็นสัตว์ระหว่างผู้อ่านกลุ่มอายุแตกต่างกัน จะมีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัชร วงษ์สด (2526 : 75) ได้ทำการทดลองสอนความเอื้อเพื่อแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ พบว่า เด็กที่ได้รับการสอนโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์มีทัศนคติต่อการแสดงความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่สูงกว่าเด็กที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบธรรมดา และเด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกัน มีการรับรู้คุณธรรมเรื่องความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ไม่แตกต่างกัน

รัตนา บำรุงญาติ (2528 : 62) ได้ทำการวิจัยถึงผลของการพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้หุ่นมือ การเล่านิทาน และการใช้แถบเสียงนิทาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยการใช้หุ่นมือ การเล่านิทาน และการใช้แถบเสียงนิทาน มีพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อในต่างประเทศ

กรีนเบิร์ก (Greenberg. 1969 : 1960 – A) ได้ศึกษาสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมแบบเอื้อเฟื้อ โดยทำการทดลองกับนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 13 คน การทดลองใช้วิธีการขอร้อง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความรู้สึก 3 อย่างด้วยกัน คือ ให้เห็นความสำคัญของการให้ตอบแทนซึ่งกันและกัน (Reciprocity) ความรู้สึกที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) และการกระทำความดีตามแบบอย่างที่ดี (Beneficent Model) ผลการทดลองพบว่า การขอร้องที่ทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม จะทำให้นักแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อมากที่สุด

บอนด์ (Bond. 1969 : 345) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของความเอื้อเฟื้อกับบุคลิกภาพด้านอื่นๆ ของเด็กชั้นประถม โดยวัดลักษณะของความเอื้อเฟื้อจากการประเมินผลของครู และดูจากจำนวนขนมที่กลุ่มตัวอย่างบริจาคให้แก่เด็กยากจน ผลการศึกษาพบว่า สำหรับเด็กชายความเอื้อเฟื้อสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังพบว่า สติปัญญาสัมพันธ์โดยตรงกับความเอื้อเฟื้อ และพบว่าเด็กหญิงมีลักษณะของความเอื้อเฟื้อมากกว่าเด็กชาย

จากผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเป็นพฤติกรรมด้านหนึ่งทางจริยธรรมที่มีความสำคัญยิ่งที่ควรปลูกฝังให้เกิดแก่ เด็กปฐมวัย ซึ่งจากงานวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า เป็นการทดลองโดยได้มีผู้ศึกษา ทดลองโดยใช้หุ่นมือ การเล่านิทาน และการใช้หนังสือภาพกับเด็ก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการฟังนิทานประกอบภาพ ของเด็กปฐมวัย ที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีการดำเนินการทดลอง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสวัสดิวิทยา สำนักงานเขตวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชาย – หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสวัสดิวิทยา สำนักงานเขตวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตัวอย่าง ได้มาตามขั้นตอน ดังนี้ จับฉลากห้องเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 2 ห้องเรียน ได้นักเรียนห้อง 2/2 แล้วจับฉลากเลือกเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง จำนวน 15 คน จาก 37 คน

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นนิทานประกอบภาพที่มีผลต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย
2. ภาพนิทาน
 - 2.1 นิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใส
 - 2.2 นิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษ
3. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดกิจกรรม เสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพ ที่ส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ

1.1 ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทาน

1.3 นำนิทานมาปรับเพื่อให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ในสัปดาห์นั้น ๆ และสร้างแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่านิทานประกอบภาพ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.3.1 ขั้นนำ

1.3.2 ขั้นกิจกรรม

1.3.3 ขั้นสรุป

1.3.4 ขั้นประเมินผล

1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษจำนวน 12 เรื่อง และภาพวาดบนแผ่นใสจำนวน 12 เรื่อง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเพื่อหาความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อการเรียนรู้และการประเมินผลจำนวน 3 ท่าน ดังนี้ คือ

1. อาจารย์สุทธาภา โชติประดิษฐ์

2. อาจารย์รุ่งนภา รทสา

3. อาจารย์ พีระพร รัตนเกียรติ

1.5 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพ (ภาคผนวก ก) ไปทดลองใช้กับเด็กนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

2. ขั้นตอนในการสร้างนิทานประกอบภาพ

2.1 ศึกษาแผน การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2541 รวมถึงงานวิจัยหนังสือเอกสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนิทานประกอบภาพ โปร่งใส และนิทานประกอบภาพวาด

2.2 สร้างนิทานประกอบภาพโปร่งใส โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยคัดเลือกนิทานที่มีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5-6 ปี ที่มีเนื้อหาส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น หอสมุดมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ร้านหนังสือต่างๆ และจากผู้วิจัยแต่งขึ้นเอง จำนวน 12 เรื่อง

2.2.2 ผู้วิจัยนำนิทานที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว ทั้ง 12 เรื่องมาวาดลงบนแผ่นพลาสติกใส อาซีเตท (acetat) ที่มีขนาด A4 โดยกำหนดให้นิทาน 1 เรื่อง ประกอบด้วยภาพวาด จำนวน 8-10 ภาพ

2.2.3 ลักษณะของนิทานประกอบภาพวาดโปร่งใส จะมีลักษณะเป็นภาพวาดบนแผ่นพลาสติกใส การวาดเป็นการวาดภาพที่ใช้สีที่เหมือนกับภาพและสีของภาพในนิทานต้นฉบับ หากเป็นนิทานที่

ผู้วิจัยแต่งขึ้น ก็จะมีการวาดภาพขึ้นเองโดยยึดทฤษฎีภาพวาดสำหรับเด็ก ตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการสร้างภาพวาดลงบนแผ่นใส สีที่ใช้ในการวาดภาพนิทานโปรงใสเป็นสีเมจิกที่สามารถลบออกได้

2.2.4 นิทานประกอบภาพโปรงใส ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการดำเนินการทดลองในครั้งนี้ มีจำนวน 12 เรื่อง มีชื่อเรื่องดังนี้

1. เรื่อง “หมูน้อยไม่ชอบสวมรองเท้า”	7. เรื่อง “พ่อจ๋า แม่จ๋า”
2. เรื่อง “แขกของคุณอัน”	8. เรื่อง “เลี้ยงน้อง”
3. เรื่อง “ลูกแมวกับเต่า”	9. เรื่อง “อ่องกระต่ายน้อย”
4. เรื่อง “ดอกไม้นี้แต่...ป่าพร”	10. เรื่อง “ฉันเป็นต้นไม้ใหญ่”
5. เรื่อง “งูใจดี”	11. เรื่อง “เพื่อนแท้”
6. เรื่อง “นกเขาใจอารี”	12. เรื่อง “รถไม้...ของขวัญ”

2.3 ผู้วิจัยคัดเลือกนิทานที่มีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5-6 ปี ที่มีเนื้อหาส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของงเด็กปฐมวัย จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร้านหนังสือต่างๆ และจากที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นเอง จำนวน 12 เรื่อง

2.3.1 ผู้วิจัยนำนิทานที่คัดเลือกแล้วทั้ง 12 เรื่อง มาวาดลงบนแผ่นกระดาษเทา-ขาว ที่มีความแข็งแรง ขนาดความกว้าง 10 นิ้ว ความยาว 10 นิ้ว โดยกำหนดให้ นิทาน 1 เรื่อง ประกอบไปด้วยภาพวาดจำนวน 8-10 ภาพ

2.3.2 ลักษณะของนิทานประกอบภาพบนแผ่นกระดาษ จะมีลักษณะเป็นภาพวาดของนิทานที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นการวาดภาพนิทานลงบนแผ่นกระดาษด้านสีขาว การใช้ภาพและสีเหมือนกับของนิทานต้นฉบับ หากเป็นนิทานที่ผู้วิจัยแต่งขึ้น จะมีการวาดภาพขึ้นเองโดยยึดทฤษฎีภาพวาดสำหรับเด็ก ตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการสร้างภาพวาดลงบนแผ่นกระดาษสีที่ใช้ในการวาด ใช้สีน้ำ สีเทียน และสีเมจิกในการวาดภาพนิทานลงบนแผ่นกระดาษ

2.3.4 นิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษ ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการดำเนินการทดลองในครั้งนี้ มีจำนวน 12 เรื่อง มีชื่อเรื่องดังนี้

1. เรื่อง “หมูน้อยขี่หรง”	7. เรื่อง “ให้ฉันเล่นบ้างสิ”
2. เรื่อง “แปะๆ มอๆ ช่วยด้วย เราจะทำอย่างไรดี”	8. เรื่อง “ตุ๊กตาของหนูหน่อย”
3. เรื่อง “ผีเสื้อน้อยผจญภัย”	9. เรื่อง “แบ่งกันนะ”
4. เรื่อง “กระรอกเก่ง กระต่ายดี”	10. เรื่อง “น้องจ๋าอย่าร้องไห้”
5. เรื่อง “เพื่อนใหม่ของลุงหมี”	11. เรื่อง “น้องจอย เด็กดี”
6. เรื่อง “ลูกก๊ี้ของหมีน้อย”	12. เรื่อง “ช่วยกันคิด”

2.4 นำนิทานประกอบภาพวาดทั้ง 2 ประเภท คือ นิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใสและนิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่มีประสบการณ์ทางด้านภาพวาดและด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ตรวจสอบความเหมาะสมของภาพนิทาน จุดประสงค์เนื้อหาของนิทาน

1. อาจารย์ภิรมลพรรณ อุ่นแก้ว
2. อาจารย์พงษ์ธร โพธิ์พูลศักดิ์
3. อาจารย์นันทชนนปภพ ปาลินทร

2.5 นำภาพนิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใสและนิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษมาปรับปรุงตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ อีกครั้งกระทั่งได้ภาพที่สมบูรณ์

3. ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย การสังเกตพฤติกรรม การบันทึกพฤติกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อในครั้งนี้

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย

3.3 นำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อแสดงความคิดเห็นตรงตามเนื้อหาโดยประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์เพื่อลงคะแนนเพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำคะแนนที่ได้จากการลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน นำมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างความสามารถในการแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ (IOC) โดยใช้เกณฑ์คุณภาพตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าใช้ได้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 79) จากการทดลองปรากฏว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00

3.4 การหาค่าความเชื่อมั่นของกฎเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อโดยการนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน โดยจัดกิจกรรมเสริมการเล่นนิทานประกอบภาพ ที่เหมือนกับการทดลองจริงเป็นเวลา 1 สัปดาห์ จัดในวันจันทร์ วันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ แล้วนำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กที่ทำการทดสอบในวันจันทร์ และวันศุกร์ รวมจำนวน 2 ครั้ง ครั้งละ 35 นาที มาตรวจให้คะแนนตามกฎเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำคะแนนของเด็กปฐมวัยทั้งหมดมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Product moment correlation ของ Pearson (บุญชู ศรีสะอาด. 2536 : 103) ได้ค่าความเชื่อมั่นของการสอบซ้ำ เท่ากับ .91 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูงเพียงพอที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้

วิธีดำเนินการทดลอง

ในแบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการแบบทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยอาศัยการวิจัยแบบ (One Group Pretest – Protest Design) (องอาจ นัยพัฒน์. 2548 : 270) มีลักษณะการทดลองดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

Pretest	Treatment	Posttest
O_1	X	O_2

ความหมายของสัญลักษณ์

O แทน การทดสอบ

X แทน การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่นหัตถกรรมประกอบภาพ

การดำเนินการทดลองมีขั้นตอนดังนี้

การดำเนินการทดลองมีขั้นตอน ดังนี้

- ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองเป็นเวลา 1 สัปดาห์
- ทำการทดสอบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยก่อนทำการทดลอง โดยการใช้แบบทดสอบวัดพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับเด็กปฐมวัย กลุ่มทดลอง
 - ลักษณะของแบบทดสอบเป็นรูปภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ จำนวน 1 ชุด มีจำนวน 20 ข้อ มี 3 ตัวเลือก ซึ่งกำหนดให้ผู้รับการทดสอบกากบาท (x) ทับภาพที่เห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ใช้เวลาในการดำเนินการทดสอบ กำหนดข้อละ 1 นาที
 - การตรวจให้คะแนน
 - ข้อที่กากบาท (x) ภาพพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อด้วยความเต็มใจ ให้ 2 คะแนน
 - ข้อที่กากบาท (x) ภาพพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ภาพที่เด็กทำเพื่อได้รับคำชมเชย ให้ 1 คะแนน
 - ข้อที่กากบาท (x) ภาพพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อภาพที่เด็กแสดงพฤติกรรมไม่ใส่ใจ ให้ 0 คะแนน
 - ข้อที่กากบาท (x) ภาพพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ เกินกว่าภาพที่กำหนด หรือไม่กากบาท (x) ให้ 0 คะแนน
- ดำเนินการทดลองโดย การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่นหัตถกรรมประกอบภาพ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ 3 วัน ใน วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ วันละ 30 นาที ระหว่างเวลา 10.00-10.30 น. รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง
- นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติการดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

ตาราง 2 การดำเนินการทดลอง

สัปดาห์ ที่	วัน เดือน ปี (เวลา)	จุดมุ่งหมาย	สื่อนิทาน	ผู้แต่ง
1	วันจันทร์ที่ 15 ส.ค. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นกระดาษ เรื่อง "หมู่น้อยขี่หรง"	ปิติพร วาทิยาทร
	วันพุธที่ 17 ส.ค. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นกระดาษ เรื่อง "แบะๆ มอๆ ช่วยด้วย เราจะทำอย่างไรดี"	A.H. Benjamin
	วันศุกร์ที่ 19 ส.ค. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นกระดาษ เรื่อง "ผีเสื้อน้อยผจญภัย"	ไม่ทราบนามผู้แต่ง
2	วันจันทร์ที่ 22 ส.ค. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นใส เรื่อง "หมู่น้อย ไม่ชอบสวมรองเท้า"	กังก้า
	วันพุธที่ 24 ส.ค. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นใส เรื่อง "แขกของคุณอัน"	เทวินทร์ เอียนมี
	วันศุกร์ที่ 26 ส.ค. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นใสเรื่อง "ลูกแมวกับเต่า"	ไม่ทราบนามผู้แต่ง
3	วันจันทร์ที่ 29 ส.ค. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นกระดาษ เรื่อง "กระรอกเก่ง กระต่ายดี"	อำนาจ เย็นสบาย
	วันพุธที่ 31 ส.ค. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นกระดาษ เรื่อง "เพื่อนใหม่ของลูกหมี"	สำภู แสงลอง
	วันศุกร์ที่ 2 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นกระดาษ เรื่อง "ลูกก๊ี้ของหมีน้อย"	แม่हनอนแก้ว

ตาราง 2 (ต่อ)

สัปดาห์ ที่	วัน เดือน ปี (เวลา)	จุดมุ่งหมาย	สื่อนิทาน	ผู้แต่ง
4	วันจันทร์ที่ 5 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นใส เรื่อง "ดอกไม้ แต่...ป่าพร"	สุชาดา
	วันพุธที่ 7 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นใส เรื่อง "งูใจดี"	บุญเลิศ จูทอง
	วันศุกร์ที่ 9 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นใสเรื่อง "นกเขาใจอารี"	
5	วันจันทร์ที่ 12 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นกระดาษ เรื่อง "ให้ฉันเล่นบั้งสิ"	Sheridan Cain
	วันพุธที่ 14 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นกระดาษ เรื่อง "ตุ๊กตาของหนูหน่อย"	บ้านกใหญ่
	วันศุกร์ที่ 16 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นกระดาษ เรื่อง "แบ่งกันนะ"	บ้านกใหญ่
6	วันจันทร์ที่ 19 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นใส เรื่อง "พ่อจ๋า แม่จ๋า"	ส.พุ่ม สุวรรณ
	วันพุธที่ 21 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นใส เรื่อง "เลี้ยงน้อง"	บริษัท โพรเบล (ประเทศไทย) จำกัด
	วันศุกร์ที่ 23 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นใส เรื่อง "อ้อกระต่ายน้อย"	อรรณณ สุ่มประดิษฐ์

ตาราง 2 (ต่อ)

สัปดาห์ ที่	วัน เดือน ปี (เวลา)	จุดมุ่งหมาย	สื่อนิทาน	ผู้แต่ง
7	วันจันทร์ที่ 26 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นกระดาษ เรื่อง "น้องจำเอยาร้องไห้"	สุดธิดา เปลี่ยนสายสืบ
	วันพุธที่ 28 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นกระดาษ เรื่อง "น้องจอย เด็กดี"	กังก้า
	วันศุกร์ที่ 30 ก.ย. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นกระดาษ เรื่อง "ช่วยกันคิด"	อุดมเพชรชนะ
8	วันจันทร์ที่ 3 ต.ค. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นใส เรื่อง "ฉันเป็นต้นไม้ใหญ่"	สำลี รักสุทธี
	วันพุธที่ 5 ต.ค. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นใส เรื่อง "เพื่อนแท้"	อำนาจ เย็นสบาย
	วันศุกร์ที่ 7 ต.ค. 48 เวลา 10.00-10.30 น.	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย	นิทานประกอบภาพวาด บนแผ่นใส เรื่อง "รถไม้...ของขวัญ"	อิทธิพล อาทะ วัฒนะ

- เมื่อครบ 8 สัปดาห์แล้ว ทำการทดสอบวัดพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย หลังการทดลองด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
- นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดสอบพฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลอง โดยทำการทดสอบก่อนการทดลอง และหลังการทดลองแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (Ferguson. 1981: 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	คือ	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	คือ	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	คือ	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2521 : 55)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลัง

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 179)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เนื้อหาทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบไปวิเคราะห์และหาคุณภาพด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ โดยใช้วิธีการสอบซ้ำ (Test– Retest) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ ความสัมพันธ์ โดยใช้สูตรของ Pearson (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2524 : 248-249)

$$Y_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N \sum X^2 (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 (\sum Y^2)\}}}$$

เมื่อ	Y_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการตรวจครั้งแรกและคะแนนการตรวจครั้งหลัง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งแรก
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งหลัง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งแรกแต่ยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งหลังแต่ยกกำลังสอง

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Sample (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2522 : 220)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนและสอบภายหลังการทดลอง
	D	แทน	คะแนนความแตกต่าง
	N	แทน	จำนวนคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรต่างๆ ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
K	แทน	จำนวนข้อ
X	แทน	คะแนนเต็มในแต่ละข้อ
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
กลุ่มทดลอง	แทน	กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้นิทานประกอบภาพที่มีผลพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสวัสดิวิทยา สำนักเขตวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- ตอนที่ 1** ศึกษาพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการใช้นิทานประกอบภาพ โดยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย
- ตอนที่ 2** การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อก่อนและหลังการใช้นิทานประกอบภาพของเด็กปฐมวัยโดยใช้สถิติทดสอบ (t-test)

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย ผลปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลอง

ตัวแปร	K	X	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
			$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
กลุ่มทดลอง	20	40	17.67	3.62	38.33	1.29

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 3 พบว่า คะแนนพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นบทบาทก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 17.67 และ 3.62 ตามลำดับ ส่วนหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นบทบาท มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 38.33 และ 1.29 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อก่อนและหลังการใช้นิทานประกอบภาพของเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์นี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ก่อนทดลองและหลังทดลองของเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่าง มาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อก่อนและหลังการใช้นิทานประกอบภาพของเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	$\bar{X}$	SD	t	P
ก่อนทดลอง	17.67	3.62	22.36**	.00
หลังทดลอง	38.33	1.29		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่า พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นบทบาท สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรม เสริมประสบการณ์ นิทานประกอบภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลของการเล่นิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีลำดับโดยสังเขปดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้นิทานประกอบภาพ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพมีพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อสูงขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนสวัสดิศึกษา สังกัดสำนักงานเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 15 คน โรงเรียนสวัสดิศึกษา สำนักงานเขตวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพที่ส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย จำนวน 24 แผน แบ่งเป็น แผนการจัด กิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใสจำนวน 12 แผน และแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษจำนวน 12 แผน

2. ภาพนิทาน

2.1 นิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใส จำนวน 12 เรื่อง ในหนึ่งเรื่องมีจำนวนภาพ 8-10 ภาพ มีขนาด A 4

2.2 ภาพนิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษ จำนวน 12 เรื่อง ในหนึ่งเรื่องมีจำนวนภาพ 8-10 ภาพ มีขนาดของภาพกว้าง 10 นิ้ว ยาว 10 นิ้ว

3. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ จำนวน 20 ข้อ

วิธีดำเนินการทดลอง

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มทดลอง เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์
2. ทำการทดสอบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองด้วยแบบทดสอบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่าง
3. ดำเนินการทดลองโดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่นนิทานประกอบภาพ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที ระหว่างเวลา 10.00 – 10.30 น.
4. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. หาสถิติพื้นฐานของความสามารถในการแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองโดยนำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows versions 11.5
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการทดลองโดยใช้ t – test แบบ Dependent ด้วยการคำนวณในโปรแกรม SPSS for Windows versions 11.5

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาพบว่า

1. พบว่าพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นนิทานประกอบภาพ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นนิทานประกอบภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่นประกอบภาพเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจาก

1. โดยธรรมชาติเด็กปฐมวัยชอบฟังนิทานเพราะนิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และตอบสนองความต้องการของเด็ก เด็กจึงมักจะชอบให้ผู้ใหญ่เล่านิทานให้ฟังเสมอ กิจกรรมการเล่นจึงเป็นกิจกรรมที่เด็กชอบ นิทานจึงเปรียบเสมือนเป็นสิ่งที่เร้าที่ทำให้เด็กสนใจ ซึ่งความสนใจนี้เป็นแรงจูงใจภายในที่มีอำนาจผลักดันให้ผู้เรียนเกิดความใคร่รู้ ใคร่เรียน นำไปสู่ความงอกงามทางปัญญาและพัฒนาในทุกด้าน กุลยา ตันติผลาชีวะ (2543 : 42) และสอดคล้องกับแนวคิดของ ฉวีวรรณ กิณาวงค์ (2536 : 126) ซึ่งกล่าวว่า การเล่านิทานนั้นมีอิทธิพลและคุณค่าต่อเด็กมาก โดยเฉพาะเด็กก่อนระดับวัยประถมศึกษา โดยการเล่นจะเป็นเครื่องช่วยสร้างความเพลิดเพลิน และปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้าง ยอมรับความจริง ในชีวิตประจำวัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ทศนีย์ สุภาพล (2538 : บทคัดย่อ) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นก่อนกลับบ้านมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ลักษณะและเนื้อหาของนิทานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเล่นประกอบภาพ ที่ผู้วิจัยได้สร้างและเลือกนิทานที่มีเนื้อหาสาระส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยประกอบกับสื่อที่ใช้ในการเล่นที่ผู้วิจัยได้ใช้สื่อที่เป็นรูปธรรม คือ นิทานประกอบภาพวาดบนกระดาษ และนิทานประกอบภาพบนแผ่นใส ซึ่งเป็นภาพที่ชัดเจนและมีสีสันสวยงาม ซึ่งช่วยดึงดูดความสนใจเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ เยาวพา เดชะคุปต์ (2528 : 58-59) ได้กล่าวว่า เมื่อเด็กเปิดหนังสือ สิ่งแรกที่เด็กจะดู คือ ภาพและเด็กจะดูทุกอย่างที่อยู่ในภาพ ดังนั้นภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเล่นที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัญจวน ประโมจน์ (2544 : 65) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่นประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ พบว่า ความสามารถในการเขียนของเด็กปฐมวัยสูงขึ้น

3. ลักษณะและรูปแบบในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่นประกอบภาพผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคประกอบการเล่า โดยนำเข้าสู่เนื้อเรื่องของนิทานด้วยลีลาสูงใจ ลำดับเรื่องราวให้เด็กเข้าใจใช้ภาษาง่ายๆ เหมาะสมกับเด็ก มีการใช้น้ำเสียงในการเล่าตามตัวละครหรือเหตุการณ์นั้นๆ และใช้ภาพประกอบในขณะที่เล่า สอดคล้องกับฉวีวรรณ กิณาวงค์ (2526 : 131-132) ที่ได้เสนอแนะถึงรูปแบบการเล่นให้น่าสนใจ โดยการเล่าโดยใช้ภาพประกอบขณะเล่า ผู้เล่าควรมีอารมณ์ร่วมตามเนื้อเรื่องที่เล่ามีการใช้น้ำเสียงในการเล่นตามเหตุการณ์นั้นๆ และควรให้ความสนใจกับเด็กทุกคนอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสรุปเนื้อหาหลักการเล่านิทานทุกครั้งโดยการพูดคุย ชักถามทำให้เด็กสามารถเกิดความคิดรวบยอดได้ดี และจดจำได้นาน ดังที่ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541 : 17) ได้กล่าวถึงการสรุปหลักการเล่านิทานไว้ว่า ขั้นตอนสุดท้ายของการเล่านิทานทุกครั้ง ควรมีการสรุปเรื่องด้วยคำถาม เกี่ยวกับประเด็นสาระสำคัญของเรื่อง ลักษณะตัวละคร ตัวแสดงในเรื่องความรู้และคำสอนที่ได้จากนิทาน เพื่อให้เด็กได้คิดทบทวน และเก็บข้อมูลความรู้จากนิทานเป็นการย้ำเตือนให้เด็กจดจำได้ดี

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นบทบาทสมมติสามารถส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้จะให้ผู้ที่สนใจและนักการศึกษาปฐมวัยที่สนใจพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย ได้ใช้วิธีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นบทบาทสมมติเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบหนึ่ง เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า เด็กมีพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อสูงขึ้นมาจากเหตุผลต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นบทบาทสมมติที่สามารถส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กได้ เนื่องจากนิทานเป็นสิ่งที่ให้ความสนุกสนาน และให้ความสุขความเพลิดเพลินต่อเด็ก รวมถึงตัวละครในนิทานที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กและเป็นแรงจูงใจที่เด็กอยากเป็นเด็กดีมีความเอื้อเฟื้อต่อนิทานที่ได้ฟัง

1.1 ในขั้นนำของการเล่นบทบาทสมมติได้จัดกิจกรรมให้มี การร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เด็กมีความพร้อมที่จะร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี เนื่องจากเด็กในวัย 5-6 ปี นี้ สมาธิในการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น และมีความสนใจเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เสมอ เด็กจึงมีความกล้าแสดงออก และพร้อมที่จะร่วมกิจกรรม

1.2 ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อผู้วิจัยเล่นบทบาทสมมติจบลง ผู้วิจัยใช้คำถามปลายเปิดกับเด็กๆ ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทาน รวมถึงการให้เด็กตั้งชื่อเรื่องนิทานด้วยในสัปดาห์แรกๆ เด็กบางคนยังไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นของตน เนื่องจากเด็กยังไม่คุ้นเคยกับผู้วิจัย

1.3 ขั้นสรุป เมื่อผู้วิจัยใช้คำถามกับเด็ก เด็กตอบคำถามจากความคิดของตนเอง และเพื่อนๆ ช่วยแสดงความคิดเห็นในบางคำถามที่เพื่อนตอบ ทำให้เด็กรู้สึกมีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้นขณะตอบคำถามในนิทาน

1.4 จากกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นบทบาทสมมติ ทำให้เด็กมีความรู้สึกตื่นเต้น มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเพราะนิทานเป็นสิ่งที่เด็กชอบ โดยเฉพาะกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นบทบาทสมมติวาดบนแผ่นใส เด็กจะชอบฟังและให้ความสนใจเป็นพิเศษ ทำให้เด็กเข้าใจเรื่องราวในนิทานและพฤติกรรมของตัวละครในนิทานดียิ่งขึ้น และเด็กเองก็ต้องการเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเหมือนดังเช่นตัวละครในนิทานที่ได้ฟัง

1.5 บทบาทของครู ขณะจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นบทบาทสมมติครูคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสม โดยจัดที่นั่งเป็นรูปครึ่งวงกลมที่เด็กสามารถนั่งได้สบายไม่เบียดกัน จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การเรียนและคอยให้กำลังใจเด็กด้วยการเสริมแรงกระตุ้นเด็กทางบวก จึงทำให้เด็กมีพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อสูงขึ้น

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นบทบาทสมมติมีระยะเวลาที่เหมาะสมต่อสมาธิความสนใจของเด็ก

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบภาพ ควรคำนึงถึงลักษณะขนาดของสื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรมกับจำนวนของเด็ก เช่น ถ้าใช้สื่อกับเด็กจำนวนมาก ภาพนิทานที่ใช้ควรจะต้องมีขนาดใหญ่พอที่เด็กสามารถที่จะมองเห็นได้ทุกคน รวมถึงระยะการมองเห็นของสายตาของเด็กด้วย
2. นิทาน 1 เรื่อง สามารถที่จะส่งเสริมให้เกิดทักษะหลายด้านในเด็กได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของครูผู้สอนในการที่จะปรับปรุงนิทานให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ที่ต้องการได้อย่างไร
3. การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพควรคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ต้องมีความเหมาะสมกับวัย กับสมาธิ และความสนใจของเด็ก ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการเล่านิทาน และที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมทบทวน เช่น ในเด็กอายุ 5 – 6 ปี ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่ควรเกิน 15 – 20 นาที ถ้าใช้เวลาในการเล่านิทานนาน เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมทบทวนจะสั้นลง เป็นต้น
4. การตั้งคำถามในการเล่านิทานแต่ละเรื่อง นอกจากมุ่งให้เด็กเกิดความคล้อยตามในการกระทำของตัวละครในนิทานแล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงถึงอีกประการหนึ่ง คือ การถามคำถามจะต้องเป็นคำถามปลายเปิดที่สามารถให้เด็กแสดงออกถึงความคิดของเด็กได้อย่างอิสระ คำถามที่ใช้ควรตั้งคำถามให้มีหลายคำถาม แต่ไม่จำเป็นต้องใช้ทุกคำถาม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และปฏิกิริยาของเด็กในขณะฟังนิทาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมอื่นๆ เช่น กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมบทบาทสมมติ และกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาพัฒนา พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพระหว่างเด็กปฐมวัยต่างกลุ่มอายุ หรือในหน่วยงานอื่นที่มีการดูแลเด็กปฐมวัย
3. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพที่มีผลต่อการพัฒนาการด้านอื่นๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
4. ควรมีการติดตามผลการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบภาพที่ส่งผลพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อในเด็กปฐมวัย
5. ควรมีการศึกษาถึงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพในระยะเวลาที่เพิ่มมากขึ้น
6. ควรมีการเปรียบเทียบพฤติกรรม ความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใส กับภาพวาดบนแผ่นกระดาษ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองบรรณาธิการ. (2526, พฤษภาคม). "สื่อประสมกับการพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมใน กิจกรรม การเรียนการสอน" *ประชากรศึกษา*. 33 (8) : 5-8.
- การศาสนา, กรม. (2521). *ศีลธรรมและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- กิ่งแก้ว อัตถากร. (2513). *วรรณกรรมจากบ้าน พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู*.
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2541). "การเล่านิทาน", *การศึกษาปฐมวัย* 2 (2) : 10 - 19.
- _____. (2542). " การเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียน : 3-5 ขวบ ". กรุงเทพฯ : โชติสุข การพิมพ์.
- เกริก ย้วยพันธุ์. (2539). *การเล่านิทาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- _____. (2539, กรกฎาคม). "กาลครั้งหนึ่ง.....นานมาแล้ว". *โฟเบล*. 1 (2) : 14-19
- _____. (2539). *การเล่านิทาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ครุศาสตร์,คณะ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *หน่วยการเรียนรู้การสอนศีลธรรม*. ม.ป.ป., หน้า 311.
- จรรยา สุวรรณทัต, ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันท์. *พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 พื้นฐานความเข้าใจจิตวิทยา*. ไทยวัฒนาพานิช 2521, หน้า 110.
- จันทร์เพ็ญ สุภาพผล. (2538). *การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดสาเนา.
- จินตนา ไบกาซูยี. (2534). *แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : สุริยาสาสน.
- จิรพรรณ สุขตลอดชีพ. (2530). *ผลของการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1* ปรียญานิพนธ์ (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดสาเนา.
- ฉวีวรรณ กิณาวศ. (2520). *การละครสำหรับครูประถม*. พิษณุโลก : ภาควิชาหลักสูตรและละครคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- _____. (2526). *การศึกษาเด็กโครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. พิษณุโลก : โรงพิมพ์พิษณุโลก.
- _____. (2527). *การทำหนังสือสำหรับเด็ก (บรรณ 441)*. กรุงเทพฯ : บุรพาสาน.
- _____. (2533). *การศึกษาเด็ก*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชุติมา สัจจานนท์. (2525, พฤศจิกายน). *การส่งเสริมการอ่านแก่เด็ก*. *ประชากรศึกษา* 24 : 8-15.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2522). *การพัฒนาจริยธรรม : ตำราจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันท์. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทย*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 27 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทรงพร สุทธิธรรม. (2534). *การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง*. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดสาเนา.

- ทิพย์สุดา นิลสินรบ. (2524). "ครูหาหนุ่ยอยากฟังนิทาน". *เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ : ชมรมไทยอิสราเอล.
- ธวัช ตราชู. (2532). *การเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์งานออกแบบกราฟฟิกในตำราศิลปะ ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ภาควิชาศิลปะมหาวิทยาลัยสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์ ค.บ. (ศิลปศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, อุดรธานี.
- บันลือ พงษ์พานิช. (2534). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2524). "การวัดและประเมินผลการศึกษา" *ทฤษฎีและการประยุกต์*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- _____. (2527). *หนังสือการทดสอบแบบอิงเกณฑ์ แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- แปลก สนธิรักษ์ และวิทย์. (2522). *ศิลปกรรม ส.543*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). *ประมวลสารวิชาการพัฒนา เครื่องมือสำหรับการประเมินผลการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปราณี รามสูต. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุรพาสาน.
- พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข. (2525). *การศึกษารูปแบบของการเล่นนิทานที่ส่งผลต่อความสามารถ ในการฟังและความคงทนในการจำวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดรธานี.
- พนัส หันนาคินทร์. (2523). *การสอนคำนิยามและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ : พิมพ์.
- พริ้มเพรา มิตรมร. (2526). *ผลการใช้หนังสือภาพที่มีตัวละครเป็นสัตว์กับหนังสือภาพที่มีตัวละครเป็นคนต่อคุณธรรมความเอื้อเฟื้อของผู้อ่านสองระดับอายุ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อุดรธานี.
- เพ็ญพรรณ พิทักษ์สงคราม. (2539). *การศึกษาสถานการณ์เชิงจริยธรรมและความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท (การพยาบาลศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2530). *ทบทวนการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2523). *เด็กก่อนวัยเรียน เรียนรู้อะไร อย่างไร*. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- _____. (2526). *ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดรธานี.
- _____. (2532). "คำถามสร้างสรรค์," *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาพัฒนา อนุบาลศึกษา ระหว่างวันที่ 3-8 เมษายน 2532*. อุดรธานี.
- ภายา แสงเพชร. (2542). *การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ในการสอนของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดรธานี.
- ภิญญาพร นิตยะประภา. (2534). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพมหานคร. โอเดียนสโตร์.

- เยาวพา เดชะคุปต์. (2538). *การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตร และ การสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2528). *กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- รักพร ชังชาติ. (2531). *หนังสือสำหรับเด็ก*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- รัชนี้ ศรีไพรวรรณ. (2518, เมษายน). "การเล่นิทานและเล่าเรื่อง", *สื่อภาษาชุมชนภาษาไทย ของครูสภา*. 3: 37-41.
- รัฐจวน ประโมณี. (2544). *ผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่นิทานประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการ เขียนของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดສຳເນາ.
- รัตน บำรุงญาติ. (2528). *ผลของการพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้หุ่นมือ การเล่นิทาน และการใช้แถบเสียงนิทาน*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา ปฐมวัย) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, อุดສຳເນາ.
- เริงลักษณ์ มหาวินิจฉยมณตรี. (2517). *การใช้ภาพในการสอนคำศัพท์ภาษาไทยในโรงเรียนชนบท ชั้นประถมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ ค.บ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. อุดສຳເນາ
- วิชากร, (2523). *คู่มือปฏิบัติการสร้างหนังสือสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- วรรณิ สิริสุนทร. (2539). *การเล่นิทาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วลัย ขวลิตธำรง. (2525, กรกฎาคม-สิงหาคม). "ส่งเสริมห้องสมุดด้วยการเล่นิทาน", *วารสารการศึกษา ผู้ใหญ่*. 9 : 22-26.
- วรรณิ สิริสุนทร. (2539). *การเล่นิทาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วัชร วงษ์สด. (2526). *การทดลองสอนความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกัน โดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อุดສຳເນາ.
- วาณี ฐาปนวงศ์ตานติ. (2521). *กิจกรรมสำหรับห้องสมุด*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วารินทร์ รัชมีพรหม. (2531). *สื่อการสอน : เทคโนโลยีทางการศึกษาและการสอนร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์.
- ศิริกาญจน์ โกสุม. (2520, พฤศจิกายน). "การเล่นิทานเพื่อเสริมพัฒนาการทางอารมณ์แก่เด็กก่อนวัย เรียน", *ประชากรศึกษา*. 29 : 37-39.
- ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา. (2524). *แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก* กรุงเทพฯ: องค์การคำของครูสภา.
- ศ. ศุภนิมิตร (นามแฝง). (2522, มิถุนายน). "การเล่นิทานสำหรับเด็กประถม", *ประชาศึกษา*. 30(11) : 28-32.
- สมนึก ลิ้มทอง. และชาติรี อายุวัฒน์. (2522). *หลักสูตรแบบเรียนชั้นประถมศึกษา (ศึกษา 230)*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- สรรัชย์ ศรีสุข. (2530). *เปรียบเทียบองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมเกมนิทานและปริศนาคำทายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- สุขสมร ประพัฒน์ทอง. (2521). *อิทธิพลของการใช้นิทานสำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, อุดลำนเา.
- สุดาวดี ไยพิมล. (2532). *ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและการเล่าโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ*. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- สมล อมรวิวัฒน์. (2534). *การอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบุญ คิงมณีนันท์. (2522, กันยายน). "การเล่านิทานและการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง, "คหเศรษฐศาสตร์". 24 : 31-38.
- สาโรช แฟงยัง. (2523). *เทคนิคการออกแบบและสร้างสื่อการสอน*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2525). *หน่วยการเรียนรู้การสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ครุศาสตร์อุตสาหกรรม และวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์* กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- อรทัย จันทวิชานวงศ์. (2523). *รูปแบบของนิทานที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อุดลำนเา.
- อรรณณ สุ่มประดิษฐ์. (2533). *พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย และขั้นตอนการเล่น ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นแบบไทย และการเล่นที่จัดอยู่ทั่วไป*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- Berkowitzs, L. and Daniels, L., (1963). "Responsibility and Dependency," *Journal of Abnormal and social psychology*. 66 : 429-436.
- Bloom, B.S. and others. (1964). *Taxonomy of Educational objectives*. Handbook II Affective Dome in David McKay company, Inc., N.y.
- Bond, N. D. (1969). "Correlated of Altruism in Eelementary School Children, " *Dissertation Abstracts International*. 29 (g) ; 3454-a : march.
- _____. (1969). "Correlated of Altruism in Elementary School Children", *Dissertation Abstracts*. 29 : 345-A, April.
- Cubey, J.F. (1960). "Folklore", in *The work Book Encyclopedia*. Field Enterprises Education Corporation.
- Dixon, D, James J. and Die Saltz, s. (1977, June). "Training Disadvantaged Preschoolees on various Fantasy Activities: "Effects on Cognitive Functioning and Impulse control", *Child Development*. 2(3) : 67-379.

- English, H.E. (1958). *Child Psychology*. New York: Henry Holt.
- Ferguson. G. A. *Statistic Analysis*. London, Mc Graw-Hill Kogakusha Ltd. 1971.
- Hurlock, F.B. (1978). *Child Development*. 6th ed. New York: Mcgraw-Hill.
- Gesell, A. (1940). *The First Five Years of life : A Guild to the Study of the Preschool Child*. New York: Hryper.
- Gesell, A.L. (1943). *Infant and child the culture of today ; the guidance of development in home and nursery school*. New York, London.
- Gerlach, V.S. Elg, & D.P.. (1971). *Picture and Visual Perception*. New Yourk : Hanper Row.
- Greenberg, M.S. (1969, December). "Situational Determinants of Altruistic Behaviors," *Dissertation Abstracts*. 29 : 1960 A.
- Good, C.V. (1965). *Dictionary of Education*. McGraw – will.
- Lembo, J.M. (1967). "Altruistic Attitudes Among Catholic Lay and Religious Female, college students," *Journal of Educational Research*.
- Spaulding. (1963). *Illustration on today*. Scranton, Pennsylvania : International textbook Co.
- Turner, W.D. (1948, March). "Altruism and Its Measurement in children", *Journal of Abnormal and social psychology*. 43(1) : 502-516.
- Wittich, W.A. and Schhuller, C.F. (1957). *Audio-Visual Materials*. 2nd. New York : Harper and Brothers Publisher.
- Whipple, G. (1953, January) "Appraisal of the letterset Appeal for illustration", *in Elementary School Journal*. 53 : 262-269 ;

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- คู่มือแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่าิทานประกอบภาพ
- ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่าิทานประกอบภาพ

คู่มือแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพ

คู่มือแผนการจัดประสบการณ์การเล่นิทานประกอบภาพ

หลักการและเหตุผล

พฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อ เป็นพฤติกรรมที่ควรส่งเสริมให้กับเด็กตั้งแต่ในช่วงปฐมวัย เนื่องจากเป็นวัยที่สามารถฝึกให้มีการซึมซับพฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อได้ง่ายกว่าเด็กในวัยอื่นๆ การส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อให้กับเด็กปฐมวัยนั้นสามารถทำได้หลายวิธี โดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพที่让孩子ได้ฝึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ นิทานประกอบภาพ ก็เป็นอีกวิธีทางหนึ่งที่สามารถส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ เนื่องจากโดยธรรมชาติแล้วเด็กปฐมวัยทุกคนชอบนิทาน ครูจึงสามารถสอดแทรกสิ่งที่ต้องการสอนเด็กหรือพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อให้กับเด็กได้

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย

แนวการจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบภาพ

ในการเล่นิทานประกอบภาพแต่ละเรื่อง ทุกครั้งมีการดำเนินการตามขั้นตอนการเล่นิทานดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำ ครูนำเด็กเข้าสู่เรื่องราว เช่น การร้องเพลง การสนทนา การใช้คำถามและสร้างข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างครูกับเด็กในการปฏิบัติระหว่างฟังนิทาน
2. ขั้นเล่านิทานครูเล่านิทานประกอบภาพ ในระหว่างการเล่ามีการสนทนาซักถาม หรือให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่า เช่น ให้เด็กแสดงความคิดของเด็กเกี่ยวกับนิทานที่ได้ฟัง เพื่อให้เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อตามจุดประสงค์ของการเล่นิทานประกอบภาพ
3. ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสนทนา สรุปเนื้อหาของนิทานประกอบภาพ และร่วมกันทำกิจกรรมทบทวนนิทานที่ฟัง

กิจกรรมครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที ในช่วงเวลา 10.00 – 10.30 น. นิทานที่ใช้ส่งเสริมพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยมีทั้งหมด 24 เรื่อง เรียงลำดับตามวันที่ปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

บทบาทครูในการเล่านิทานประกอบภาพ

ในการเล่านิทานประกอบภาพ ครูควรปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาแผนการจัดกิจกรรมเล่นนิทานประกอบภาพให้เข้าใจ
2. จัดสื่ออุปกรณ์สถานที่ประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพให้พร้อม
3. สร้างข้อตกลงเบื้องต้นกับเด็กเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในขณะฟังนิทาน
4. ระหว่างดำเนินกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพ ครูใช้คำถามเกี่ยวกับ

พฤติกรรมความเอื้อเพื่อที่กำหนดไว้ในแผนตามจุดประสงค์ของการเล่านิทานแต่ละเรื่อง

5. ในการทำกิจกรรมทบทวน ครูเชิญชวนให้เด็กทุกคนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อเพื่อในขณะที่ได้ร่วมกิจกรรม

6. ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อเพื่อ ครูให้เด็กทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ถ้าเด็กมีความคิดเกี่ยวกับการพฤติกรรมความต้านเอื้อเพื่อไม่ชัดเจน ครูชี้แนะให้ถูกต้อง

บทบาทของเด็กในการฟังนิทานประกอบภาพ

1. ปฏิบัติตามข้อตกลงในการฟังนิทาน
2. ตั้งใจฟังนิทานระหว่างร่วมกิจกรรมการเล่านิทาน
3. แสดงความคิดเห็นถึง และทบทวนหลังจากจบการเล่านิทาน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. นิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใส จำนวน 24 เรื่อง ภาพนิทานมีขนาด A 4 ในนิทาน 1 เรื่องประกอบด้วยภาพนิทานประกอบภาพ จำนวน 8 - 10 ภาพ
2. นิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษ จำนวน 24 เรื่อง ภาพนิทานมีขนาด ความกว้าง 10 นิ้ว ความยาว 10 นิ้ว ในนิทาน 1 เรื่องประกอบด้วยภาพนิทานประกอบภาพ จำนวน 8-10 ภาพ

การประเมินผล

- สังเกตจากการมีส่วนร่วมของเด็กในการฟังนิทานและตอบคำถามแสดงความคิดเห็นของเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรม
- สังเกตจากการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมทบทวน

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพ

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

เล่านิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใส

เรื่อง “ดอกไม้แดง... ป้าพร

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้เด็กสามารถแสดงความคิด จากนิทานที่ฟังได้โดยแสดงความคิดเห็นที่เป็นพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ

2. กิจกรรมการเล่านิทาน

2.1 ขั้นนำ

2.1.1 เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “ดอกไม้แดงไฟร”

2.1.2 เด็กและครูสร้างข้อตกลงในการฟังนิทานร่วมกัน

2.2 ขั้นเล่านิทาน

2.2.1 เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับนิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใส เรื่อง “ดอกไม้แดง...ป้าพร

2.2.2 ครูเปิดโอกาสให้เด็กร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นใส เรื่อง “ดอกไม้แดง...ป้าพร

2.3 ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสนทนา เกี่ยวกับ เนื้อหาของนิทานที่ได้ฟัง โดยใช้คำถามดังนี้

2.3.1 น้องมดแบ่งดอกไม้ให้ใครบ้าง

2.3.2 น้องมดตั้งใจนำดอกไม้ไปให้กับใคร

2.3.3 เด็กๆ คิดว่า เพราะอะไรน้องมดถึงยอมแบ่งดอกไม้ให้กับผู้ที่ขอ

2.3.4 เด็กๆ คิดว่า น้องมดเป็นเด็กดีไหมคะ

3. สื่อประกอบการเล่านิทาน

1. เพลง “ดอกไม้แดงไฟร”
2. นิทานเรื่อง “ดอกไม้แดง... ป้าพร”
3. ภาพวาดบนแผ่นใสเรื่อง “ดอกไม้แดง... ป้าพร” จำนวน 8 ภาพ

4. การวัดและประเมิน

4.1 สังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน

4.1.1 ความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน

4.1.2 การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

เพลง ดอกไม้แดนไพร

โดยสำลี รักสุทธี

แดนป่าพาหน้อยเรใจ	เก็บดอกไม้สดใส่แซมผม
ดอกมะลิวัลย์ กรรณิการ์ ลั่นทม	เฝ้าเด็ดดมเนียมแดนไพร
ช่วยกันร้องเพลง เพลิน เดินไป	นำชื่นใจดอกไม้ในดง

นิทาน

เรื่องดอกไม้แดง..... ป่าพร

โดย สุชาดา

เช้าวันหนึ่ง คุณแม่เรียกน้องมดมาพบแล้วบอกว่า “แม่ไม่ได้ไปเยี่ยมป่าพรนานแล้ว ตอนนี้ได้ข่าวว่าไม่สบาย พักนี้อากาศเปลี่ยนแปลงบ่อยคงเป็นหวัดแน่เลย” “ดอกไม้ในสวนของเรา กำลังออกดอกบานสพรั่ง ดีทีเดียวมดไปเก็บมาสักช่อซิ จะ เลือกลูกดอกสวยๆ สดๆ หน่อยนะ แม่จะให้มดนำไปเยี่ยมป่าพรแทนแม่” แม่บอกมด “ป่าพรเป็นเพื่อนสนิทของแม่จะ และยังเป็นคนมีน้ำใจดี ทุกคนในหมู่บ้านเราชอบท่าน ทั้งนั้นแหละจ๊ะ” แม่ตอบ มดฟังแม่เล่าก็รู้สึกชอบป่าพรทันที เพราะคุณครูเคยบอกว่ามีน้ำใจดีนั้นเป็นคนดี น่าคบหาสมาคมด้วย ใครๆ ก็รักใคร่นับถือ สมควรที่จะยึดถือเป็นตัวอย่าง เมื่อได้ดอกไม้ช่อใหญ่แล้วมดก็กลับเข้าบ้าน แต่งตัวในชุดใหม่ที่สวยงามเรียบร้อยเพื่อไปเยี่ยมป่าพร “อ้อ น้องมดไปเด็ดดอกไม้มาจากไหน สวยจังเลยมด หันไปตามเสียงทักที่ดังมาจากข้างหลัง อ้อ... เสียงของพี่ตะ เพื่อนบ้านที่ย้ายมาอยู่ใหม่นั้น “สวัสดีครับ พี่ตะ” มดกล่าวทักทาย “ดอกไม้ช่อนี้ ผมเก็บมาจากหลังบ้านผมเองแหละครับ คุณมดให้ผมนำไปเยี่ยมใช้ป่าพรครับ” “น้องมดเป็นเด็กดี น่ารักจริงๆ พี่ตะชม พี่ก็มีเพื่อนป่วยอยู่คนหนึ่ง ยังไม่มีดอกไม้ไปเยี่ยมเลยจ๊ะ” “พี่ตะแบ่งดอกไม้ของผมไปบ้างซิครับ” “ขอบใจมากจ๊ะ น้องมด” พี่ตะรับดอกไม้จากมด แล้วเดินร้องเพลงไปเยี่ยมเพื่อนด้วยความสุขใจ จากนั้นมดก็เดินมาเรื่อยๆ ผ่านทุ่งหญ้า และชายป่าที่ร่มรื่น มดเดินอย่างมีความสุข จนลืมความเหน็ดเหนื่อย ข้างหน้ามีใครกำลังเดินมาแต่ไกล “อ้อ... คุณยายเอิบ นั่นเอง” มดร้องทัก “สวัสดีครับ คุณยาย” มดพูดทักคุณยาย กล่าวสวัสดีตอบ แล้วถามว่า “นั่นหลานจะเอาดอกไม้ไปให้ใครกันนะสวยจริงๆ ผมจะเอาไปเยี่ยมใช้ป่าพรครับ คุณยาย มดตอบ “โอ๊ะ... แอ่แล้ว” คุณยายอุทานเสียงดัง “ยายลืมซื้อดอกไม้บูชาพระโขนงมาแล้วเลย จะเดินย้อนไปตลาดอีกไหวรีเปล่าก็ไม่รู้” “มดได้ฟัง แล้วรู้สึกสงสารคุณยาย จึงเอ่ยขึ้นว่า “คุณยายแบ่งดอกไม้ของผมไปก็แล้วกันครับ คุณยายจะได้ไม่ต้องย้อนไปตลาดอีก” แล้วมดก็จัดแจงแบ่งดอกไม้ให้คุณยายไป “ขอบใจหลานมากจ๊ะ ช่างมีน้ำใจดีจริงๆ ขอให้อายุยืนๆ เกะกะจ๊ะ” คุณยายให้พรแล้วก็เดินยิ้มจากไป มดเดินจากคุณยายมาได้สักครู่ ก็พบหนูป้อมเดินร้องไห้ผ่านมาจึงถามดู “ป้อมทำเงินที่คุณแม่

ฝากมาซื้อดอกไม้หายจะ ป้อมไม่รู้จะเอาดอกไม้ไปให้แม่ได้ยังไง... อ้อ “หนึ่งเสียเถอะจะป้อมเอาดอกไม้ไปให้คุณแม่ซิคๆ แล้วมดก็ยกดอกไม้ที่เหลือให้หนูป้อมจนหมด “ขอบคุณพี่มดมากคะ ป้อมเอาดอกไม้ไปให้คุณแม่ก่อนนะคะ” แล้วหนูป้อมก็เดินจากไป มดไม่มีดอกไม้สวยๆ เหลืออยู่มดเดินมือเปล่าไปพร้อมกับคิดว่าป้าพรคงไม่โกรธ คุณแม่เคยสอนไว้ว่าการไปเยี่ยมด้วยความจริงใจ ดีกว่าเอาของราคาแพงไปฝาก แต่ไม่มีความจริงใจเลย มดจึงก้มหน้าลงเก็บดอกหญ้าที่ขึ้นอยู่ริมทาง เพื่อนำไปฝากป้าพร แม้ว่าดอกหญ้าจะไม่สวยเท่าดอกไม้ในสวน แต่แสดงออกถึงความจริงใจของผู้ให้ได้ มดเดินทางมาถึงบ้านป้าพร แล้วมอบดอกหญ้าให้ พร้อมทั้งเล่าเหตุการณ์ที่ผ่านมามาทั้งหมด ป้าพรยิ้มอย่างอารมณ์ดีพร้อมกล่าวยกย่องชมเชยมดและภูมิใจในความมีน้ำใจเอื้ออารีของมด มดเดินทางกลับบ้านด้วยความสุขใจ ที่ได้ทำ ความดี มีน้ำใจกับคนทั่วไปจนได้รับคำชมเชย เมื่อมาถึงบ้าน คุณแม่ทราบเรื่องก็มีความดีใจและภูมิใจในตัวมดอย่างมาก คุณแม่พูดว่า “การมีน้ำใจเป็นสิ่งดี จะได้เป็นที่รักใคร่ ชอบพอของคนอื่น

ภาพวาดบนแผ่นใส ประกอบนิทาน

เรื่อง “ดอกไม้แต่...ป้าพร”

หมายเหตุ ขนาดของภาพนิทาน ประกอบภาพวาดบนแผ่นใส ขนาด A4 จำนวน 8 ภาพ

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์
เล่านิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษ
เรื่อง “หมูน้อยขี่หวง”

สัปดาห์ที่ วันที่

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษที่ครูเล่าแล้ว เด็กมีพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อได้สูงขึ้น

2. กิจกรรมการเล่านิทาน

2.1 ขั้นนำ

- 2.1.1 เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “บ้านของสัตว์”
- 2.1.2 เด็กและครูสร้างข้อตกลงในการฟังนิทานร่วมกัน

2.2 ขั้นเล่านิทาน

2.2.1 เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับนิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษ เรื่อง “หมูน้อยขี่หวง”

2.2.2 ครูเปิดโอกาสให้เด็กร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษ เรื่อง “หมูน้อยขี่หวง”

2.3 ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทานที่ได้ฟัง โดยใช้คำถามดังนี้

- 2.3.1 หมูน้อยหวงเพื่อนทานไอศกรีมเพราะอะไร
- 2.3.2 เพื่อนหมูน้อยแบ่งอะไรให้กับหมูน้อย / เพราะอะไร

3. สื่อประกอบการเล่านิทาน

- 1. เนื้อเพลง “บ้านของสัตว์”
- 2. นิทานเรื่อง “หมูน้อยขี่หวง”
- 3. ภาพวาดบนแผ่นกระดาษ เรื่อง “หมูน้อยขี่หวง” จำนวน 8 ภาพ

4. การวัดและการประเมิน

4.1 สังเกตจาก

- 4.1.1 ความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- 4.1.2 การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

เพลง สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า

ศรินทร์า รัตนสุวรรณ

สัตว์เลี้ยงมีแมว หมา นก กา ห่าน กระต่าย
เปิด ไก่ เราเลี้ยงไว้กินไข่เสมอมา
หมี เสือ ช้าง เก้ง กวาง หมูป่า
เม่น สิงโต เลียงผา เป็นสัตว์ป่าเอ๋ย

เรื่อง “หมูน้อยขี่หวง”

โดย ปิณฑร วาทิยากร

ลิงน้อย หมีน้อย หมูน้อย กระต่ายน้อย และกระรอกน้อย เล่นลูกบอลกันอย่างสนุกสนาน กริ้ง กริ้ง ...กริ้ง กริ้ง...กริ้ง กริ้ง... เสียงกระดิ่งจากรถขายไอศกรีมของคุณจะเข้ เอ้ ! พวกเรามากินไอศกรีมกันดีกว่า คุณจะเข้ขายไอศกรีมหลายรส กระต่ายน้อยซื้อรสสตอว์เบอร์รี่ กระรอกน้อยซื้อรสมะนาว หมีน้อยซื้อรสช็อกโกแลต ลิงน้อยซื้อรสส้ม หมูน้อยชอบรสวนิลา มากที่สุด โอ้ โอ้ ! หมูน้อยซื้อไอศกรีมถ้วยเบ้อเริ่ม แต่หมูน้อยบอกเพื่อนๆ ว่า “ฉันไม่แบ่งให้ใครกินหรอกนะ ฉันจะกินให้หมดถ้วยเลยละ” หมีน้อย ลิงน้อย กระรอกน้อยและกระต่ายน้อยแข่งกันกินไอศกรีมอย่างเอร็ดอร่อย หมูน้อยขี่หวงไม่ยอมแบ่งปันกับใครและกลัวโดนแย่งกินไอศกรีม หมูน้อยจึงแอบไปกินไอศกรีมตามลำพัง “แงๆ ไอศกรีมหกหมดเลย แงๆ” หมูน้อยร้องไห้โอดงอ “อดกินไอศกรีมแล้วนี่” เพื่อนๆ ช่วยกันปลอบหมูน้อย “โอ้ๆ ไม่เป็นไรนะ หมูน้อย เดี่ยวพวกเราแบ่งไอศกรีมให้ละ” “ไชโย !” หมูน้อยดีใจจนยิ้มแฉ่งเพราะได้กินไอศกรีมหลายรสจากเพื่อนๆ เด็กๆ แบ่งกันกินไอศกรีมอย่างมีความสุข “เพื่อนๆ ของหมูน้อยช่างน่ารักและมีน้ำใจดีจังเลย ต่อไปนี้...หมูน้อยจะไม่ขี่หวงอีกแล้วละ”

ภาพวาดบนแผ่นกระดาษ ประกอบนิทาน
เรื่อง หมูน้อยขี่หวง

หมายเหตุ ภาพนิทาน ประกอบภาพวาดบนแผ่นกระดาษ

ขนาด กว้าง 10 นิ้ว ยาว 10 นิ้ว จำนวน 8 ภาพ

ภาคผนวก ข

- คู่มือแบบทดสอบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)
- ตัวอย่างแบบทดสอบความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)

คู่มือแบบทดสอบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)

คู่มือดำเนินการทดสอบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)

1. คำชี้แจง

1.1 แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบทดสอบที่พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยระดับชั้น อนุบาลปีที่ 2 (5-6 ปี)

1.2 ในการดำเนินการทดลอง ให้มีผู้ดำเนินการทดสอบจำนวน และผู้ช่วยดำเนินการทดสอบจำนวน 1 คน สำหรับดูแลและอำนวยความสะดวกให้ผู้รับ การทดสอบสามารถปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำอธิบายของผู้ดำเนินการทดสอบ

1.3 แบบทดสอบทั้งหมดจำนวน 1 ชุด มีลักษณะเป็นภาพ สถานการณ์การแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ จำนวน 20 ข้อ มี 3 ตัวเลือก ซึ่งกำหนดให้ผู้รับการทดสอบกากบาท (X) ทับภาพที่เห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ตามคำสั่ง

2. คำแนะนำในการใช้แบบทดสอบ

2.1 ลักษณะทั่วไปของแบบทดสอบ ประกอบด้วยแบบทดสอบจำนวน 1 ชุด ดังนี้
แบบทดสอบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ จำนวน 20 ข้อ

2.2 การตรวจให้คะแนน

2.2.1 ข้อที่กากบาท (x)	ภาพพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ
โดยความเต็มใจ ให้ 2 คะแนน
2.2.2 ข้อที่กากบาท (x)	ภาพพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ
ภาพที่เด็กทำเพื่อรับคำชมเชยให้ 1 คะแนน
2.2.3 ข้อที่กากบาท (x)	ภาพพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ
ภาพที่เด็กแสดงพฤติกรรมไม่ใส่ใจให้ 0 คะแนน
2.2.4 ข้อที่กากบาท (x)	ภาพพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ เกินกว่าภาพที่กำหนด
หรือไม่กากบาท (x) ให้ 0 คะแนน

2.3 การเตรียมตัวก่อนสอบ

2.3.1 ผู้ดำเนินการทดสอบต้องศึกษาคู่มือในการประเมินให้เข้าใจกระบวนการในการทดสอบทั้งหมด เพื่อให้เกิดความชำนาญในการใช้แบบทดสอบ ซึ่งจะทำให้การดำเนินการทดสอบเป็นไปอย่างราบรื่น และก่อนการทดสอบต้องเขียนชื่อ – นามสกุล ของผู้เข้ารับการทดสอบให้เรียบร้อย ผู้ดำเนินการทดสอบต้องอธิบายขั้นตอนและทำตัวอย่างให้ผู้เข้ารับการทดสอบดูไปพร้อมๆ กัน

2.3.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบมี ดังนี้

1. คู่มือดำเนินการทดสอบ
2. สีเทียนหรือดินสอสำหรับการทดสอบ
3. นาฬิกาจับเวลา 1 เรือน

2.3.3 ข้อปฏิบัติก่อนสอบ

1. ผู้ดำเนินการทดสอบ ควรสร้างความคุ้นเคยกับผู้รับการทดสอบ โดยทักทายพูดคุย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเมื่อเห็นว่าผู้รับการทดสอบพร้อมจึงเริ่มทำการทดสอบ
2. ก่อนดำเนินการทดสอบควรให้ผู้รับการทดสอบไปทำธุระส่วนตัว เช่น ดื่มน้ำเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย
3. สถานที่สอบ ควรเป็นห้องที่มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อผู้ที่รับการสอบ เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทไม่เสียงดังจนเกินไป

3. ข้อปฏิบัติในการทดสอบ

- 3.1 ในการออกคำสั่งให้ผู้รับการทดสอบทำแบบทดสอบผู้ดำเนินการทดสอบต้องใช้คำพูดที่ชัดเจน และเป็นธรรมชาติ
- 3.2 เมื่อดำเนินการทดสอบเสร็จสิ้นลง ให้ผู้รับการทดสอบพัก เช่น ดื่มน้ำหรือเข้าห้องน้ำ หรือเปลี่ยนอิริยาบถ
- 3.3 ในขณะที่ทำการทดสอบผู้ช่วยดำเนินการทดสอบต้องดูแลให้ดินสอด่า หรือสีเทียนของผู้รับการทดสอบ ทุกคนให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้อยู่เสมอ
- 3.4 ในการทดสอบ ผู้ดำเนินการทดสอบต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบด้วย ให้ผู้เข้ารับการทดสอบใช้เวลาทำแบบทดสอบ ตามระยะเวลาที่กำหนด แบบทดสอบที่ถามที่เป็นรูปภาพตามระยะเวลาที่กำหนดข้อละ 1 นาที

ตัวอย่างแบบทดสอบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)

ตัวอย่างแบบทดสอบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)

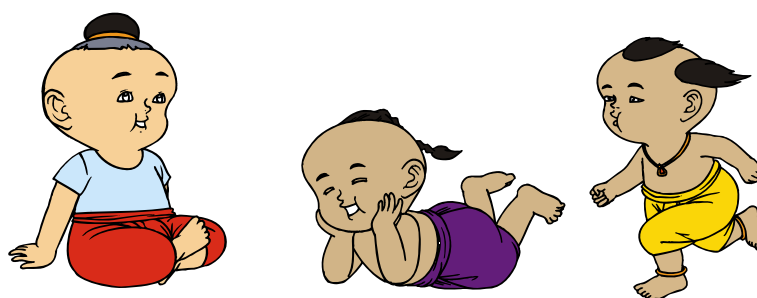
แบบทดสอบ
พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ
จำนวน 20 ข้อ

ชื่อ-นามสกุล.....

ชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียน.....

วันที่ทำการทดสอบ.....

ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

คะแนนที่ได้

คู่มือแบบทดสอบพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ของเด็กปฐมวัย

หน้าที่ 1

ข้อตัวอย่าง

ข้อที่ 1

- ครู : “เด็กๆ เปิดหน้าที่ 1 ดูข้อ 1 ฟังคำสั่งนะคะ”
 : ให้เด็กๆ ฟังคำถามจากคุณครู ให้ดีนะคะ หากหนูพบคุณครูถือหนังสือหลายๆ
 หนูจะอย่างไร (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 : ให้เด็กๆ ดูภาพและเลือกกากบาท (X) ที่ภาพ เข้าไปช่วยคุณครูถือหนังสือ
 (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง และดูแลปฏิบัติให้ครบทุกคน)
 เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท (X)
 ครู : เก่งมากค่ะ ต่อไปนี้จะเริ่มทำข้อต่อไปแล้วนะเด็กๆ ต้องฟังคำสั่งให้ดี ะคะ
 ก่อนจะกากบาท (X) ทุกคนเปิดหน้าต่อไปคะ

1

ข้อตัวอย่าง

1

มองดูคุณครูถือหนังสือหลายๆ

เข้าไปช่วยคุณครูถือหนังสือ

บอกเพื่อนๆ ให้ช่วยคุณครู

หน้าที่ 2

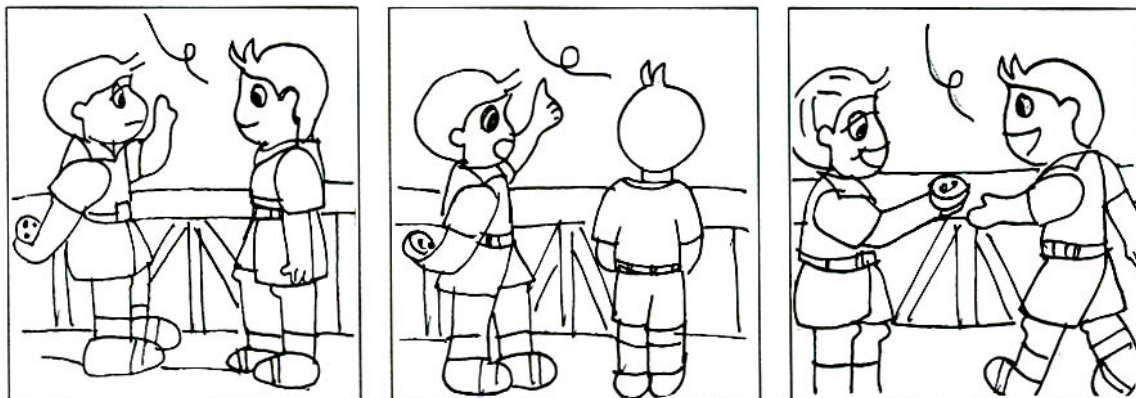
ข้อที่ 2

- ครู : “เด็กๆ เปิดหน้าที่ 2 ดูข้อ 2 ฟังคำสั่งนะคะ”
 : ให้เด็กๆ ฟังคำถามจากคุณครู ให้ดีนะคะ ถ้าหากหนูมีขนมคุกกี้อยู่ 1 ชิ้น และเพื่อนของหนูรับประทานด้วย หนูจะอย่างไร (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 : ให้เด็กๆ ดูภาพและเลือกกากบาท (X) ทับภาพ เข้าไปช่วยคุณครูถือหนังสือ (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง และดูแลปฏิบัติให้ครบทุกคน)
 เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท (X)
 ครู : เก่งมากค่ะ ต่อไปนี้จะเริ่มทำข้อต่อไปแล้วนะคะเด็กๆ ต้องฟังคำสั่งให้ดี ะคะ ก่อนจะกากบาท (X) ทุกคนเปิดหน้าต่อไปคะ

2

ข้อตัวอย่าง

2

ชวนขนมคุกกี้อีกและบอกเพื่อน
ว่าหมดแล้ว

บอกเพื่อนว่าให้คุณแม่เธอ
ซื้อให้ทาน

แบ่งขนมคุกกี้อีกให้เพื่อนทานด้วย

หน้าที่ 3

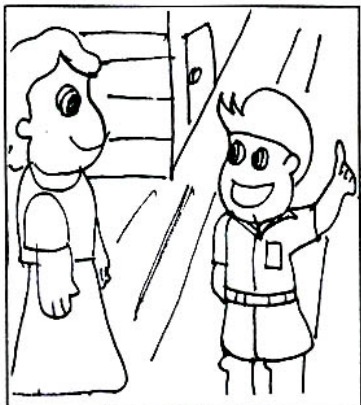
ข้อที่ 3

- ครู : “เด็กๆ เปิดหน้าที่ 3 ดูข้อ 3 ฟังคำสั่งนะคะ”
 : ให้เด็กๆ ฟังคำถามจากคุณครู ให้ดีนะคะ ถ้าหากหนูเห็นเพื่อนไม่เก็บของเล่น
 หลังจากเล่นเสร็จแล้วหนูจะอย่างไร (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 : ให้เด็กๆ ดูภาพและเลือกกากบาท (X) ทับภาพ เข้าไปช่วยคุณครูถือหนังสือ
 (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง และดูแลปฏิบัติให้ครบทุกคน)
 เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท (X)
 ครู : เก่งมากค่ะ ต่อไปนี้จะเริ่มทำข้อต่อไปแล้วนะคะเด็กๆ ต้องฟังคำสั่งให้ดี ะคะ
 ก่อนจะกากบาท (X) ทุกคนเปิดหน้าต่อไปคะ

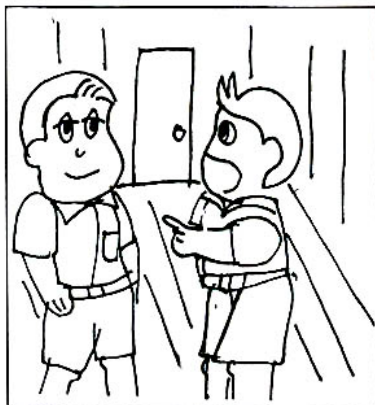
3

ข้อตัวอย่าง

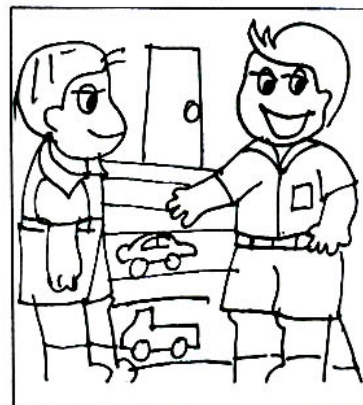
3

บอกคุณครูว่าเพื่อนไม่เก็บของเล่น

บอกเพื่อนให้เก็บของเล่น ถ้าไม่
เก็บครูจะดุ

ชวนเพื่อนช่วยกันเก็บของเล่น

หน้าที่ 4

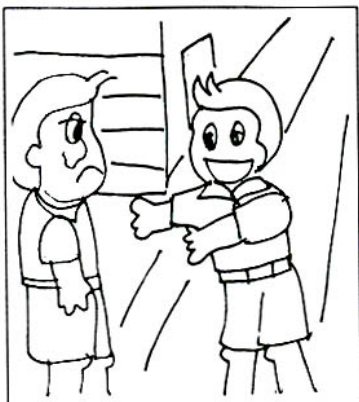
ข้อที่ 4

- ครู : “เด็กๆ เปิดหน้าที่ 4 ดูข้อ 4 ฟังคำสั่งนะคะ”
 : ให้เด็กๆ ฟังคำถามจากคุณครู ให้ดีนะคะ ถ้าหากหนูเห็นเพื่อนกำลังร้องไห้เสียใจ หนูจะอย่างไร (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 : ให้เด็กๆ ดูภาพและเลือกกากบาท (X) ทับภาพ เข้าไปช่วยคุณครูถือหนังสือ (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง และดูแลปฏิบัติให้ครบทุกคน)
 เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท (X)
 ครู : เก่งมากค่ะ ต่อไปนี้จะเริ่มทำข้อต่อไปแล้วนะคะเด็กๆ ต้องฟังคำสั่งให้ดี ะนะคะ ก่อนจะทำกากบาท (X) ทุกคนเปิดหน้าต่อไปคะ

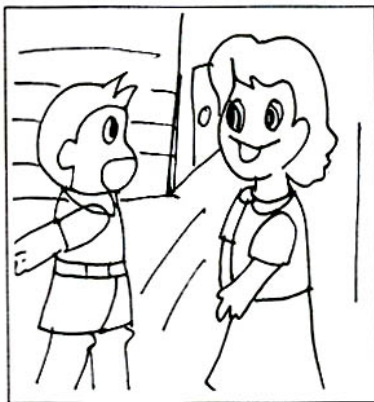
4

ข้อตัวอย่าง

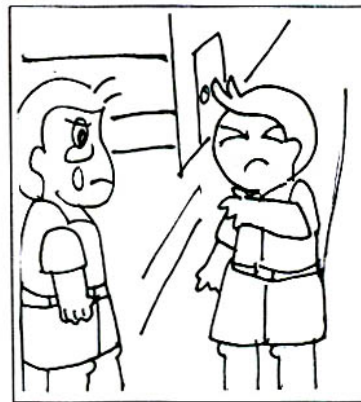
4

ถามเพื่อนว่าร้องไห้เพราะอะไร
และปลอบใจเพื่อน

บอกคุณครูว่าเพื่อนร้องไห้

ทำทำร้องไห้เสียใจล้อเลียนเพื่อน

หน้าที่ 5

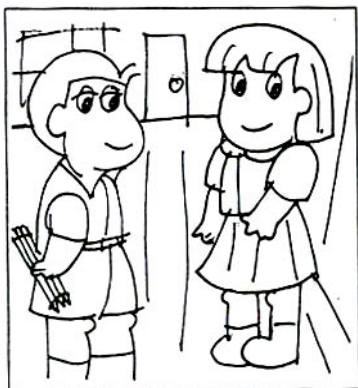
ข้อที่ 5

- ครู : “เด็กๆ เปิดหน้าที่ 5 ดูข้อ 5 ฟังคำสั่งนะคะ”
 : ให้เด็กๆ ฟังคำถามจากคุณครู ให้ดีนะคะ ถ้าเพื่อนของหนูลืมดินสอ แต่หนูมีดินสอหลายแท่ง หนูจะอย่างไร (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 : ให้เด็กๆ ดูภาพและเลือกกากบาท (X) ทับภาพ เข้าไปช่วยคุณครูถือหนังสือ (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง และดูแลปฏิบัติให้ครบทุกคน)
 เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท (X)
 ครู : เก่งมากค่ะ ต่อไปนี้จะเริ่มทำข้อต่อไปแล้วนะเด็กๆ ต้องฟังคำสั่งให้ดี ะคะ ก่อนจะกากบาท (X) ทุกคนเปิดหน้าต่อไปคะ

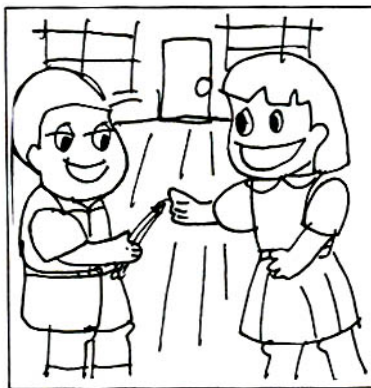
5

ข้อตัวอย่าง

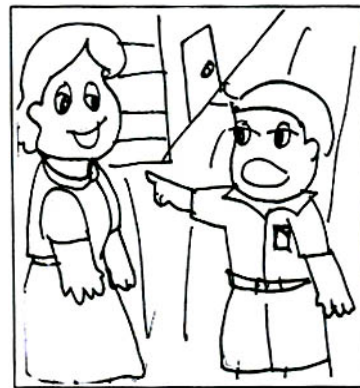
5

ซ่อนดินสอไว้ไม่ให้เพื่อนยืม

แบ่งดินสอให้เพื่อนยืม

บอกคุณครูว่าเพื่อนลืมดินสอ

ภาคผนวก ค

- ตารางบันทึกการสังเกตพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย

ตาราง 5 บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยจากการสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัยระหว่างที่เด็กร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพรายสัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง ปรากฏผลดังนี้

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อรายบุคคล
		เวลา		
1	1	15 ส.ค. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่าเด็กปฐมวัยได้แสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อแบ่งปันโดยการรินน้ำดื่มให้กับผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์การทดลอง โดยมีคุณครูประจำชั้นบอกให้เด็กกระทำ เด็กเอื้อเฟื้อแบ่งปันที่นั่งให้กับเพื่อนที่ไม่มีที่นั่งด้วยความเต็มใจ	- เด็กหญิงวิภาดา นำนํ้ามาให้ผู้วิจัยโดยมีผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กชายนครธรรม - เด็กชายสุรพงษ์ และเด็กหญิงธิดารัตน์ ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์การทดลอง โดยมีผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กชายศรันภทร ขยับที่ให้เด็กชายธนากรนั่ง
	2	17 ส.ค. 48 10.00-10.30	ระหว่างเด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อแบ่งปันโดยการนำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่มโดยมีคุณครูประจำชั้นบอกให้กระทำเด็กปฐมวัยช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์การทดลองหลังการทดลองโดยมีครูพี่เลี้ยงเป็นผู้บอกให้เด็กกระทำ เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อออกมาด้วยตนเอง เช่น เด็กบอกเพื่อนที่ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม ช่วยผู้วิจัยถือภาพนิทาน ขออนุญาตพาเพื่อนไปห้องน้ำ	- เด็กหญิงสุปราณี นำนํ้ามาให้ผู้วิจัยดื่ม โดยมีผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กชายปิยะวัตร บอกเพื่อนอย่าส่งเสียงดังด้วยตนเอง - เด็กหญิงมนภรณ์ ขอผู้วิจัยเป็นผู้ช่วยถือภาพนิทาน - เด็กชายธนากร - เด็กชายอภิรักษ์ - เด็กชายอนุสรณ์ ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์การวิจัยโดยผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กชายนครธรรม ขออนุญาตพาเพื่อนไปห้องน้ำด้วยตนเอง

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
1	3	19 ส.ค. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพ ครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปันโดยการที่เด็กนำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่มโดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้บอกให้เด็กกระทำ เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อโดยการให้คำแนะนำ ด้วยการบอกเพื่อนที่นั่งแถวหน้าไม่ให้ลุกขึ้นเพราะข้างหลังมองไม่เห็น เด็กช่วยเก็บเก้าอี้ผู้วิจัยหลังเสร็จกิจกรรมด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อความคำปโลบโยนโดยการถามว่าผู้วิจัยเหนื่อยไหมหนูช่วยผู้วิจัยเก็บภาพนิทาน นะคะ โดยตนเอง	- เด็กหญิงสุปราณี นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม โดยมีผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กหญิงนารีรัตน์ บอกให้เพื่อนแถวหน้าไม่ลุกขึ้นบังเพื่อนเพื่อที่นั่งข้างหลัง - เด็กชายอภิรักษ์ และเด็กชายอลงกรณ์ ถามผู้วิจัยว่าเขาช่วยเก็บอุปกรณ์ - เด็กชายศรัณย์ภัทร ช่วยเก็บอุปกรณ์เก้าอี้ให้ผู้วิจัยโดยผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กหญิงนารีรัตน์ ถามผู้วิจัยว่าเหนื่อยไหม
2	4	22 ส.ค. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพ ครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปัน โดยการที่เด็กนำน้ำดื่มมาให้กับผู้วิจัยโดยตนเอง ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์เล่นิทาน ช่วยปิดประตูห้องและปิดไฟ เก็บเก้าอี้ให้ผู้วิจัยโดยครูพี่เลี้ยงเป็นผู้บอกให้เด็กกระทำ เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อให้คำแนะนำ ด้วยการช่วยเพื่อนตอบคำถามให้กับเพื่อนที่ไม่เข้าใจ	- เด็กชายอลงกรณ์ และเด็กชายนครธรรม ช่วยปิดประตูห้องและช่วยปิดไฟขณะดำเนินกิจกรรมโดยมีผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กหญิงมนภรณ์ ช่วยเพื่อตอบคำถามให้กับเพื่อน - เด็กชายอลงกรณ์ เด็กชายศรัณย์ภัทร และเด็กชายอภิรักษ์ ขออนุญาตผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์ - เด็กหญิงปวีณา ขอครูประจำชั้นนำน้ำมาให้ผู้วิจัย - เด็กหญิงนารีรัตน์ ช่วยผู้วิจัยเก็บเก้าอี้ โดยมีผู้อื่นบอกให้ทำ

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
2	5	24 ส.ค. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปันโดยการนำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่มซึ่งครูประจำชั้นเป็นผู้บอกให้ทำ เด็กแบ่งขนมให้น้อง และป้อนข้าวน้อง นำแก้อ้อมมาให้ผู้วิจัยนั่ง ช่วยถืออุปกรณ์ในการเล่านิทานมาส่งผู้วิจัยนอกชั้นเรียน เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อให้คำแนะนำด้วยการบอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดังในขณะฟังนิทานด้วยตนเอง	- เด็กหญิงมนนภรณ์ ขยับที่ให้เพื่อนนั่ง - เด็กชายสุรพงษ์ บอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดัง - เด็กหญิงธิดารัตน์ นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม โดยมีผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กหญิงนารีรัตน์ นำแก้อ้อมมาให้ผู้วิจัยนั่ง - เด็กหญิงสุปราณี บอกกับผู้วิจัยว่าเขาป้อนข้าวน้องเมื่อเช้านี้ และแบ่งขนมปังให้น้องด้วย - เด็กหญิงนารีรัตน์ ช่วยผู้วิจัยถืออุปกรณ์ มาส่งผู้วิจัยหน้าชั้นเรียน
	6	26 ส.ค. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ โดยการช่วยผู้วิจัยเตรียมอุปกรณ์การทดลองด้วยตนเอง นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่มโดยมีคุณครูประจำชั้นเป็นผู้บอก เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อให้คำแนะนำโดยบอกเพื่อนอย่าส่งเสียงดังเพราะจะฟังนิทานที่ผู้วิจัยเล่าไม่เข้าใจด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อปลอบโยนเพื่อนที่กำลังร้องไห้เพราะเพื่อนบางคนไม่ยอมพูดด้วย การกระทำเกิดขึ้นจากตัวของเด็กเอง	- เด็กชายอภิรักษ์ อาสาช่วยผู้วิจัยเตรียมอุปกรณ์ - เด็กชายอนุสรณ์ – เด็กหญิงปวีณา ช่วยปลอบเพื่อนที่กำลังร้องไห้ด้วยความเต็มใจ - เด็กหญิงธิดารัตน์ นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม โดยมีผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กชายนครธรรม บอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดัง - เด็กชายธนากร ชวนผู้วิจัยเก็บแก้อ้อมโดยมีผู้อื่นบอกให้กระทำ

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
3	7	29 ส.ค. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปันโดยการ ช่วยครูประจำชั้นเก็บใบงาน นำน้ำ มาให้ผู้วิจัยดื่ม น้ำดอกกุหลาบที่บ้านมาฝากคุณครูประจำชั้น ครูพี่เลี้ยงและผู้วิจัยด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อปละบโยนด้วยการปละบเพื่อนที่ร้องไห้เพราะของเล่นที่นำมาจากบ้านหายไป ด้วยตนเอง เด็กช่วยผู้วิจัยเก็บนิทานประกอบภาพโดยผู้วิจัยเป็นผู้ขอร้องให้เด็กกระทำ	- เด็กหญิงปวีณา เด็กหญิงธิดารัตน์ และเด็กหญิงมนภรณ์ ช่วยคุณครูประจำชั้นเก็บใบงาน - เด็กชายสุรพงษ์ ถามว่านำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่มได้หรือไม่ - เด็กชายปิยวัตร และเด็กชายอลงกรณ์ ปละบเพื่อนที่ร้องไห้เพราะทำของเล่นที่นำมาจากบ้านหาย - เด็กหญิงนารีรัตน์ ดอกกุหลาบที่บ้านฝากครูประจำชั้น ครูพี่เลี้ยง และผู้วิจัย - เด็กหญิงธิดารัตน์ ช่วยผู้วิจัยเก็บแผ่นภาพนิทาน
	8	31 ส.ค. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปัน เด็กช่วยปิดประตูห้องเรียน เด็กแบ่งที่นั่งให้เพื่อน ด้วยความเต็มใจ และช่วยถือแผ่นภาพนิทาน ปิดเสื้อที่เปื้อนฝุ่นให้เพื่อน เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อให้คำแนะนำโดยการช่วยเพื่อนตอบคำถาม เด็กช่วยถืออุปกรณ์การเล่นิทานในการทดลองมาด้วยความเต็มใจ ช่วยติดกระดุมเสื้อที่หลุดช่วยเก็บเก้าอี้ให้กับผู้วิจัย	- เด็กชายศรัณย์ภัทร ช่วยปิดประตูห้องเรียน โดยครูประจำชั้นเป็นผู้บอกให้กระทำ - เด็กหญิงสุปราณีแบ่งที่นั่งให้เพื่อนที่ไม่มีที่นั่งฟังนิทาน - เด็กหญิงวิภาดา และ เด็กหญิงธิดารัตน์ ช่วยผู้วิจัยถือแผ่นภาพนิทาน - เด็กชายอลงกรณ์ ปิดเสื้อให้เพื่อนที่เปื้อนฝุ่นหลังจากที่ไปเล่นที่สนาม - เด็กชายปิยวัตรช่วยเพื่อนตอบคำถามในนิทานที่ฟัง

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อรายบุคคล
		เวลา		
	8 (ต่อ)	31 ส.ค. 48 10.00-10.30		- เด็กชายอนุสรณ์ และเด็กหญิงสุปราณี ช่วยผู้วิจัยถืออุปกรณ์การทดลองมาส่ง ผู้วิจัยหน้าชั้นเรียน - เด็กหญิงมนภรณ์ ช่วยผู้วิจัยติดกระดุมเสื้อที่หลุดให้เพื่อน - เด็กชายธนากร ช่วยผู้วิจัยเก็บเก้าอี้
	9	2 ก.ย. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อแบ่งปัน โดยการนำเก้าอี้มาให้ผู้วิจัยนำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม แบ่งขนมให้น้องและเพื่อนทาน ช่วยพาน้องอนุบาลปีที่ 1 เข้าชั้นเรียน ด้วยตนเอง เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อให้คำแนะนำ โดยการช่วยเพื่อนตอบคำถามโดยตนเอง เด็กช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์ เก็บโต๊ะ ภาพนิทานและช่วยคุณครูประจำชั้นเก็บใบงานด้วยตนเอง	- เด็กชายอภิรักษ์ ช่วยนำเก้าอี้มาให้กับผู้วิจัย - เด็กหญิงธิดารัตน์ นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กชายธนากร เด็กชายปิยวัตร แบ่งขนมให้เพื่อนทาน - เด็กชายนครธรรมช่วยนำน้องชั้นอนุบาลปีที่ 1 เข้าชั้นเรียน - เด็กหญิงวลัยลักษณ์ช่วยเพื่อนตอบคำถาม - เด็กชายศรัณย์ภัทร เด็กชายปิยวัตร และเด็กชายอภิรักษ์ ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์และเก็บโต๊ะ - เด็กหญิงปวีณา ช่วยผู้วิจัยเก็บภาพนิทานเพื่อใช้ทำกิจกรรมในครั้งต่อไป - เด็กชายสุรพงษ์ และเด็กชายธนากร ช่วยคุณครูประจำชั้นเก็บของ

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
4	10	5 ก.ย. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปัน เช่น การปิดประตูชั้นเรียนช่วยปิดไฟ ก่อนทำกิจกรรมด้วยตัวของเด็กเอง ก่อนทำกิจกรรมด้วยตนเอง เด็กนำแก้วน้ำไปเก็บที่ชั้นโดยคุณครูเป็นผู้บอกให้เด็กกระทำ เด็กนำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม อาสาช่วยผู้วิจัยถือภาพนิทาน ขยับที่ให้เพื่อนนั่งด้วยความเต็มใจ เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อให้คำแนะนำเช่น เด็กช่วยบอกเพื่อนตอบคำถามจากนิทานที่ได้ฟัง บอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรมด้วยตัวของเด็กเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อปลอบโยนเพื่อนที่ร้องไห้เพราะเพื่อนผลักรถเล่นด้วยความเต็มใจ	- เด็กชายอนุสรณ์ และเด็กชายนครธรรม ปิดประตูชั้นเรียนและปิดไฟก่อนทำกิจกรรม โดยมีครูพี่เลี้ยงบอกให้กระทำ - เด็กหญิงมนภรณ์ทำแก้วน้ำไปเก็บที่ชั้น - เด็กหญิงวิภาดา นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กชายปิยวัตร ช่วยตอบคำถามแทนเพื่อน - เด็กหญิงธิดารัตน์ และเด็กหญิงสุปราณี อาสาช่วยผู้วิจัยถือภาพนิทาน - เด็กชายอลงกรณ์ขยับที่ให้เพื่อนนั่ง - เด็กหญิงธิดารัตน์ และเด็กหญิง บอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม - เด็กชายอภิรักษ์ ช่วยขยับเก้าอี้ให้ผู้วิจัย - เด็กหญิงนารีรัตน์ ช่วยปลอบเพื่อนที่ร้องไห้เพราะถูกเพื่อนผลักรถเล่น

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรม ความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
	11	7 ก.ย. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปัน โดยการนำกระป๋องลูกปัดไปไว้ที่ชั้น คุณครูเป็นผู้บอกให้กระทำ ขยับที่ให้เพื่อนนั่ง นำนามาสให้ผู้วิจัยดื่ม ช่วยผู้วิจัยเก็บภาพนิทาน พร้อมทั้งอุปกรณ์การทดลองด้วยตัวของเด็กเอง เด็กช่วยครูพี่เลี้ยงปิดประตูปิดไฟด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อนำบอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดัง ขณะทำกิจกรรมด้วยตนเอง	- เด็กชายอนุสรณ์ นำกระป๋องลูกปัดที่ใช้ทำกิจกรรมไปเก็บที่ชั้น - เด็กชายอภิรักษ์ ขยับที่ให้เพื่อนนั่ง - เด็กหญิงปิวิภา นำนามาสให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กชายอภิรักษ์ บอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม - เด็กชายศรัณย์ภัทร ช่วยครูพี่เลี้ยงปิดประตูห้องด้วยตนเอง - เด็กหญิงวลัยลักษณ์ ช่วยครูพี่เลี้ยงปิดไฟ - เด็กหญิงวิภาดา - เด็กหญิงนารีรัตน์ ช่วยผู้วิจัยเก็บภาพนิทานประกอบภาพ - เด็กชายสรุพงษ์ เด็กชายศรัณย์ภัทร และเด็กชายอภิรักษ์ ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
4	12	12 ก.ย. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นนิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปัน ด้วยการช่วยผู้วิจัยยกโต๊ะอุปกรณ์ ในการประกอบกิจกรรมโดยครูพี่เลี้ยงผู้บอกให้กระทำช่วยหาผ้าเช็ดหน้าให้เพื่อนที่ทำหล่น หรือนำน้ำมาให้ผู้วิจัย นำส้มโอมมาจากที่บ้านมาฝากคุณครูประจำชั้นและผู้วิจัยช่วยผู้วิจัยเก็บภาพนิทานและเก็บเก้าอี้ ด้วยตัวของเด็กเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อให้คำแนะนำไม่ให้เพื่อนส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรมด้วยตนเอง	- เด็กหญิงวิภาดา ช่วยเก็บภาพนิทานที่หล่นจากโต๊ะ - เด็กชายสุรพงษ์ หรือนำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กหญิงธิดารัตน์ ขยับที่ให้เพื่อนนั่งโดยไม่มีใครบอกให้ทำ - เด็กหญิงสุปราณี บอกให้เพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดัง - เด็กชายปิยวัตร ช่วยผู้วิจัยเก็บภาพนิทาน - เด็กชายธนกร และเด็กชายนครธรรม ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์การทดลอง - เด็กหญิงมนภรณ์บอกผู้วิจัยว่าเพื่อปวดฟัน - เด็กชายสุรพงษ์ ช่วยเปิดประตูให้ผู้วิจัย - เด็กหญิงวิภาดา และ เด็กหญิงนารีรัตน์ ช่วยปิดประตูและช่วยเก็บเก้าอี้ให้ผู้วิจัย - เด็กชายสุรพงษ์ ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม - เด็กหญิงนารีรัตน์ ช่วยครูพี่เลี้ยงยกโต๊ะ - เด็กหญิงวลัยลักษณ์ ขยับที่ให้เพื่อนนั่ง

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อรายบุคคล
		เวลา		
5	13	12 ก.ย. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อแบ่งปัน ดังนี้ ช่วยผู้วิจัยเก็บภาพนิทานที่ทำหล่นจากโต๊ะ นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม ขยับที่ให้เพื่อนนั่ง ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์ในการทดลอง ช่วยเปิดประตูให้ผู้วิจัยเก็บเก้าอี้ให้ผู้วิจัย ช่วยคุณครูพี่เลี้ยงยกโต๊ะ ขยับที่ให้เพื่อนนั่งด้วยตนเอง เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อให้คำแนะนำ บอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม เด็กบอกกับผู้วิจัยว่าเพื่อนปวดฟันด้วยตนเอง	- เด็กชายธนากร และเด็กชายปิยวัตร ช่วยผู้วิจัยยกโต๊ะอุปกรณ์โดยมีครูพี่เลี้ยงบอกให้กระทำ - เด็กหญิงวิภาดา ช่วยหาผ้าเช็ดหน้าให้เพื่อนที่ทำหล่น - เด็กหญิงสุปราณี อาสาให้น้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กชายอภิรักษ์นำผลไม้ส้มโอจากที่บ้านมาฝากคุณครูประจำชั้นและผู้วิจัย - เด็กชายธนากร บอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดังขณะทำกิจกรรม - เด็กหญิงวลัยลักษณ์ช่วยผู้วิจัยเก็บภาพนิทาน - เด็กชายอภิรักษ์ช่วยผู้วิจัยเก็บเก้าอี้
5	14	14 ก.ย.48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อแบ่งปัน โดยครูประจำชั้นบอกให้เด็กไปขอยาแก้ไอที่ห้องพยาบาลมาให้เพื่อนดื่ม ครูเป็นผู้บอกให้เด็กกระทำ เด็กช่วยปิดประตูห้องเรียน ช่วยผู้วิจัยเตรียมอุปกรณ์การทำกิจกรรม นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม เปิดประตูให้ผู้วิจัย ช่วยเก็บเก้าอี้ เก็บภาพนิทาน ทำกิจกรรมช่วยเก็บอุปกรณ์ที่หล่นลงพื้น และ	- เด็กหญิงมนภรณ์ และเด็กหญิงสุปราณี ไปบอกขอยาแก้ไอให้เพื่อนที่ห้องพยาบาลโดยมีผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กชายอภิรักษ์ ปิดประตูห้องโดยครูพี่เลี้ยงบอกให้เด็กเป็นผู้กระทำ - เด็กชายนครธรรม และเด็กชายสุพงษ์ ช่วยผู้วิจัยเตรียมอุปกรณ์การทดลอง

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
	14 (ต่อ)	14 ก.ย.48 10.00-10.30	ช่วยถืออุปกรณ์ส่งผู้วิจัยที่หน้าชั้นเรียนด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อให้คำแนะนำด้วยการบอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดังขณะฟังนิทานด้วยตนเอง	- เด็กหญิงปวีณา บอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดังขณะฟังนิทาน - เด็กชายอลงกรณ์ นำนํ้ามาให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กชายนครธรรม ช่วยเปิดประตูให้ผู้วิจัย - เด็กหญิงนารีรัตน์ ช่วยเก็บเก้าอี้ - เด็กหญิงวิภาดา ช่วยเก็บภาพนิทานหลังการทำกิจกรรม - เด็กชายอภิรักษ์ และเด็กชายศรณภัทรช่วยถืออุปกรณ์ - เด็กหญิงมนภรณ์ ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์ที่หล่นลงพื้น
	15	16 ก.ย. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปัน ด้วยการช่วยคุณครูประจำชั้นเก็บใบงานไว้บนชั้น ช่วยครูพี่เลี้ยงยกโต๊ะ ช่วยปิดเสื้อเพื่อนที่มีรอยเปื้อน ช่วยผู้วิจัยเก็บโต๊ะเก้าอี้เข้าที่หลังการดำเนินกิจกรรม ช่วยครูพี่เลี้ยงปูที่นอนให้กับเพื่อนที่ไม่สบาย นำขยะในมือของผู้วิจัยไปทิ้งลงถังขยะด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อให้	- เด็กหญิงวัลย์ลักษณ์ เก็บใบงานไว้บนชั้นเก็บใบงานโดยมีครูประจำชั้นบอกให้กระทำ - เด็กหญิงวิภาดา ช่วยครูพี่เลี้ยงยกโต๊ะ - เด็กชายธนากร บักเสื้อเพื่อนที่มีรอยเปื้อนให้กับเพื่อน - เด็กหญิงสุปราณี บอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดังขณะฟังนิทาน

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
5	15 (ต่อ)	16 ก.ย. 48 10.00-10.30	คำแนะนำช่วยเพื่อนตอบคำถามในนิทาน ด้วยตนเอง	- เด็กช่วยศรัณย์ภัทร ช่วยผู้วิจัยเก็บเก้าอี้ - เด็กหญิงวิภาดา ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์เข้าที่หลังการดำเนินกิจกรรม - เด็กหญิงสุปราณี เด็กหญิงปวีณา ช่วยครูพี่เลี้ยงปูที่นอนให้กับเพื่อนที่ไม่สบาย - เด็กชายอนุสรณ์ ช่วยนำขยะในมือผู้วิจัยไปทิ้งลงในถัง - เด็กหญิงธิดารัตน์ แนะนำให้เพื่อนที่เป็นหวัดไปขอทิชชูที่โต๊ะคุณครูเซ็ดน้ำมูก
6	16	19 ก.ย. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปัน โดยการช่วยคุณครูประจำชั้นเก็บใบงาน นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม ช่วยหยิบเสื้อกันหนาวให้กับเพื่อนที่ไม่สบายช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์การทดลอง เปิดประตูให้ผู้วิจัย เปิดปิดไฟในห้องเรียนระหว่างดำเนินกิจกรรม ด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อให้	- เด็กชายปิยวัตร ถามครูประจำชั้นให้ช่วยเก็บใบงานได้ไหม - เด็กหญิงวิภาดา นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กชายศรัณย์ภัทร ช่วยเพื่อนตอบคำถามนิทาน - เด็กหญิงนารีรัตน์ช่วยหยิบเสื้อกันหนาวให้กับเพื่อนที่ไม่สบาย

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อรายบุคคล
		เวลา		
6	16 (ต่อ)	19 ก.ย. 48 10.00-10.30	คำแนะนำ ด้วยการช่วยเพื่อนตอบคำถามในนิทานด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อพลบโยน ด้วยการถามผู้วิจัยว่าเหนื่อยไหมจะด้วยตนเอง	- เด็กชายนครธรรม ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์การทดลอง - เด็กหญิงมนภรณ์ ถามผู้วิจัยว่าเหนื่อยไหม - เด็กชายอภิรักษ์ ช่วยเปิดประตูให้ผู้วิจัย - เด็กหญิงธิดารัตน์ ช่วยผู้วิจัยปิดไฟในห้องเรียนระหว่างทำการทดลอง - เด็กหญิงนารีรัตน์ และเด็กชายสุพงษ์ ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์การทดลอง
6	17	21 ก.ย. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อแบ่งปัน ด้วยการนำน้ำดื่มมาให้ผู้วิจัยดื่ม ช่วยขยับโต๊ะที่วางเครื่องฉายแผ่นใส ช่วยวางภาพนิทาน ช่วยเก็บแก้ว นำผู้วิจัยถืออุปกรณ์มาส่งผู้วิจัยหน้าชั้นเรียน ช่วยเพื่อนหาของที่หล่นลงพื้น ด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อให้คำแนะนำ โดยการบอกเพื่อนไม่ให้ส่งเสียงดัง เด็กบอกผู้วิจัยว่าเพื่อนปวดศีรษะด้วยตนเอง	- เด็กหญิงสุปราณี นำเศษกระดาษไปทิ้งขยะให้คุณครู - เด็กชายศรณัฏฐ์ภักดิ์ นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กหญิงสุปราณี บอกเพื่อนไม่ส่งเสียงดัง - เด็กหญิงนารีรัตน์ และเด็กชายอลงกรณ์ ช่วยผู้วิจัยขยับโต๊ะวางเครื่องฉายแผ่นใส - เด็กหญิงมนภรณ์ ช่วยผู้วิจัยวางภาพนิทาน - เด็กวลัยลักษณ์ ช่วยผู้วิจัยเก็บแก้วน้ำให้ผู้วิจัย

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
6	17	21 ก.ย. 48 10.00-10.30		- เด็กชายธนากร และเด็กชายปิยวัตร ช่วยบอกเพื่อนให้นั่งลงเพื่อไม่ไปบังเพื่อนคนอื่น - เด็กหญิงธิดารัตน์ ช่วยผู้วิจัยถืออุปกรณ์และส่งผู้วิจัยหน้าชั้นเรียน - เด็กชายนครธรรม บอกผู้วิจัยว่าเพื่อนปวดศีรษะ - เด็กหญิงนารีรัตน์ช่วยเพื่อนหาของที่หล่นลงพื้น
	18	23 ก.ย. 48 10.00 -10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปัน โดยการช่วยผู้วิจัยขยับโต๊ะวางแผ่นใส นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม เก็บดินสอให้เพื่อน ช่วยผู้วิจัยเก็บภาพนิทาน ช่วยผู้วิจัยยกกระเป๋าไปหน้าชั้นเรียน ช่วยผู้วิจัยเก็บของที่หล่นลงบนพื้นห้องด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อให้ คำแนะนำ โดยการช่วยเพื่อนตอบคำถามในนิทาน ช่วยสอนเพื่อนร้องเพลงในนิทาน ด้วยตนเอง	- เด็กชายปิยวัตร ช่วยผู้วิจัยขยับโต๊ะวางแผ่นใสโดยผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กหญิงนารีรัตน์ ช่วยเพื่อนตอบคำถาม - เด็กชายอลงกรณ์ และเด็กชายธนากร ช่วยเพื่อนร้องเพลงในนิทาน - เด็กชายศรัณย์ภัทร เด็กหญิงธิดารัตน์ นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กหญิงมนภรณ์ บอกเพื่อนๆไม่ให้ส่งเสียงดัง - เด็กหญิงสุปราณี ช่วยผู้วิจัยเปิดประตู

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อรายบุคคล
		เวลา		
6	18 (ต่อ)	23 ก.ย. 48 10.00 -10.30		- เด็กชายอภิรักษ์ ช่วยเก็บดินสอให้เพื่อน - เด็กหญิงวิภาดา ช่วยผู้วิจัยเก็บภาพนิทาน - เด็กชายอนุสรณ์ ช่วยผู้วิจัยยกกระเป๋า - เด็กหญิงนารีรัตน์ ช่วยผู้วิจัยเก็บของที่หล่นลงพื้น
7	19	26 ก.ย. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อแบ่งปัน โดยการนำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม ช่วยน้องแต่งชุด นักเรียน นำสติ๊กเกอร์รูปการ์ตูนให้ผู้วิจัย ถือนิทาน เก็บแผ่นภาพนิทาน หลังการทำกิจกรรมเสร็จแล้วช่วยผู้วิจัยเก็บปากกาที่หล่นลงพื้น ห่มผ้าให้เพื่อนที่นอนไม่สบายในชั้นเรียน หยิบของให้ครูประจำชั้น โดยครูเป็นผู้บอกให้เด็กกระทำ ขยับที่นั่งให้เพื่อนด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเพื่อให้คำแนะนำโดยการช่วยเพื่อนตอบคำถามด้วยตนเอง	- เด็กหญิงธิดารัตน์ อาสาให้น้ำมาให้ผู้วิจัย - เด็กชายนครธรรม ช่วยเพื่อนตอบคำถามในนิทาน - เด็กหญิงมนภรณ์ บอกกับครูพี่เลี้ยงว่าเมื่อเข้าช่วยน้องแต่งชุดนักเรียน - เด็กหญิงสุปราณี นำสติ๊กเกอร์รูปการ์ตูนให้ผู้วิจัย - เด็กชายอลงกรณ์ ช่วยถือนิทาน - เด็กหญิงวิภาดา ถามผู้วิจัยว่าวันนี้ให้เขาเก็บแผ่นภาพนิทานได้ไหม - เด็กหญิงวิภาดา ถามผู้วิจัยว่าวันนี้ให้ช่วยเก็บภาพนิทานได้ไหม

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
7	19 (ต่อ)	26 ก.ย. 48 10.00-10.30		- เด็กชายธนกร ช่วยผู้วิจัยเก็บปากกาที่เล่นลงพื้น - เด็กหญิงนารีรัตน์ เดินไปห่มผ้าให้เพื่อนที่นอนไม่สบาย - เด็กชายอภิรักษ์ และเด็กชายสุรพงษ์ อาสาช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์ - เด็กหญิงวิภาดา ช่วยครูหยิบของให้ผู้วิจัย - เด็กหญิงสุปราณี ขยับที่ให้เพื่อนนั่ง
7	20	28 ต.ค. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปัน ด้วยการนำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม ช่วยผู้วิจัยเรียงแผ่นภาพนิทาน ช่วยผู้วิจัยเก็บเก้าอี้ และอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม ช่วยผู้วิจัยถือของ ยกโต๊ะเครื่องฉายแผ่นใส หาชของเล่นที่เพื่อนนำมาจากบ้าน และทำหล่นหายในชั้นเรียนด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อด้วยการให้คำแนะนำ โดยบอกเพื่อนที่ถูงเท้าเปื้อกนำไปตากนอกชั้นเรียน ช่วยเพื่อนตอบคำถามในนิทาน บอกกับคุณครูประจำชั้นว่าเพื่อนปวดฟัน ด้วยตนเอง	- เด็กชายสุรพงษ์ พาเพื่อนที่ถูงเท้าเปื้อกออกไปตากถุงเท้านอกห้องเรียน โดยมีผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กชายนครธรรม ช่วยตอบคำถามแทนเพื่อน - เด็กหญิงธิดารัตน์ และเด็กหญิงนารีรัตน์ ออกมาช่วยสอนเพื่อนร้องเพลง - เด็กชายอนุสรณ์ นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กหญิงนารีรัตน์ ช่วยผู้วิจัยเรียงแผ่นภาพนิทาน - เด็กชายศรัณย์ภัทร บอกครูว่าเพื่อนปวดฟัน

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
7	20 (ต่อ)	28 ต.ค. 48 10.00-10.30		- เด็กหญิงวิภาดา และเด็กหญิงมนภรณ์ ช่วยผู้วิจัยเก็บเก้าอี้และอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม - เด็กชายอลงกรณ์ ช่วยถือของส่งผู้วิจัย - เด็กหญิงสุปราณี บัดกระโปรงที่เปื้อนฝุ่นให้กับเพื่อน - เด็กชายธนากร ช่วยผู้วิจัยยกโต๊ะ และเครื่องฉายแผ่นใส - เด็กชายสุรพงษ์ ช่วยเพื่อนหาของเล่นที่เพื่อนนำมาจากบ้านและทำหล่นหายในห้อง
	21	30 ก.ย. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปัน ด้วยการที่เด็กไปขอช้อนยาที่ห้องพยาบาล เพื่อให้เพื่อนทานยา คุณครูประจำชั้นเป็นผู้บอกให้เด็กทำ นำน้ำดื่มมาให้ผู้วิจัย ขยับที่ให้เพื่อนนั่ง ช่วยเก็บอุปกรณ์ ช่วยครูประจำชั้นยกแบบฝึกหัดไปเก็บช่วยผู้วิจัยถืออุปกรณ์และส่งผู้วิจัยหน้าห้องเรียน เก็บแก้วน้ำดื่มให้ผู้วิจัย หยิบผ้าเช็ดหน้าของเพื่อนที่หล่นลงพื้นขึ้นให้เพื่อนด้วยความเต็มใจ เด็กแสดง	- เด็กหญิงมนภรณ์ ไปขอช้อนยาที่ห้องพยาบาลเพื่อให้เพื่อนทานยาโดยมีครูเป็นผู้บอกให้กระทำ โดยมีผู้อื่นบอกให้กระทำ - เด็กชายศรณัฏฐ์ภักธ นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กหญิงสุปราณี ขยับที่นั่งให้กับเพื่อน - เด็กหญิงวลัยลักษณ์ เรียกเพื่อนที่ไม่มีที่นั่งมานั่งข้างๆ ตน

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
7	21 (ต่อ)	30 ก.ย. 48 10.00-10.30	พฤติกรรมความเอื้อเพื่อให้คำแนะนำ เรียกเพื่อนที่ยังไม่มีที่นั่งให้มานั่งข้าง ตน ด้วยตนเอง	- เด็กชายนครธรรม อาสาช่วยเก็บอุปกรณ์การเล่นนิทาน - เด็กชายศรัณย์ภัทร อาสาช่วยเก็บอุปกรณ์การเล่นนิทาน - เด็กหญิงธิดารัตน์ ช่วยครูประจำชั้นยกแบบฝึกหัดไปเก็บที่ชั้น - เด็กหญิงวิภาดา ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์ - เด็กชายอลงกรณ์ ช่วยเก็บแก้วน้ำดื่มให้ผู้วิจัย - เด็กหญิงวลัยลักษณ์ ช่วยหยิบผ้าเช็ดหน้าของเพื่อนที่หล่นให้กับเพื่อน - เด็กชายปิยะวัตร ช่วยเปิดประตูให้ผู้วิจัย
8	22	3 ต.ค. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นนิทานประกอบภาพครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อแบ่งปัน ด้วยการขยับที่ให้เพื่อนนั่ง ช่วยผู้วิจัยจับภาพนิทาน นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม เก็บแก้วให้ผู้วิจัย เก็บถุงเท้าเพื่อนที่ตกไว้นอกห้องเรียน ช่วยผู้วิจัยเก็บภาพนิทานที่ทำกิจกรรมแล้วปิดเปิดไฟในห้องเรียน เก็บกระดุมกระโปรงเพื่อนมาส่งครูประจำชั้น ด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อให้	- เด็กชายนครธรรม นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กหญิงปวีณา ช่วยถือภาพนิทาน - เด็กหญิงมนภรณ์ ช่วยผู้วิจัยขยับโต๊ะ - เด็กชายอภิรักษ์ และเด็กหญิงปราณีช่วยนำแก้วมาให้ผู้วิจัยนั่ง

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรม ความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
8	22 (ต่อ)	3 ต.ค. 48 10.00-10.30	คำแนะนำโดยการบอกเพื่อนที่นั่งอยู่ ด้านหลังให้มาหาคุณครูที่โต๊ะ บอก เพื่อนไม่ให้ลุกขึ้นบังเพื่อนคนอื่น ขณะฟังนิทาน ช่วยสอนเพื่อนท่องคำ คล้องจองในนิทาน ด้วยตนเอง	- เด็กหญิงนารีรัตน์ บอกผู้วิจัยว่า เพื่อนปวดท้อง - เด็กชายอนุสรณ์ ให้เพื่อนนั่ง - เด็กชายอลงกรณ์ และเด็กชาย สุรพงษ์ บอกครูประจำชั้นว่ามี เพื่อนกำลังทะเลาะกัน
8	23	5 ต.ค. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรม เสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบ ภาพ ครั้งนี้ พบว่า เด็กแสดง พฤติกรรมเอื้อเพื่อแบ่งปัน โดยการ นำเก้าอี้มาให้ผู้วิจัยนั่ง หรือนำมาให้ ผู้วิจัยดื่ม ขยับที่ให้เพื่อนนั่ง ช่วยครูพี่ เลี้ยง ยกโต๊ะ ช่วยผู้วิจัยเก็บเก้าอี้ ช่วยครูพี่เลี้ยงจัดโต๊ะ เปิดประตู ส่ง ผู้วิจัยพร้อมทั้งช่วยถือของ นำเศษ กระดาษคุณครูประจำชั้นไปทิ้งลงถัง ขยะ ด้วยตนเอง เด็กแสดงพฤติกรรม ความเอื้อเพื่อให้คำแนะนำด้วยการ บอกเพื่อนไม่ส่งเสียงดังขณะร่วม กิจกรรมด้วยตนเอง เด็กแสดง พฤติกรรมความเอื้อเพื่อปล่อยโน้ ดังนี้ ปล่อยเพื่อนที่กำลังร้องไห้ เพราะทำดินสอหายด้วยตนเอง	- เด็กหญิงนารีรัตน์ นำเก้าอี้มาให้ ผู้วิจัยนั่ง - เด็กชายสุรพงษ์ หรือนำมาให้ ผู้วิจัยดื่ม - เด็กหญิงมนภรณ์ และเด็กหญิง สุปราณีขยับที่ให้เพื่อนนั่ง - เด็กชายนครธรรม บอกเพื่อน ไม่ให้ส่งเสียงดัง - เด็กหญิงวาลักษณ์ ช่วยครูพี่ เลี้ยงยกโต๊ะ - เด็กชายอนุสรณ์ และเด็กชาย ปิยะวัตร ช่วยผู้วิจัยเก็บเก้าอี้ - เด็กหญิงมนภรณ์ ช่วยปล่อย เพื่อนที่กำลังร้องไห้ - เด็กชายสุรพงษ์ ช่วยครูพี่เลี้ยง จัดโต๊ะ - เด็กหญิงปวีณา ช่วยเปิดประตู และช่วยผู้วิจัยถืออุปกรณ์การ ทดลอง - เด็กชายอนุสรณ์ ช่วยครูประจำ ชั้นนำเศษกระดาษไปทิ้งลงถังขยะ

ตาราง 5 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน เดือน ปี	บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ	สรุปบันทึกพฤติกรรมความเอื้อเพื่อรายบุคคล
		เวลา		
8	24	7 ต.ค. 48 10.00-10.30	ระหว่างที่เด็กปฐมวัยร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นนิทานประกอบภาพครั้งนี้ พบว่า เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อแบ่งปัน โดยการช่วยครูประจำชั้นเก็บใบงาน นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม ช่วยหยิบเสื้อกันหนาวให้กับเพื่อนที่ไม่สบาย ช่วยผู้วิจัยเก็บอุปกรณ์การจัดกิจกรรม เปิดประตูให้ผู้วิจัยปิด และเปิดไฟในห้อง เรียนระหว่างการทำเนกิจกรรมด้วยตนเอง เด็กปฐมวัย แสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อให้คำแนะนำ ดังนี้ เด็กช่วยเพื่อนตอบคำถามในนิทานด้วยตนเอง	- เด็กหญิงปวีณา และเด็กชายอภิรักษ์ ขยับที่ให้เพื่อนนั่ง - เด็กหญิงวิภาดา นำน้ำมาให้ผู้วิจัยดื่ม - เด็กชายอนุสรณ์ ช่วยตอบคำถามในนิทานให้เพื่อน - เด็กหญิงธิดารัตน์ เก็บภาพนิทานใส่ซองให้ผู้วิจัย - เด็กชายอลงกรณ์ เด็กหญิงวลัยลักษณ์ และเด็กชายปิยะวัตร ช่วยเพื่อนหาที่นั่งที่ว่างอยู่ - เด็กชายอภิรักษ์ บอกครูประจำชั้นว่ามีเพื่อนโดนแกล้งกำลังร้องไห้ - เด็กหญิงมนภรณ์ ช่วยผู้วิจัยเก็บเก้าอี้ - เด็กหญิงสุปราณี ช่วยผู้วิจัยเก็บเก้าอี้ และเก็บภาพนิทาน - เด็กหญิงวิภาดา และเด็กชายนครธรรม ช่วยครูเก็บใบงาน - เด็กหญิงธิดารัตน์ ช่วยเพื่อนหาของที่ตกลงบนพื้น

ตาราง 6 บันทึกพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย จากการสังเกตเป็นรายครั้งจากตาราง 5 เป็นรายบุคคล ปรากฏผล ดังนี้

ลำดับที่	พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อรายบุคคล				
	เด็กแสดงออกระหว่างปฏิบัติกิจกรรม สัปดาห์ที่ 1-8	การช่วยเหลือแบ่งปัน	การให้คำแนะนำ	การปลอบโยน	รวม
1. วลัยลักษณ์	### ### ///	### ###	///		13 ครั้ง
2. นครธรรม	### ### ### //	### ////	### ///		17 ครั้ง
3. ธนากร	### ### ///	### ###	///		13 ครั้ง
4. ศรัณย์ภัทร	### ### ////	### ### ///	/		14 ครั้ง
5. ปิยวัตร	### ### ////	### ###	///	/	14 ครั้ง
6. อภิรักษ์	### ### ### ////	### ### ### ///	/		19 ครั้ง
7. อนุสรณ์	### ### ///	### ### /	/	/	13 ครั้ง
8. สุรพงษ์	### ### ### /	### ### ///	//	/	16 ครั้ง
9. อลงกรณ์	### ### //	### ### //	/	//	12 ครั้ง
10. วิภาดา	### ### ### ///	### ### ### ///			18 ครั้ง
11. ธิดารัตน์	### ### ###	### ### ///	//		15 ครั้ง
12. มนภรณ์	### ### ///	### ### //	/		13 ครั้ง
13. นารีรัตน์	### ### ### ### ### //	### ### ### ///	### //	//	27 ครั้ง
14. สุปรานี	### ### ### ### /	### ### ### /	###		21 ครั้ง
15. ปวีณา	### ### /	### ////	/	/	11 ครั้ง
		รวม 189 ครั้ง	รวม 39 ครั้ง	รวม 8 ครั้ง	236 ครั้ง

จากตาราง 5-6 บันทึกการสังเกตพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อในเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1-8 พบว่าในแต่ละสัปดาห์เด็กปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเพิ่มขึ้น พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือแบ่งปัน เป็นพฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยแสดงออกบ่อยมาก กว่าพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อโดยการให้คำแนะนำ และพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อโดยการปลอบโยนตามลำดับ นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าในสัปดาห์ที่ 1, 2, 3 และ 4 เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อโดยที่ผู้อื่นบอกให้กระทำในบางครั้ง แต่เมื่อการทดลองในสัปดาห์ที่ 5, 6, 7 และ 8 เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อออกด้วยตนเองและด้วยความเต็มใจเพิ่มมากขึ้น

ภาคผนวก ง

- หนังสือราชการขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย
- บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

หนังสือราชการขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่นิทานประกอบภาพ
 - 1.1 อาจารย์สุทธาภา โชติติประดิษฐ์
อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 1.2 อาจารย์รุ่งนภา รทสา
อาจารย์ผู้สอนประจำชั้นอนุบาล โรงเรียนบางมด
(ต้นเปาวิทยาคาร) กระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.3 อาจารย์พีระพร รัตนเกียรติ
อาจารย์ผู้สอนประจำชั้นอนุบาลโรงเรียนหัวหินวิทยาลัย
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน
2. ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบทดสอบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ
 - 2.1 อาจารย์พิมลพรรณ อุ่นแก้ว
อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 2.2 อาจารย์พงษ์ศร โพธิ์พลศักดิ์
นักวิชาการศึกษา 7ว.
กลุ่มแผนงานสำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ
 - 2.3 อาจารย์นันทชนนปภพ ปาลินทร
อาจารย์ผู้สอนชั้นอนุบาลโรงเรียนบ้านนาบัว
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวนฤมล จิวแพ
วัน เดือน ปี เกิด	7 มกราคม 2519
สถานที่เกิด	จังหวัดนครสวรรค์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	106 หมู่ 1 ตำบลตากฟ้า อำเภอดตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูผู้สอนประจำชั้นอนุบาล 1/1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียน ST. Ann Mary School ถนนนครสวรรค์วิถี อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ โทร. 056-229668
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	ประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบ้านตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาปีที่ 6 สาขาการละคร จากวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
พ.ศ. 2540	คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาศิลปการแสดง วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2549	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ